

Este Po Ra!

„CUTEZĂTORII”

PRIMESC
OASPEȚI!

● Victor Eftimiu, scriitorul ale cărui opere au desfășurat generații de cititori și le vor încanta și pe cele viitoare, a fost deunăzi invitatul pionierilor de la Școala generală nr. 129 din București. Dînsul și-a evocat în fața tinerilor auditori anii propriei copilării, prezentînd apoi o splendidă expunere despre limba română și despre in-

galabilele frumuseți ale folclorului nostru. Fotografia surprinde clipa cînd președinta unității, Ștefănescu Gabriela, aduce mulțumiri oaspetelui.

● La Școala generală din comuna Ciucea, Huedin, a venit însuși... Decebal, marele rege al dacilor! Bineînțeles, ați ghicit că e vorba de actorul Amza Pellea. Echipa de filmare care realizează filmul «Columna lui Traian» a turnat cîteva scene în apropierea comunei Ciucea. Pionierii s-au dovedit foarte... cutezători și l-au invitat pe «Decebal» în unitatea lor. Amza Pellea a trebuit să răspundă la o avalanșă de întrebări — rol în vederea căruia n-a făcut nici o repetiție, dar pe care l-a dus excelent la îndeplinire!

„Cutezătorii” îl felicită...

...pe pionierul User Gabriel, din clasa a VI-a, Liceul «Nicolae Bălcescu», Craiova. Într-una din zilele trecute, el a observat, pe stradă, un om în vîrstă care căuta cu disperare să-și mențină echilibrul. Apoi omul s-a prăbușit. Gabriel s-a apropiat în fugă, înțelegînd că omului îi e foarte rău. N-a reușit să pricîeapă șaptele bolnavului. Atunci, fără să-și piardă cumpătul, a scos carnetul în care are diferite însemnări și, de asemenea, numere de telefon importante. Da, avea și numărul Salvării. Și-a împărit în minte denumirea străzii pe care se afla, apoi a dat fuga la cel mai apropiat telefon public, chemînd Salvarea. Pe urmă, înapoiindu-se lîngă bolnav, l-a vegheat pînă la apariția mașinii, care a sosit foarte repede. În mașină a luat loc și Gabriel. După ce, ajunși la spital, bolnavului i s-au dat îngrijirile necesare, atît el cît și medicii i-au mulțumit acestui pionier atent, prompt, cu spirit de inițiativă.

„CUTEZĂTORII”
„CUTEZĂTORII”
SE AMUZĂ...

UREAZĂ SUCCES...

...colegilor repoteri de la emisiunea «Radiogazeta» a stației de amplificare de la Liceul «Gh. Barițiu» din Cluj. Noua emisiune are mulți ascultători — toți pionierii și elevii liceului, și multe subiecte — tot ce îi interesează pe aceștia. Muzică, noutăți tehnico-științifice, teatru, sport, aspecte de la ore iată un program interesant, la care se adaugă rubrica «Debuturi literare».

...și celor 40 de membri ai orchestrei de muzică recent înființată de pionierii Școlii generale din satul Șerbănești, comuna Păușești — Otăsău, regiunea Argeș. Va fi o plăcere să asiste la șezătorile lor!

...o dată cu pionierii de la Școala generală nr. 3 din Carei, unde se organizează adesea jocuri distractive, activități amuzante. Foarte atrăgător a fost concursul de zmei! Au participat 17 concurenți și sute de... suporter! Zmeul zmeilor a fost... Ticle Gheorghe din a VII-a B, care a obținut locul I, deoarece zmeul lui s-a plasat la cea mai mare altitudine.

1 200 000 de turiști din circa 70 de țări ne-au vizitat țara în cursul anului trecut! Cine i-a condus pe minunatele meleaguri românești? Bineînțeles, ghidul.

Te-ai gîndit vreodată, stimate cititor, să fii și tu un astfel de ghid? Iată, Bușe Iulian, din clasa a VII-a, de la Școala generală din comuna Istria, regiunea Dobrogea ne și răspunde:

DE-AȘ FI GHID...

...v-aș conduce spre una din cele mai frumoase și interesante vestigii ale civilizației antice — cetatea Histria! V-aș învăța să ascultați valurile care parcă îi șoptesc și astăzi legenda. V-aș povesti că de mult, tare de mult, pe la mijlocul secolului al VII-le î.e.n. a fost întemeiată prima colonie elenică pe actualul țărm românesc al Mării Negre. La adăpostul zidurilor care o înconjurau, Histria a ajuns un important centru comercial. Neguțatori schimbau grînele și miera cu untdelemnul, vinul și obiectele de podoabă aduse de corăbii de pe țărmurile Mediteranei. Pe atunci se înălțau bazine, se făceau străzi pavate, se construiau locuințe, clădiri din piatră, ateliere, prăvălii... Dar, după ani și ani, așa cum spun arheologii, marea a adus valuri și valuri de nisip. Înnsiparea golfului a stins treptat viața înfloritoare cetăți.

Apoi, v-aș arăta tot ce se poate vedea astăzi: zidul care încon-

CETATEA HISTRIA —
COLOANELE UNUI EDIFICIU

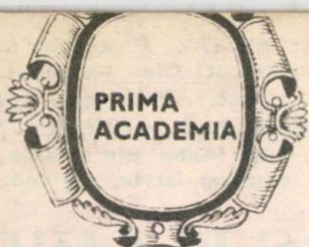
joară cetatea, turnul cel mare al cetății, piața pavată cu lespezi de piatră, edificiul bazilical construit din blocuri inegale de sist verde și calcar, edificiul băilor romane, minunatul mozaic în culori cu motive geometrice și florale, monumente din epoca romano-bizantină și alte numeroase construcții. La întoarcere, v-aș conduce tot pe poarta mare a cetății. După ce ne-am depărta puțin, v-aș îndemna să privim tabloul pe care îl deschide marea, coloanele ce se înalță dintre ziduri. Ați vedea că peste tot plutește netulburată tăcerea care s-a așternut de veacuri.

Vizita s-a terminat! Dar stați, nu plecați! De ce? Pentru că, la cîțiva kilometri doar, se află și satul meu natal — Istria. Fiți oaspeții mei!

Coboară inserarea. Casele strălucesc sub lumina becurilor. Grupuri, grupuri de săteni se îndreaptă spre căminul cultural pentru a vedea un film, sau a citi o carte. V-aș invita să vă prindeți cu noi într-o minunată sîrbă dobrogeană. Veniți!

Vă așteptăm la Istria!

STIMAȚI CITITORI,
AȘTEPTĂM PARTICIPĂRILE VOASTRE LA ACEASTĂ RUBRICĂ! TRIMITETI-NE ȘI FOTOGRAFIILE MONUMENTELOR RESPECTIVE. REȚINEȚI ADRESA: REVISTA «CUTEZĂTORII», CASA ȘCINTEII — BUCUREȘTI, PENTRU RUBRICA «DE-AȘ FI GHID».

Prin Cercurii

O expediție științifică? Da!
Domeniul de cercetare: speologia.
Așadar...

Cum a pornit expediția Apața?

Totul a început de la povestea unui vânător.
De la el am auzit că în apropierea comunei
noastre ar exista o peșteră.

Expediția Apața

Nu cunoșteam coordonatele geografice,
dar am plecat la drum. O zi întreagă de cău-
tări. Seara ne-a găsit pe cîmp. Frînți de obo-
seală, nu mai aveam nici o speranță. Deodată,
un băiat dădu un chiot: «Am găsit, am găsit!».

Descoperise intrarea în peșteră! Dar... se
lăsase întunericul.

A doua zi am luat lanterne, felinare, frînghii și grupul
expediționar porni la «asalt». Intrarea se continua cu o boltă,
din care pornesc trei ramificații. Jos — un mic bazin cu apă
ce curge sub stîncă.

Continuăm drumul pe culoarul principal. Pereții, foarte
aproșiți, permit înaintarea numai în șir indian. Drumul
prin peșteră șerpuiește cînd la dreapta, cînd la stînga, cu
diferențe de nivel. Ne tirăm pe jos, înaintăm pe o parte, ca
niște adevărați cutezători, escaladăm pereți înalți de 4 m!
Eforturile nu sînt în zadar: la lumina lanternelor, pereții
de un alb imaculat scipesc cu mii de steluțe. Sîntem martorii
unor tablouri fantastice, de neînchipuit. Peștera fiind ne-
explorată pînă acum, ne prezintă operele naturii în toată
splendoarea lor. Stalactite și stalagmite, coloane mari și mici,
draperii dantelate, flori de piatră, feerice căderi de apă.

Notăm: peștera are o lungime de aproximativ 1,5 km și
este populată de musculițe, păianjeni, lilieci...

Expediția APAȚA

«Sîntem primii care vedem această peșteră»

Copii, în excursiile voastre prin regiunea Brașov,
vizitați și acest monument al naturii. Meritul acestei
descoperiri rămînînd în întregime profesorilor și elevi-
lor de la Școala generală din comuna Apața.

PETRE LUSCALOV

OSTROVUL LUPILOR

ROMAN FOILETON

Cu privirea ațintită spre barca roșie cu motor care înainta
pe Dunăre, zburînd din cînd în cînd peste valuri ca o lăcustă,
Panait relată în microfon peripețiile prin care trecuseră
Scatiul și Babușcă. Tocmai se pregătea să încheie, cînd deo-
dată tresări, aplecîndu-se mai tare spre geamul de plexiglas
al carlingii:

— O clipă... o clipă... strigă el în microfon, urmărind cu
atenție cele ce se întîmplau jos... Alo, baza, m-auzi? Barca
cu motor și-a schimbat direcția. Se îndreaptă cu toată viteza
spre mal...

Cei doi băieți văzură prin geamul strălucitor, transparent
al carlingii barca cu motor descriînd un arc alb, înspumat,
pe Dunăre și înaintînd într-o viteză fantastică spre malul
fluviului.

— Da... Da, continuă Panait în microfon... Barca cu motor
acostează. A ajuns la mal. Unul din indivizi a sărit pe mal
cu o valiză galbenă în mînă.

• OSTROVUL LUPILOR •

70

— E Vinătorul, șopti Scatiul pilotului cu ochii ațintiți
spre mogildeața care se cățara cu repeziciune pe malul
abrupt.

— A sărit și celălalt! strigă agitat în microfon, Panait.
Fug. Fug amîndoi spre o pădure de sălcii!

Elicopterul cobora vertiginos spre pămînt. Acum Scatiul
și Babușcă îi vedeau bine pe cei doi răufăcători, care fugeau
rupînd pămîntul spre o pădure bătrînă de sălcii ce se înălța
în apropierea malului. Din cînd în cînd, Bărbosul se oprea
agitînd pușca spre elicopterul care cobora spre ei. Pînă la
urmă, Bărbosul se lăsa păgubaș și, luînd-o strașnic la sănă-
toasa, dispăru val-virtej în urma Vinătorului, în adîncul
pădurii. Scatiul și Babușcă nu mai văzură decît creștetul
alb-verzui al pădurii în Dunăre. Elicopterul urca din nou,
pieptiș, în albastrul cerului.

— Alo... Alo, strigă Panait în microfon. Indivizii s-au
refugiat în pădurea de sălcii. Nu mai zăresc pe nimeni. Ce
fac? Aterizez?

După cîteva clipe de tăcere, cei doi băieți auziră vocea
cunoscută în căștile de radio ale pilotului:

— Am notat poziția bărcii cu motor... Îndreaptă-te spre
aeroportul A... Îndreaptă-te spre aeroportul A...

Și vocea tăcu.

Concentrat, Panait manevră manșa de comandă. Făcînd
un ocol larg deasupra pădurii, elicopterul își schimbă direcția
de zbor. În fața celor doi băieți răsăriră deodată în zare,
departe, peste păduri, într-o lumină violetă orbitoare, cele
șapte creste de piatră al străvechilor munți dobrogeni. Și
parcă vrînd să înhațe cele șapte creste liliachii, Razelmul
se tira spre ele, ca o imensă caracatiță. Elicopterul zbura
spre Tulcea.

— Noi nu putem merge la Tulcea, spuse deodată, îngri-

Pionieresii

Strămoșul elefantului a fost găsit!

Pe brațul Borcea mai fusesem de multe ori. De fiecare dată ne întorceam cu brațele încărcate cu... descoperiri. Nenumărate plante și mici viețuitoare pe care le strîngeam își dezvăluiau apoi, în laborator, misterioasa lor viață. Așa se face că «expedițiile» noastre de cunoaștere erau așteptate cu multă plăcere și, de fiecare dată cînd porneam la drum, eram animați de dorința de a face o mare descoperire.

Intr-una din zile însă...

Ne aflam pe terasa fluviului și fiecare ne vedeam de cercetările noastre. Vocea lui Radu s-a auzit ca un strigăt de emoție și uimire. Lucra cu tovarășul profesor Dumitru Balinte, conducătorul cercului și cu cîțiva colegi. Băieți, băieți, veniți repede.

Avem nevoie de voi. Aduceți și unelte.

Am alergat de îndată și ne-am dat cu toții seama că sosise într-adevăr și ziua marii descoperiri! Autorii erau cei din grupul care lucrau cu tovarășul profesor: Munteanu Radu, împreună cu Petre Vasile, Sirbu Nicolae și Cacoveanu Costică. Am pornit de îndată la lucru și spre bucuria și surprinderea noastră am constatat că descoperisem... un mamut! Da, da, un mamut care cu milioane de ani în urmă trăise pe locurile unde se află azi terasa Borcei. Din falnicul strămoș al elefantului a rămas aici doar scheletul.

Cînd am plecat cu trofee expediției noastre spre școală, se însera. Multe zile au lucrat apoi naturaliștii cercului pentru curățarea și conservarea uriașilor colți și a celor cîteva măsele pe care le-am pregătit pentru a le trimite în dar muzeului «Grigore Antipa» și pe care le puteți vedea oricînd, într-una din sălile de la etaj.

Naturaliștii cercului clasei a VI-a, Școala generală nr. 4, Fetești.

AICI: YO 6 KEI!

— YO 6 KEI! Trece pe recepție...

...Și de la o depărtare de mii de kilometri sosește — pe calea undelor — mult așteptatul răspuns la apel.

Mîndria băiatului cu cască (Ion Aurelian, elev în clasa a VI-a D a Școlii nr. 5 din Brașov) e justificată: s-a obținut a 33-a legătură radiofonică din anul acesta!

— YO 6 KEI! Recepționează Danemarca...

Entuziasmul îi cuprinde pe cei din încăperea, iar membrii «echipajului», care cu o clipă în urmă lucrau concentrați în fața aparatului de emisie-recepție sint felicitati.

Cele 5 diplome care împodobesc pereții cercului de radioamatori al Casei pionierilor din Brașov sînt răsplata binemeritată a unei activități de 12 ani, în decursul căroră au stabilit legături cu nenumărate posturi de radioamatori din țara noastră și din lumea întreagă, a unor succese remarcabile, cum ar fi realizarea interfonului (aparat prin care pot fi urmărite

din cancelarie de pildă, orele de curs), a unor aparate de radio portabile în miniatură sau cu antenă telescopică, precum și cele 2 aparate de emisie-recepție ce se află în construcție în prezent. Însă realizarea cea mai de preț a membrilor clubului de radioamatori YO 6 KEI rămîne descoperirea unei noi lungimi de undă: aceea a prieteniei, a bucuriei datorite de succesele muncii în colectiv.

E. BOKOR

• OSTROVUL LUPILOR •

71

• OSTROVUL LUPILOR •

72

jorat, Scatiul. Nu se poate, nene Panait... Peste cîteva ore se întoarce «Șoimul». Trebuie să transbordăm pasagerii pe vas. Nu-i așa, Babușcă?

Babușcă își trase cu putere nasul în semn de incuviințare și tăcu.

— Ai dreptate, Scatiule. Slujba e slujbă, spuse încurcat Panait. Dar ai auzit și tu, trebuie să mă îndrept urgent spre aeroport. Ce-i de făcut?

Babușcă îl bătu încet pe umăr pe Scatiu și îi făcu semn cu capul să privească în jos. Într-adevăr, jos, pe Dunăre, înainta o caravană ciudată: un mic remorcher, vechi și hodorigit, care scotea fum cît un transatlantic, și care trăgea după el trei plute mari, legate între ele cu cabluri de oțel. Pe fiecare plută, se zărea cîte un tractor nou, nou, vopsit proaspăt și strălucind în zare. Jur-împrejurul lor, un ciopor pestriț de oameni, unii în picioare, alții trîntiți jos pe plute, printre saci și papornice.

— Nenea Onufrie! strigă bucuros Scatiul. Se întoarce de la Tulcea cu tractoarele pentru ferma de stat. Coboară jos, nene Panait!

Panait făcu semn din cap că a înțeles, și apăsă pe manșă. Pe măsură ce elicopterul cobora spre plute, cei culcați pe jos se ridicau curioși, în picioare. Pînă și mecanicul bizarului remorcher își scoase capul din cabină și privi cu fața neagră de unsoare spre uriașa pasăre de metal care se apropia. În sfîrșit, elicopterul se opri la cîteva metri deasupra Dunării, în apropierea ciudatei caravane.

Scatiul deschise ușa carlingii și strigă, cît îl țineau puterile, spre un bărbat înalt, roșcovan, îmbrăcat într-o cămașă în pătrățele, decolorată de soare, și care rezemat cu o mînă de un tractor privea nedumerit spre elicopter.

(VA URMA)

Si era o amiază caldă...

Povestire de COSTACHE ANTON

își vede de-ale ei. Cat e mai mică decît mine și-ar trebui s-o țin la respect. Ar trebui să-i mai întind citeodată urechile. Dar nu pot să ridic asupra ei un deget. Învățăm amindoi după-amiază și vreau, nu vreau, trebuie să mă port cu ea frumos. Cat știe tot ce se întîmplă la noi în clasă. Știe cînd sînt scos la lecții, cînd lipsesc de la ore. Ce mai, știe tot. Nu pot să-i spun nici dă-te mai încolo. Cel mai adesea sînt silit să-mi îndulcesc glasul, să-i promit cel mai frumos creion, cea mai bună gumă, cea mai strălucitoare peniță.

Astăzi, Cat plecase singură la școală. Fundele ei albe nu mai apăruseră în deschizătura ușii să-mi aducă aminte că-i ora prinzului. Nu apăruseră nici după aceea să mă avertizeze că mai sînt doar zece minute. Nu mai apăruseră de loc. Și era o amiază caldă, cu cerul albastru-albastru. Deasupra parcului sau dincolo de parc, lîngă virfurile ascuțite ale unor plop, încremenise un nor alb ca o corabie. Și mie nu-mi era gîndul de loc la școală. Aveam în buzunar cinci lei și parcă-mi frigeau degetele ori de cîte ori îi atingeam. De fapt, ca să fiu sincer, planul era făcut încă de cînd așteptam nerăbdător să plece Cat. Sau și mai de mult, de cînd învățam la geografie. Învățam, dar eram sigur că după-amiază n-o să merg la școală.

Cînd am ieșit, în sfîrșit, să merg la școală, mi s-a părut că am aripi la picioare. Nu mai stătusem de mult în casă o dimineață întreagă. De obicei ieșeam pe balcon, duceam două degete la gură și fluieram o dată lung, o dată scurt și-o dată așa și așa. Imediat, ca și cînd fluierăturile mele ar fi fost purtate de ecou, se auzeau și de la alte balcoane în tot lungul străzii.

Peste zece minute alergam în spatele blocurilor, unde se pînea cel mai grozav meci de fotbal. Spun asta nu ca să mă laud, dar pe strada noastră un meci era cu atît mai grozav cu cît ținea mai mult. Nu se mulțumea nimeni cu 90 de minute de joc. Un meci de 90 de minute era pentru liliputani, nu pentru noi. Pe strada noastră un meci ținea și cîte o săptămînă încheiată. Bine, la prînz îl întrerupeam, că trebuia să mergem la școală. Dar seara, cum ne întorceam, dacă mai prindeam puțin soare, îl reluam.

Și tot așa îl reluam și în diminețile următoare.

Astăzi a fost prima dimineață fără fotbal. Băieții au încercat mereu să mă facă să cobor, m-au strigat, au fluierat, au trecut cu orchestra în josul și în susul străzii, dar eu am fost la înălțime. M-am prefăcut că nu aud, că nu știu despre cei vorba, mai ales că «orchestra» era invenția mea. Ori de cîte ori întîrzie careva să iasă în stradă, ne strîngeam toți în fața blocului și începeam să imităm instrumentele dintr-o orchestră. Doi-trei erau trompete, alți doi-trei tromboane, apoi care cum apuca, oboi, clarinet, tobă, contrabas, corn englezesc și toate celelalte.

Acum simțeam că am aripi la picioare și pentru că nu ieșisem la joacă toată dimineața, dar mai ales pentru că scăpasem de Cat. Am uitat să vă spun, am două surori: Dana și Cat. Dana e mare, într-a zecea. Rar ne certăm. De obicei

Mi-am pus rotilele, mi-am îndreptat şapca, mi-am încheiat toţi nasturii la veston şi am luat-o pe o străduţă la stînga, hotărît să intru în primul cinematograful pe care aveam să-l văd.

Străduţa era străjuită de-o parte şi de alta de tei. Era cald, asfaltul se încinsese, dogorea parcă, dar mie nici nu-mi păsa. Alunecam pe rotile aproape fără să simt. În capătul străzii a răsărit ca din pămînt o fată. Mergea chiar pe mijlocul trotuarului şi-a trebuit să-mi încetinesc viteza. Zgomotul rotilelor a făcut-o să se uite înapoi. Cînd a dat cu ochii de mine s-a oprit şi m-a întrebat:

— Ce faci, Modestule? Te-ai gândit să mai vii şi pe la şcoală?

Părea aproape cît mine de înaltă, era subţirică, avea două cozi mici şi drepte ca două semne de exclamare, doi ochi negri, dar pînă acum n-o văzusem niciodată. De aceea am zîmbit cu îngăduinţă:

— Cu mine vorbeşti? Cred că la mijloc e o confuzie.

— O confuzie?

Fata a ris ca şi cînd, aş fi spus că sînt descoperitorul Americii. S-a apropiat, mi-a luat şapca de pe cap, s-a dat un pas înapoi, m-a privit lung şi fără să-mi mai dea şapca, a spus:

— Tu eşti pornit pe glume, ca de obicei! Cu cine să te confund? Mai bine să ne grăbim. Trebuie să sune şi ştii doar că ora asta avem dirigienţă.

Nu prea departe se vedea un gard înalt care închidea complet strada. Fata a pornit spre el cu şapca mea în mînă. Eu am rămas pe loc. Faptul că eram luat drept altul mă amuza, dar mă şi intrigă. Vreau să spun că nu-mi plăcea de loc potrivirea de porecle şi mai ales asemănarea atît de mare cu un băiat pe care nu-l văzusem niciodată. Fata s-a oprit şi m-a întrebat peste umăr:

— Vrei să lipseşti şi de la dirigienţă?

Am zîmbit:

— De ce să lipsesc? Ce, mă ascultă? Îmi pune notă?

— Atunci să ne grăbim.

A dat la o parte două scînduri şi-n clipa următoare ne-am pomenit în curtea unei şcoli. Încă nu sunase de intrare şi toată lumea era afară, la joacă. Fata mi-a înapoiat şapca şi s-a îndepărtat. Am vrut să mă întorc, dar chiar atunci, scoţînd ţipetele lor războinice, au apărut indienii. Şi eu, şi fata cu codiţe mici şi drepte şi toţi cîţi se mai aflau prin apropiere, am vrut să ne ferim. Era însă prea tîrziu.

Repede, am fost înconjuraţi, îmbrînţiţi, făcuţi prizonieri. Ni s-au legat miinile, apoi am fost purtaţi în trapul cailor spre tribul ascuns undeva, în umbra unor vişini. Indienii erau înarmaţi toţi cu suliţi lungi ori cu arcuri, iar pe cap purtau un penaj ciudat din frunze argintii de salcie. Căi nu erau chiar cai adevăraţi, ci tot nişte băieţi care-i purtau în cîrcă pe indieni. Noi cei care fuseserăm făcuţi prizonieri, mergeam pe jos.

În satul de sub vişini, am fost întîmpinaţi cu strigăte de bucurie. Aici, în sat, erau şi multe indience. Aproape toate purtau coroane împletite din flori, brăţări din paie aurii de secară, şiraguri de mărgelile din castane sau din boabele unui fruct roşu. În clipa în care indienii care ne aduseseră aici au descălecat, căi şi-au făcut repede rost de suliţi şi arcuri şi au devenit şi ei indieni. Eram tot mai nerăbdător să ştiu ce o să se întîmple cu prizonierii. Mă număram şi eu printre ei şi e uşor de ghicit, nu-mi era de loc indiferentă soarta care mă aştepta. Fata cu codiţe mici şi drepte, mă privea din cînd în cînd pe furiş şi zîmbea.

De undeva, din umbra vişinilor au mai apărut trei indieni. Nu erau înarmaţi, în schimb aveau pe cap pene adevărate. Unul dintre ei, cel din mijloc, purta mască, un scut auriu şi tot felul de zorzoane: nasturi coloraţi, capace de la sticlele de bere, cioburi de oglindă, iar ca mărgelile un şirag de mere creţeşti. Au înaintat printre şirurile de războinici care ţineau arcurile ridicate şi s-au oprit la cîţiva paşi de noi. Cel cu mască şi scut auriu era pesemne maimarele peste indieni. M-a privit cîteva clipe tăcut, apoi a rupt un măr din şiragul care-i atîrna la gît şi mi l-a întins. Ce puteam să fac? Am luat mărul şi ca să-l mulţumesc într-un fel, am dus mina la inimă. Ba, mi-am plecat şi fruntea. Rezultatul a fost neaşteptat. Toate arcurile s-au întins şi spre frunzişul vişinilor a pornit o ploaie de săgeţi. Indianul cu mască şi-a desprins de la gît şiragul de mere şi l-a împărţit celor din suita sa. După asta şi-a scos masca, a muşcat zdravăn din mărul pintecos pe care îl oprise pentru el şi m-a întrebat:

— Ce faci, Modestule? Te-ai gândit să mai dai şi pe la şcoală?

Întrebarea asta mi-a luat puiutul. Mai ales că o auzisem mai înainte şi de la fata cu codiţe. Ca să-mi revin cît de cît, am muşcat din măr, aşa cam o jumătate, apoi am întrebat:

— Mă cunoaşteţi?

Maimarele peste indieni a clipit repede, mirat. Apoi a ris:

— Asta-i bună! Cum să nu te cunoaştem? Crezi că dacă ai lipsit trei zile de la şcoală te-ai schimbat atît de mult?

— Mi se pare că la mijloc e o confuzie, am îngăimat eu repede. O confuzie regretabilă. Vin în şcoala voastră pentru prima dată. Stau în altă parte a oraşului. Nu poate fi decît o confuzie.

Maimarele peste indieni a ris iar.

— O confuzie?! Nu stai în banca a treia, rîndul de lingă fereastră? De data asta, eu eram acela care clipea mirat. Am spus aproape fără să vreau.

— Da, stau în banca a treia, rîndul de lingă fereastră.

— Pe pupitru, în colţul din dreapta, se află încrustat cu briceagul un 5?

— Nu l-am încrustat eu!

— N-are importanţă cine l-a încrustat. Se află sau nu se află?

— Se află!

— Dar cîntecul acesta ţi-e cunoscut?

Maimarele peste indieni s-a uitat spre stînga, spre dreapta, a ridicat apoi mina şi toţi cîţi se aflau acolo au început să cînte:

**Tu eşti Modestul Cinci
A toate ştiutor,
Cel mai deştept din clasă
Şi cel mai sclipitor...
Tu eşti Modestul Cinci
Ai fosfor mult sub frunte,
Puterea ta e mare
Şi nimeni de cînd ştim
Nu poate să te-nfrunte.**

După ce s-a terminat cîntecul, maimarele peste indieni a zîmbit binevoitor.

— Ei, ce zici? L-ai mai auzit?

— Da, e cîntecul pe care l-au inventat colegii mei.

— Noi sîntem colegii tăi.

— Vă repet. La mijloc e o confuzie. Şcoala mea e în altă parte a oraşului.

Chiar atunci s-a auzit sunind de intrare. Într-o clipă indienii au devenit iar elevi şi s-au îndreptat gălăgioşi spre clasă. Bineînţeles, m-au luat şi pe mine cu ei. Băiatul care fusese maimarele peste indieni mă ţinea strîns de braţ. După ce am intrat în clasă, s-a oprit în faţa unei bănci şi m-a întrebat:

— Nu-i asta banca ta?

M-am uitat surprins, mirat, zăpăcit. Pe pupitru, sus, în partea dreaptă, încrustat cu briceagul se lăfăia un 5. Mi-am auzit glasul, dar ca să fiu sincer, nu mi l-am mai recunoscut.

— Asta-i, da' nu mai înţeleg nimic.

Fata cu codiţe mici şi drepte ca două semne de exclamare, văzîndu-mă cu rotilele, a întrebat:

— Nu rămii la oră?

Am spus repede:

— De ce să nu rămîn?

Şi m-am aplecat să-mi scot rotilele. Spre stînga, foarte aproape se vedea geamul. Era deschis. Sub frunte mi s-a aprins atunci o idee salvatoare. Din doi paşi am fost lingă pervaz. Băiatul care fusese maimarele peste indieni a strigat:

— Nu-l lăsaţi să plece.

Era însă prea tîrziu. Sărisem în curte. Mi-am cules repede ghiozdanul şi-n clipa următoare mă îndreptam glonţ spre poartă.

Ilustraţii de GETA BRĂTESCU

CUTEZĂTORII
în vizită la
UZINELE
"23 AUGUST"

PODURI ZBURĂTOARE

Cum a ajuns acasă, băiatul a scos carnețelul din buzunar și a trecut în revistă subiectele, notate metaforic:

- INELUL LUI SATURN
- GLOBUL MIRACULOS
- PODUL ZBURĂTOR

A revenit la primul subiect (nu-i găsisese titlul, așa că nu figura în carnet). A înmuiat penița în tuș și...

Dintre atîția oameni pe care îi întîlnise, nu mai știa la care se gîndea acum. Poate la oțelarul cu statura înaltă și sever care încălzea (pe dinăuntru!) o oală cît un butoi zdravăn, goală.

— De ce? a întrebat băiatul.

— Ca să nu plesnească cînd o umplem cu metal scos din cuptor.

O mie și cinci sute de grade — și chiar mai mult — e ceva...

Băiatul a rîs, știind ce se întîmplă — și știa de ce — cînd pui lapte fierbinte într-un pahar înghețat.

— Dar «ulcica»?!... Are cîteva tone.

— Zecel!...

O jumătate de oră mai tîrziu, oala pîntecoasă, plină ochi cu metal în clocot, spinteca aerul agățată de cîrligul unei macarale.

Așa ar fi vrut s-o deseneze: zvicnindu-se să iasă din pînza de abur fierbinte, căutînd lumina. Dar o altă imagine, nu mai puțin spectaculoasă, cerea insistent albul imaculat al coalei de hîrtie! Care anume?

INELUL LUI SATURN

— Cum te cheamă?

— Mușină Mihai, elev în clasa a VI-a.

— Ne pare bine de vizită — și n-ai făcut rău c-ai venit și la mecanică grea. Ai ce să vezi, aș putea să-ți arăt... inelul lui Saturn.

— Facem!

Băiatul nu știa despre ce e vorba, dar ghicise în ochii bărbatului din față un amestec de șiretenie și bunătate.

— Facem, repetă băiatul, prinzînd curaj.

— Cunoști istorie?

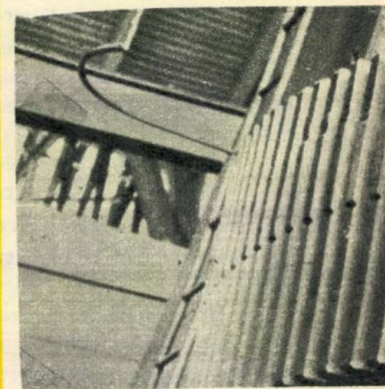
— Am învățat la școală...

— Mă refer la altceva — la

istoricul uzinei. Cînd s-a înființat?

Mihai era gata să-i întindă carnetul. Pe o filă era scris:

Actuala uzină bucureșteană 23 August a luat ființă cu aproape o jumătate de secol în urmă, mai exact în 1922, pe niște locuri virane. Aici, la început, se reparau locomotive cu aburi și vagoane de cale ferată. Personalul fabricii, în 1924, era format din 250 muncitori, 8 maiștri și 3 funcționari; în cei 250 muncitori erau incluși și ucenicii, solicitați de două lucruri deopotrivă de grele pentru vîrsta lor de 12—13 ani — munca în ateliere și făcutul cărămizilor necesare clădirilor. Locomotivele aduse la reparat erau ridicate cu cricuri, acționate manual...

Băiatul știa pe dinafară ceea ce scrisese cu mîna lui în carnet, așa că răspunse sigur:

— Cea dintîi cărămidă a fost pusă în 1922.

Chipul cu umbre de unsoare (pe care-l reținea bine în minte) s-a luminat într-un zîmbet:

— Bine, vino cu mine!

Așa a ajuns (invitat, se pare, de nea Nicolae Zglimbea, strungarul) la un agregat automat (dirijat de un singur om!), care modela o «mică» bijuterie de... 22 000 kg! Și nu-i de mirare: unui Sfarmă-Piatră (astfel de bijuterii sînt destinate morilor de ciment) îi trebuie un inel pe măsură.

Cît îl privește pe băiat, ar fi încăput în inel... cu toată clasa!

◀ LA «BORD» TOTUL E PERFECT.

GATA PENTRU PRIMA CURSĂ... ▲

O MICĂ... BIJUTERIE. CUI ÎI ESTE DESTINATĂ?
TOT LUI SFARMĂ-PIATRĂ! ▼

hala cu linii de cale ferată.

— Acum am sosit din probă, funcționează perfect!...

Avusese ocazia rară: să vadă o locomotivă care numai peste o zi-două avea să alerge dincolo de porțile uzinei, pe calea ferată, ducând primul tren!

Cu imaginea ei clară în minte, a adunat repede în vârful peniței un fir de tuș. Atât cît să-i ajungă pentru o roată. Dar... N-ar fi mai interesant să facă un pod zburător? (uzina are numeroase astfel de poduri rulante, ce parcă zboară pe deasupra capetelor, și în mișcarea cărora pulsează în-săși inima uzinei plină de vigoare). Bunăoară, pe cel care luneca deasupra unei clădiri, ducînd la o hală în construcție (uzina se modernizează mereu și va fi dotată cu mașini electronice de calcul) o cabină de macara. Dar îl îmbia și globul miraculos, — o sferă cît o cameră — trimis să facă... chimie: la Brazi, sau în cetatea cauciucului sintetic românesc, pe Valea Troțușului.

— Am să desenez o locomo-

Acasta este valoarea produselor exportate într-unsinguran: 23 august 1966 — 23 august 1967.

Acum, să încheiem aceste însemnări de la cea mai mare uzină bucureșteană.

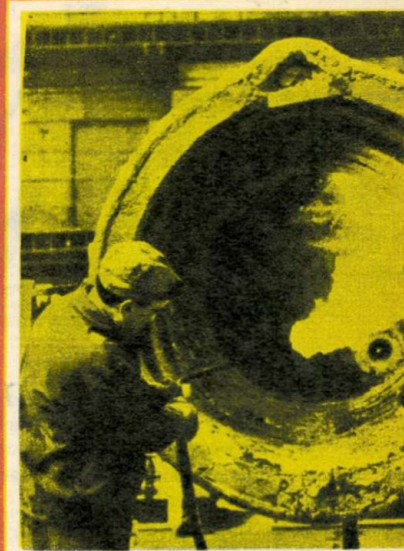
Nu însă înainte de a aminti cine-i... FAUR.

Mihai a scăpat din vedere să arate în desen (mai bine-zis, n-a avut cum). Acolo, la uzină, nerăbdător să știe tot, strecurîndu-se pe lîngă uriașele inele șlefuite, numai să le pună în «degete» Sfarmă-Piatră, sau pe lîngă locomotivele nou-nouțe, gata de drum, a văzut și acest cuvînt, încrustat în metal.

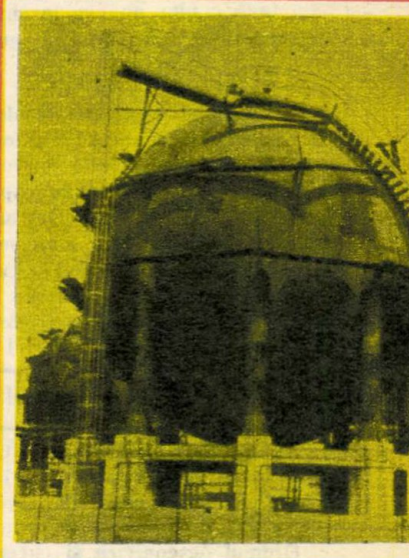
E marca uzinei, cartea sa de vizită.

O carte de vizită care îi face onoare!

Reportaj de Al. Dinu IFRIM
Fotografiile: Gr. PREPELIȚĂ

OALA ESTE PREGĂTITĂ, IAR CUI TORUL O AȘTEAPTĂ SĂ-I ÎNCRI-
DINTEZE ÎNCĂ... ZECE TONE D
«SUPĂ» DE METAL.

GLOBUL MIRACULOS.

PODUL ZBURĂTOR

O altă secvență. O revede aie-
vea...

— Alo, stația! Dați-mi locomo-
tivele, vă rog!...

— Aveți legătura!

— Cum s-a comportat noua lo-
comotivă?

Cuvintele spuse undeva la un
microfon, în alt capăt de uzină,
de către inginerul șef Brînduș

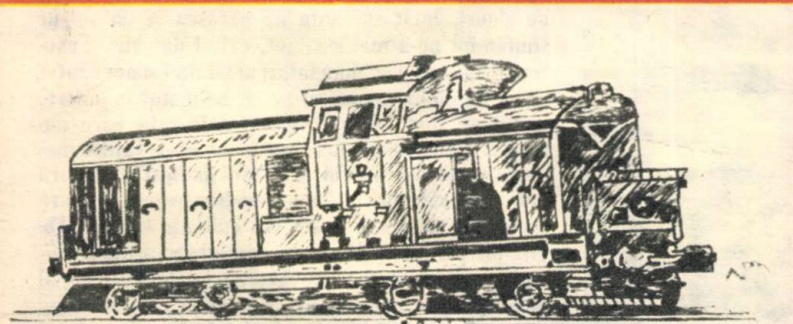
tivă! a hotărît în cele din urmă
băiatul, amintindu-și liniile de
cale ferată ce se întretăiau în
hala pe care o vizitase, ultima
din zeci de hale imense, străbă-
tute de străzi — un oraș întreg.
O locomotivă Diesel hidraulică
de o mie două sute cincizeci cai
putere!

Desenul l-am reprodus și noi,
așa cum a ieșit de sub peniță.

Oricare subiect ar fi abordat
însă, i-ar fi dat prilejul să recon-
stituiască, grafic, o secvență impu-
nătoare din această uzină, a cărei
faimă este cunoscută și pe alte
meridiane — în China și Polonia,
în Grecia și Cuba, în Turcia,
India sau Brazilia.

Să apelăm, în acest sens, și la...
matematică.

O cifră concludentă: 44 000 000 lei.

Și eu am văzut locomotiva de 1250 C.P.

Desen de:
Elev. MUȘINĂ GH. MIHAI
cls VI - m. 52.49 BUCURĂȘTI

CĂPITANUL COOK S-A ÎNȘELAT

Treptele de lemn trosniră sub greutatea noului intrat. Era un bărbat înalt, osos, dar lăsând o impresie de siguranță și putere. Trăgând cu grijă ușa groasă de stejar în urma lui, o închise și scofându-și cascheta îmblănită se apropie de masă. Cei doi, geograful și medicul, își părăsiră locurile de pe banca de sub cele două hublouri și pășiră în întâmpinare.

— Da, clătină din cap James Cook, azvirlindu-și cascheta pe masă — ne întoarcem, nu vom mai continua drumul spre sud.

— Cu numai două luni în urmă, căpitane, hotărîrea dumitale era totuși alta, îndrăzni să-i amintească medicul bordului.

— Ei bine, dragul meu, am să-ți răspund că ar fi cu totul absurd să risc pierderea tuturor re-

experiență a mărilor polare sudice, a condus către anul 1840 expediția de pe corăbiile «Erebus» și «Terror». După lungi luni de navigație norocoasă, el descoperă — la 28 ianuarie 1841 — centura de gheață a Antarcticii — un abrupt de gheață înalt de 45—60 metri — marea barieră de gheață a extremului sud, întinsă pe o lungime de cca 800 km... Cu numai o zi mai înainte, la 77° latitudine sudică, Ross zări — cel dintîi — doi vulcani uriași. Unul dintre ei, cu un con înalt și fumegînd, avînd coșul uriaș durat din roci de granit, acoperit pînă sus cu zăpadă, părea un imens cuptor instalat de natură sub ghețuri. Ross a numit vulcanii «Erebus» și «Terror» după numele corăbiilor expediției.

Impiedicat de marea barieră care astăzi îi poartă numele și al cărui capăt răsăritean nu izbutise să-l găsească, Ross se decide să se reîntoarcă, pierzîndu-și speranța în existența continentului sudic.

El notează în jurnalul său de bord:

«Am atins latitudinea de 78°4' pînă acum neajunsă de nimeni, dar zidul de gheață se întinde la nesfîrșit. Caut în zadar capătul lui estic...» și după ce consemnează și hotărîrea de a se întoarce, adaugă: «Aș vrea ca drumul pe care l-am urmat pînă

MUNTELE GAUSS LA 180 KM VEST
DE STAȚIUNEA SOVIETICĂ DE CER-
CETĂRI «MIRNÎI».

zultatelor călătoriei noastre de pînă acum pentru a descoperi și cerceta ținuturi care odată găsite nu vor aduce foloase nimănui. Nici geografilor, nici navigatorilor și nici măcar științei despre pămînt în general...

— Se poate să spui asta, căpitane? se miră geograful.

— Desigur. Cefurile aproape veșnice, viscoalele, gerul și aisbergurile fac cu neputință și fără nici un folos pătrunderea mai departe spre pol. Dacă cineva va găsi în el atîta hotărîre și îndrăjire încît s-o facă, ei bine, nu îi voi invidia gloria născută din descoperirile sale; dar ele nu vor aduce lumii folos...

Această scenă petrecută în cabina comandantului corăbiei engleze «Resolution» (Hotărîrea) la data de 6 februarie 1775 a încheiat un drum care a însemnat momentul reîntoarcerii căpitanului Cook din călătoria sa de explorare, întreprinsă între anii 1772—1775... Dar omul care prevăzuse existența continentului sudic nu a avut dreptate. Descoperirile din extremul sud au adus imense servicii științifice lumii moderne. Drumul spre cercetarea pămîntului antarctic însă — așa cum prevăzuse Cook — nu a fost nici scurt și nici ușor.

DOUĂ VEACURI DE EROISM

Antarctida intuită de James Cook și descoperită propriu-zis în perioada anilor 1820—1837 a continuat să fie cercetată mai departe timp de peste 12 decenii de o armată de eroici exploratori.

Drumul descoperirii și cuceririi pas cu pas a Antarcticii, istoria descoperirii ei s-a confundat adesea cu întâmplările notate în jurnalele de călătorie ale neînfrițaților călători.

Să încercăm să le răsfoim pe cîteva dintre ele. James Clark Ross — navigator cu o veche

aici să poată folosi și altora, care poate că vor fi mai norocoși decît noi...»

Așa a și fost. Drumul cu grijă însemnat de Ross pe hărțile lui a devenit calea pe care numeroase noi expediții au abordat polul.

„AM CĂUTAT SĂ NE ÎNDEPLINIM DATORIA“

Drumul lui Emil Racoviță a început de la... Iași. Într-adevăr, contemporani de ai săi își amintesc

de D. TODERICIU
de tînărul care în lunile de iarnă ale anului în care trebuia să plece la drum se călea fizic, pentru a putea rezista la frigul polar. Ulterior, antrenamentul s-a dovedit util. Pe «Belgica» viața nu era de loc ușoară. Echipajul ei plecat la drum în anul 1897 și-a petrecut iarna pe gheață.

«...așezărăm sobe în cabine, blămurile de lup și de focă fură scoase din calele vasului... Făcărăm cum e mai bine ca să petrecem iarna pe banchiză; săniile, schiurile, rachetele de zăpadă fură cercetate cu de-amănuntul și puse în ordine, căci era cu neputință să faci vreun drum pe banchiză fără să te încalți cu schiuri sau cu rachete; în lipsa lor te afundai pînă la jumătatea trupului în zăpada groasă și afînată. Aprigul viscol curma vederea cu mișcătoarea sa perdea albă și omătul spulberat umplea văzduhul de o pulbere măruntă ca nisipul... Ne simțeam atît de pierduți și atît de siguri, încît speranța ne părăsea și un singur simțămînt ne-a mai susținut, cel al datoriei. Fusesem trimiși aici ca mandatarî ai științei și am căutat să ne împlinim mandatul pe cît ne-a stat în putere, oricît au fost de grele momentele prin care am trecut. Timp de 13 luni am făcut observațiile meteorologice din oră în oră, fără a lipsi o singură dată. De cite ori puteam, sondam printr-o gaură făcută în gheață și pescuim animale marine. De cite ori permitea timpul făceam observațiile astronomice și magnetice prevăzute, și-n lungi excursii observam păsările și focile ce locuiau pe banchiză».

Aceste rînduri — din jurnalul de călătorie al lui Emil Racoviță — marele biolog român, întemeietorul speologiei — sînt valabile pentru tot ceea ce înseamnă viața exploratorului la Polul Sud.

STAȚIUNEA EXPERIMENTALĂ
DE CERCETĂRI AUSTRALIANĂ
DIN ANTARCTICA.

MOARTEA EROULUI

1 iunie 1910. Expediția condusă de englezul Robert Scott (a doua), se îmbarcă pe vasul Terra Nova și pleacă la drum. 33 de ciini, 17 cai și trei sănii cu motor fac parte din înzestrarea cu mijloace de transport a temerarilor. La 15 ianuarie 1911, expediția își descărcase echipamentul pe banchiza polară. A urmat apoi un «marș» spre pol.

«În ziua de 16 ianuarie 1912 — scrie Scott — după gustarea de dimineață, ne-am grupat pentru a porni mai departe într-o dispoziție dintre cele mai bune, fiind conștienți că a doua zi țelul nostru va fi atins!

Unul după altul — însuflețiți de bucuria victoriei care se apropia cu fiecare pas făcut prin zăpadă — oamenii înaintau în direcția știută. Ca de obicei cel mai vesel era Bowers. Deodată — el era în momentul acela în frunte — își întoarce privirile:

— Priviți... Priviți acolo. Acolo e ceva. Un punct negru!»

«Cînd ne-am apropiat de acest punct — continuă în jurnalul său Scott — s-a dovedit a fi un drapel negru legat de tâlpicul unei sănii. Lîngă el se vedeau resturile unei tabere: urme de sănii și schiuri care mergeau în ambele sensuri, urme limpede de labe de ciini, mulți ciini. Era limpede: norvegienii ne întrecuseră. Ei ajunseseră primii la pol. Ce cruntă dezamăgire! Adio vise de aur!»

Dar Scott nu s-a mai întors acasă. El a căzut ca un erou, înfrînt în iarna polară. Cei care i-au găsit cortul, au povestit despre cele văzute acolo:

În cort erau trupurile căpitanului Scott, al doctorului Wilson, al locotenentului Bowers. Scott murise ultimul. Înainte de tragicul deznodămînt, el îndepărtase clapele sacului de dormit, pentru a-și deschiza vestonul. Pungulița în care se aflau cele trei caiete de note era lîngă el, sub umeri, o mină fiind întinsă ocrotitor peste cadavrul lui Wilson... Ultimele rînduri ale lui Scott:

«De la 21 ale lunii furtuna asta cumplită nu a

mai încetat. În ziua de 20 mai aveam combustibil cam peste 2 cești de ceai de fiecare și hrană uscată pentru două zile. Eram gata în fiecare zi să o luăm la drum — pînă la depozit (alimente lăsate la drum de sosire, n.n.) au mai rămas doar 11 mile, dar nu putem părăsi cortul. Nu mai avem putere să sperăm. Vom rezista oare pînă la capăt? Slăbim din ce în ce mai mult și desigur sfîrșitul nu poate fi departe. Îmi pare rău, dar nu cred că voi mai fi în stare să scriu»...

CONSTRUIREA UNEI CASE LA
STAȚIA DE CERCETĂRI ȘTIINȚIFICE
SOVIETICE «MIRNÎ», MARTIE 1960.

Norvegienii, care îl întrecuseră pe Scott cu o lună în cucerirea polului fuseseră conduși la asalt de Roald Amundsen. Evenimentul a avut loc în ziua de 15 decembrie 1911. Semnul lăsat de Amundsen la pol și pe care l-a descoperit Bowers, a însemnat, de fapt, o scrisoare de omenie pentru concurentul Scott, o recunoaștere a capacității celor care veneau în urmă de a realiza aceeași uriașă performanță.

«28 martie 1934. Aici unde se află locuința mea săpată în gheață domnește o pustietate totală... Din toate părțile în fața ochilor mi se desfășoară același invariabil peisaj: valuri de gheață, care în depărtare se contopesc cu orizontul». Aceste rînduri le scrie în jurnalul său americanul Byrd, omul care a rămas singur timp de luni de zile în noaptea polară pentru a face în continuare cercetări științifice.

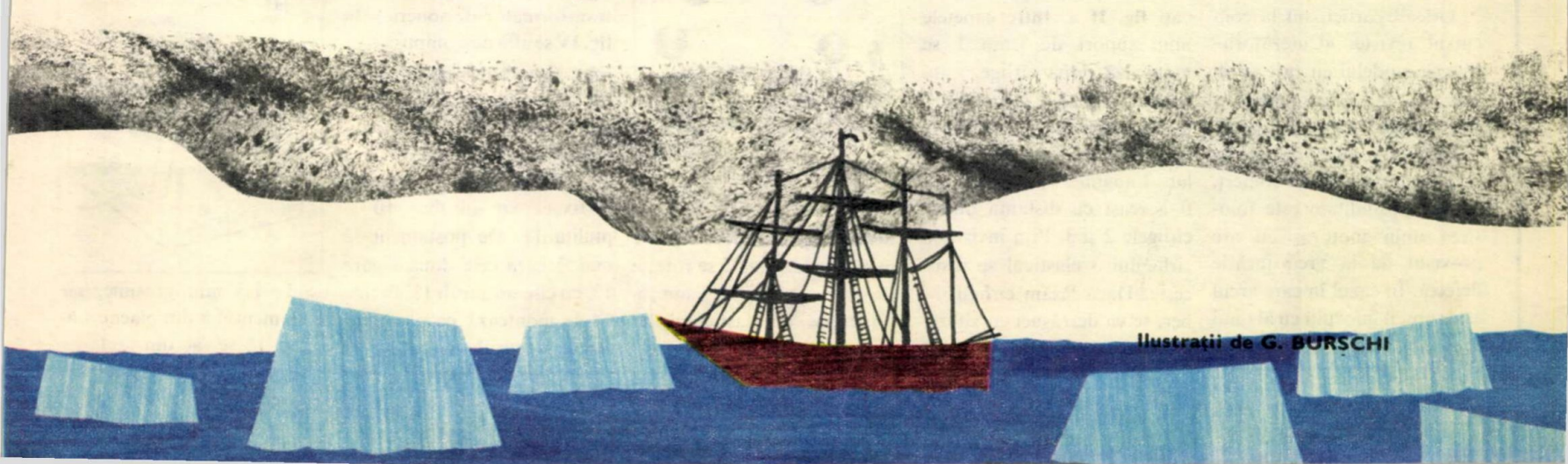
«Nu am avut niciodată motiv să mă plîng că nu am ce face ori că mă plictisesc», notează cel care, foarte curînd, bolnav, lipsit de legături radio cu lumea exterioară, continuă totuși să lupte și să spere... Dar curajul lui a adus științei mari beneficii, deschizînd în fapt era accesibilității Polului Sud. Urmează apoi după traversarea Antarcticii de către Ellsworth (1933—1935), mereu noi victorii ale omului asupra naturii aspre a Polului Sud.

PĂMÎNT INTERNAȚIONAL AL ȘTIINȚEI

Definitivarea cuceririi Antarcticii a venit însă ca o realizare a anilor din urmă, începînd mai ales cu transformarea Antarcticii într-o adevărată bază de cercetări științifice cu prilejul anului geografic internațional, cînd cercetători aparținînd mai multor națiuni au întemeiat pe pămîntul Antarcticii primele orașe ale științei, locuite de cercetătorii solului.

Astăzi, continentul sudic este precis determinat, el are o întindere de 13 940 000 Km². Numai 5% adică 700 000 Km² din această suprafață nu este acoperită de gheață. Antarctica este un adevărat laborator meteorologic al globului, rolul ei în natura globului este atît de însemnat, încît unii cercetători nu au ezitat să afirme că aici se fabrica clima lumii.

Ieri încă un pustiu de gheață, azi Antarctica adăpostește peste 30 de stații științifice de cercetare, fiind primul «pămînt internațional» al științei.

Ilustrații de G. BURȘCHI

Un program artistic, o serată veselă încep adesea cu cîteva cuvinte simple: «Iată ce propuneri am eu...»

PIONIERI — „AGENȚI DE CIRCULAȚIE“

Ministerul Învățămîntului și Consiliul Național al Organizației Pionierilor, în colaborare cu Direcția Generală a Miliției, experimentează în prezent — la Liceele bucureștene «Barbu Delavrancea», «Mihail Sadoveanu», «Spiru Haret» și la Școala generală nr. 124 — înființarea de «patrule de circulație» formate din pionieri și școlari ai claselor III—VIII. Instruiți în prealabil de ofițeri și subofițeri de miliție, elevii, conduși de un șef ales din rîndurile corpului didac-

tic, vor îndruma și supraveghea circulația colegilor lor în împrejurimile școlilor, în timpul deplasării lor pe drumul către școală, precum și în plimbările colective organizate de conducerea școlilor.

Micii «agenți de circulație» vor avea o paletă albă cu înscrisul «Stop» pe ambele fețe și vor purta o înșignă distinctivă și mănuși albe.

Inițiativa urmează să fie extinsă în cursul anului în numeroase școli din diferite orașe ale țării.

Din însemnările

unei comandante de pionieri

Iată că n-a trecut decît un trimestru și dacă m-ar întreba cineva despre pionierii mei, aș putea să-i vorbesc ceasuri întregi. De exemplu... Dar cu cine să încep? Și cum? Să-i iau pe rînd, ca la catalog? Să-i iau cum stau în bănci? Mai bine să-i descriu la întîmplare, din trei în trei. Deci: unu... doi... trei și stop! Cine-i? Îl cheamă Cruceru Mircea și toți colegii îl iubesc. Era toamnă, tîrziu și sosiseră puieți de tei pentru plantat pe marginea aleilor din curtea școlii. El s-a apucat să muncească. Era vesel, cînta, glumea, muncea. Și alături de el, toți au început să lucreze. Mircea locuiește alături de școală. Într-o zi, stînd de vorbă cu mai mulți elevi în holul școlii, mi-a spus:

— Am văzut cum s-au făcut măsurătorile, cum au venit excavatoarele, cum s-au scos primele cupe de pămînt, cum s-au ridicat primele cărămizi. Eu am pășit primul pe porțile școlii, eu am fost primul înscris.

— Și eu am fost martora aceluiași eveniment, i-a răspuns Oprea Adriana, o colegă de la clasa vecină. Peste ani însă nimeni nu-și va mai aminti de ce spui tu azi.

— Și nici de prima deschidere festivă a școlii.

— Nici de puieții noștri care atunci vor fi tei în floare.

— O idee! a strigat el.

— Ce idee?

— Școala noastră-i nouă, fără arhivă, fără istorie. Cu faptele noastre îi scriem primele pagini. Deci, să i le scriem.

Și de atunci cîțiva elevi au început să scrie: «Însemnări» pentru o viitoare monografie, istorie a școlii sau cum vor vrea s-o denumească... viitorii.

Unu... doi... trei. Stop. Fata aceasta este frunza clasei, președinta detașamentului, Lupescu Anca. În catalog, în dreptul numelui ei la română 10, la chimie 10, la fizică 10, la matematică 10 și... 6 la teză. S-a necăjit, a plîns, dar ce vreți, și celui mai bun școlar i se poate întîmpla un necaz. A fost o lecție împotriva încrederii nemărginite.

Prof. Geta COSTIN

Comandanta detașamentului clasei a VII-a D, Școala generală nr. 194, București.

IN AJUTORUL PARTICIPANȚILOR LA CONCURSUL

MINI TEHNICUS

Oricare participant la concursul revistei «Cutezători» ține ca modelul cu care se va prezenta la concurs să și... funcționeze! Pentru aceasta utilizați în primul rînd motorușul electric aflat în comerț. O altă posibilitate este folosirea unui motoruș cu arc provenit de la vreo jucărie defectă. În cazul în care arcul este rupt, îl înlocuiți cu al unui ceas de masă scos din uz

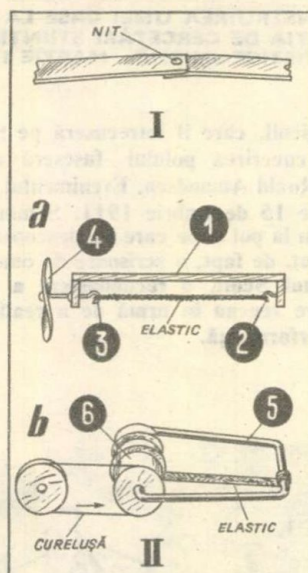
sau îl innădiți pe cel rupt. În fig. I puteți vedea cum se innădește un arc prin nituirea capetelor rupte, după ce acestea au fost perforate prin metoda descrisă la fig. VII. Înainte de perforare, înroșiți capetele la foc, lăsându-le să se răcească lent.

Pentru cei care doresc să-și construiască singuri și motorușul, descriem mai jos două modele cu elastic și unul electric.

Motorușe cu elastic. Observați fig. II a. Între capetele unui suport de lemn 1 se montează două cîrlige, unul fix, iar celălalt cu posibilitate de rotire. Între cîrlige se fixează o bucată de elastic lat. Lungimea elasticului va fi aceeași cu distanța dintre cîrligele 2 și 3. Prin învîrtirea cîrligului 3 elasticul se răsucește. Dacă lăsăm cîrligul liber, se va dezrăsuci cu viteză. O elice montată de cîrligul 3

permite zborul unui aeromodel.

În fig. II b se observă al

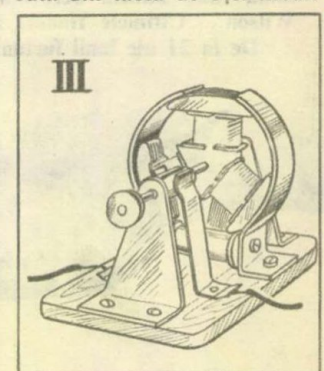
doilea tip de motoruș. Pe un cadru de sîrmă 5 se rotește liber un butuc de lemn 6. Un capăt al elasticului lat se leagă de cadrul 5, iar ce-

lălalt capăt se fixează în cuișoare de butucul 6. Prin răsucirea butucului, elasticul se va înfășura pe el. În momentul în care-i dăm drumul, butucul se va roti în sens invers. Cu ajutorul unei curelușe se poate transmite mișcarea butucului la o roțiță ce pune în mișcare modelul nostru.

Motorușul electric. Cu puțină răbdare, puteți construi un motoruș electric (fig. III) care va funcționa la baterie sau la rețea (cu ajutorul unui transformator de sonerie). În fig. IV se află descompusă partea fixă a motorușului, **statorul** cu anexe sale. El se compune din polii 7 fixați cu șuruburi de postamentul 8. Între poli se găsește o bobină 9 fixată cu șurubul 10 și piulița 11. De postament se mai fixează cele două lagăre 12, cu cîte un șurub 13. Periile 14 se montează pe placă tot cu cîte un șurub sau un cuișor.

Rotorul se compune dintr-un pachet de tole 15, un ax 16 cu colectorul 17. Pe brațele rotorului se înfășoară o hîrtie 18 care, împreună cu pereții laterali din carton 19, formează carcasa bobinelor. Dimensiunile tolelor sînt indicate în fig. V.

Execuția statorului. În fig. VI sînt dimensionate toate piesele lui. Polii 7 se vor executa din tablă de oțel moale

de 1—1,5 mm grosime, iar postamentul 8 din placaj. Lagărele 12 se fac din tablă de

O recordmenă surprinzătoare: Pleșan Adriana

SECVENȚE DIN ÎNTRECERE

Începutul a fost făcut. Și am putea zice cu dreptul. În vacanța de iarnă, s-a desfășurat la Țușnad Concursul republican al speranțelor la patinaj viteză, ediția I-a, organizat de Consiliul Național al Organizației Pionierilor, revista «Cutezătorii» și Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport.

Primul foc de pistol. Primii doi concurenți — Goga Octavian, Agronomia Cluj, și Cicerone Kuchi, Dinamo Brașov, categoria 8—10 ani — țișnesc de la start. Abia ai timp să te dumirești și au și străbătut cei 100 m... Apoi... Ultimii doi concurenți (băieți 17—18 ani) încheie cursa de 1 500 m. Între aceste două momente — kilometrii parcurși pe oglinda de gheață în viteză, emoții, eforturi, bucurii, necazuri, ghinioane și... un record republican (dacă gheața ar fi fost mai bună, s-ar fi obținut mai multe).

FERICITA CÎȘTIGĂTOARE

Consiliul Național al Organizației Pionierilor și revista «Cutezătorii» au oferit participanților

CUPA „CUTEZĂTORII” LA PATINAJ VITEZĂ

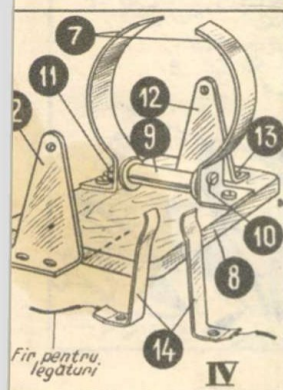
diplome și numeroase premii (54 aparate de fotografiat, rolfilme, șahuri de voiaj, truse de pixuri «Topaz», cărți etc.). Au mai fost și plăchete, precum și 4 cupe mici oferite de către federația de specialitate. Lupta cea mare cu gheața, cu secunde și cu adversarii s-a dat însă pentru **Cupa «Cutezătorii»**. Aici s-a produs o surpriză. Pronosticurile specialiștilor au fost răsturnate de către o fetiță de 11 ani, pină acum necunoscută: **pioniera Pleșan Adriana de la C.S.O. Mureșul**. Reușind să scoată 15"0 pe 100 m, ea a realizat singurul record republican al concursului intrînd astfel în posesia cupei.

Iată-i acum și pe cei clasați pe locul I, precum și timpul realizat de ei:

Categoria 8—10 ani, băieți: Goga Octavian, Agronomia Cluj, 100 m — 15"7; 200 m — 30"2.

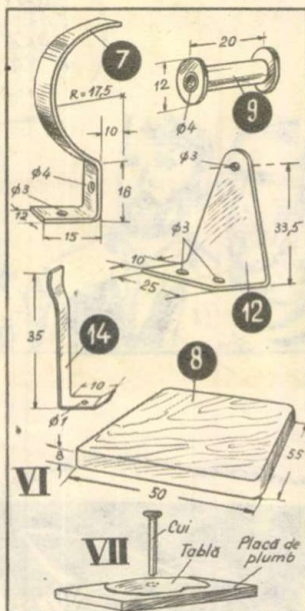
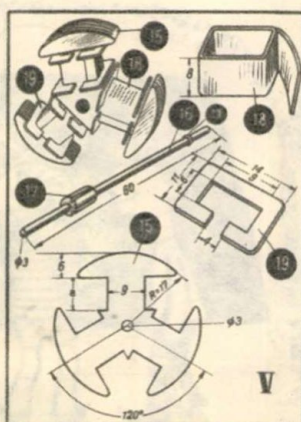
Categoria 11—12 ani, fete: Pleșan Adriana, C.S.O. Mureșul, 100 m — 15"0. Salade Roxana, C.S.M. Cluj, 300 m — 42"2; băieți: Fokt Ladislau, C.S.O. Mureșul, 100 m — 14"3; 300 m — 40"1. **Categoria 13—14 ani**, fete: Dulamă Maria, Agronomia Cluj, 500 m — 70"4; 1 000 m — 2'30"6; băieți: Imecs Eugen, Agronomia Cluj, 500 m — 60"0; 1 000 m — 2'09"7. **Categoria 15—16 ani**, fete: Marcoș Eva, Miercurea Ciuc, 500 m — 60"6; 1 000 m — 2'12"7; băieți: Varga Gheorghe, Agronomia Cluj, 500 m — 52"0; 1 500 m — 2'52"5. **Categoria 17—18 ani**, fete: Antal Ilona, Miercurea Ciuc, 500 m — 60"8; 1 000 m — 2'10"1; băieți: Bărbulescu Mihai, Dinamo București, 500 m — 54"7; 1 500 m — 2'53"7.

Dan BRĂILOIU
Constantin DIACONU

amă de 1 mm, iar periile 14 n lamelele unei baterii uzate. **Execuția rotorului.** Tolele torului le veți confecționa n tablă de cutii de conserve. or trebui executate 20 de acăți. Le tăiați mai întii dimensiuni mai mari. Apoi, nform desenului din fig. VII, rforați în centru aceste buți, ajutîndu-vă de un cui de 3 mm fără virf și de o acă de plumb. Cu un comas și un ac de cusut mare

desenați pe o tablă conturul unei tole după fig. V. Decupați conturul cu foarfeca. După această tolă le desenați pe celelalte, le decupați, le îndreptați, le faceți pachet pe un cui și apoi ajustați cu o pilă conturul tuturor tolelor dintr-o dată. Curățați muchiile tolelor, le vopsiți cu duco, apoi le împachetați la loc introducînd în locul cuiului axul 16, pe care-l veți face tot dintr-un cui de 3 mm.

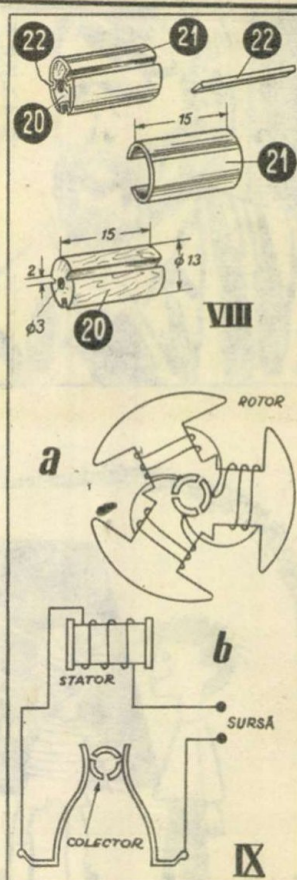

Axul se va cositori de tole. Urmează confecționarea carcaserelor pe cei trei poli. Colectorul din fig. VIII, ce se va fixa pe axul 16, îl veți face dintr-o bucată de lemn de tei de 13 mm diametru. Cu

un ferăstrău mic tăiați trei canale dispuse la 120°. Din lamelele unei baterii confecționați trei lamele 21 îndoite ca în figură. Marginile îndoite vor intra în creștăturile din butucul 20. Pentru fixarea lor pe butuc introduceți între ele o pană de lemn 22. Bobinarea rotorului se va face cu sîrmă de cupru emailată de 0,2 sau 0,3 mm. Numărul de spire va fi cît mai mare, cu condiția ca bobinele să fie egale. Cu aceeași sîrmă se bobinează și statorul, umplîndu-i-se pînă la refuz carcasa. Schemele de legături le vedeți în fig. IX a și b. Pentru ca axul să nu «joace» în lungul său mai mult de 2—3 mm, îi veți lipi cu cositor un inel de sîrmă 23 către lagărul din spate.

Mini-tehnicieni, nu vă rămine decît să începeți lucrul!

Ștefan NICULESCU

SECRETUL AMFOREI

Scenariu de ION HOBANA
Desene de POMPILIU DUMITRESCU

APARATUL INGINERULUI PROCA
A REUSIT SA DESCIFREZE
CUVINTELE INTIPARITE CU PESTE
11.000 DE ANI
IN URMA
IN ARGILA
AMFOREI
MISTERIOASE.

...SI
„HEA ATLAN”?

„HEA” AR
PUTEA
INSEMNĂ
„GEA”
-PAMINTUL...

PĂMÎNTUL
ATLAN!

ATUNCI
INSEMNĂ
CĂ EPAVA NO-
STRĂ A FOST
CÎNDVA... UN
TRANSATLANTIC.

FANTASTIC!
ÎNTR-ADEVĂR
SE PARE CĂ ANDA
ARE DREPTATE.

SI
METALUL
NEIDENTI-
FICAT...??

ASCULTATI
„ZIDUL
CARE ÎM-
PREJMUIA
CETATEA
ÎNSĂȘI.

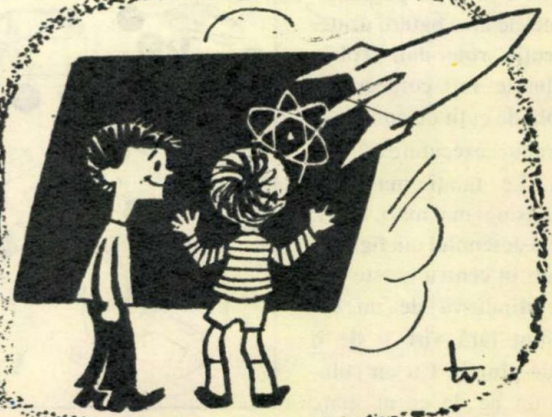
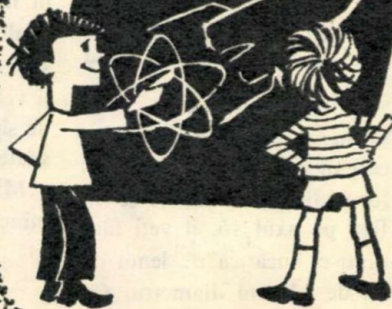
ÎL ACOPERIRĂ CU ORIGALC
METALUL CU REFLEXE
DE FOC...

PLATON
KRITIAS
SAU
ATLANTID

ASTA ÎNSEM-
NĂ CĂ
SECRETUL
AMFOREI
A FOST
DESCIFRAT
....

SĂ-I MULTUMIM TOVARĂSULUI PROCA, DATORITĂ
CĂRUIA AM AUZIT GLASUL ACELORA PENTRU
CARE ATLANTIDA NU ERA O LEGENDĂ, CI
O PATRIE PIERDUTĂ, ÎNTR-O SINGURĂ ZI,
ÎNTR-O SINGURĂ NOAPTE FATALĂ ...

SFÎRȘIT

HIBERNALA

ORIZONTAL: 1) Zburători pe gheață. 7) «Min-ge» de zăpadă. 8) În zăpadă! 9) Pe schiuri și patine. 12) Din iarnă în iarnă. 13) Piruete pe gheață. 15) Bară de gimnastică. 17) Din antica Romă. 18) «Sfoară» de zăpadă printre nămeți. 20) În opoziție cu înzăpezitele ținuturi nordice. 21) Începe schiul și hocheiul! 22) S. 23) Polei pe margini! 24) Din oaie, la căciulă! 26) Albă pe jumătate! 27) Drum bun, la temă! 28) Piramide alb-verzui intilnite iarna în munți (sing.). 29) Onomatopeea căderii. 31) Primul timp la săritura cu schiurile, celelalte trei fiind: împingerea, zborul prin aer și aterizarea.

VERTICAL: 1) Ținutul zăpezilor eterne unde folosirea schiurilor e cît și a săniilor trase de ciini, se face la orice pas. 2) Patinoar cu intrare liberă. 3) «Face muzica», spune o zicală. 4) Afluent al Elbei. 5) Gheață! 6) Fulgii... de pe fundul sitei. 10) Adunați cu plugușorul. 11) Localitate în Nigeria. 14) Fenomen absolut necesar patinajului. 16) Alunecă... pe gheață! 19) Punct de sosire pentru unii schiori distrați. 20) Traseul șerpuit al curselor de bob. 21) Unul după altul. 24) Pucul pentru hocheiști. 25) 51 la romani. 26) Prilejuiește spectaculoase concursuri de viteză în sezonul alb. 27) 3,14. (fonetic) 28) Paul Florescu. 30) Drum pe care te înhami la săniuță.

Dicționar la îndemînă: REC, ERI, ISER.

Mihai PĂTRAȘCU

ENIGMA POETICĂ

Cunoașteți bine poeziile clasice românești? Pentru a verifica acest lucru, citiți cu atenție fraza de mai jos:

«După furtună, în drum — pe aceeași ulicioară — lișița, rața și gisca, între păsări, spun, în zori, o poveste veselă, în timp ce puii cloștii întreabă pe o lăcustă: crezi basmul?»

Aici se ascund titlurile a zece poezii create de șase dintre cei mai cunoscuți poeți clasici români. Puteți să aflați care sînt poeziile și ce titluri de poezii le aparțin?

Claudiu VODĂ

GLUME

UNDE SE AFLĂ CRETA?

La ora de geografie profesorul îl întreabă pe Fănel: — Fănel, unde se află Creta?

— La tablă, tovarășe profesor, răspunde Fănel distrat.

LA ORA DE ARITMETICĂ

Profesorul văzu că Petre nu-i atent și-l întreabă:

— Spune, Petre, cum putem să numărăm mai repede capetele a 100 de cai?

— Foarte simplu, tovarășe profesor, le numărăm picioarele și după aceea le împărțim la 4, răspunde elevul.

AMICIȚIE

Un observator al animalelor a crescut o pisică și un basset. Îi hrănea din aceeași farfurie, dar pisica, mîncînd mai încet, rămînea mereu nedreptățită. Atunci, el a legat bassetul și a dat pisicii de mîncare. Aceasta — lucru curios — a luat una din bucățile cele mai bune și a dus-o ciinelui. Stăpînul lor a repetat experiența și comportamentul pisicii a rămas același.

Elisa MADOLCIU

ROMB

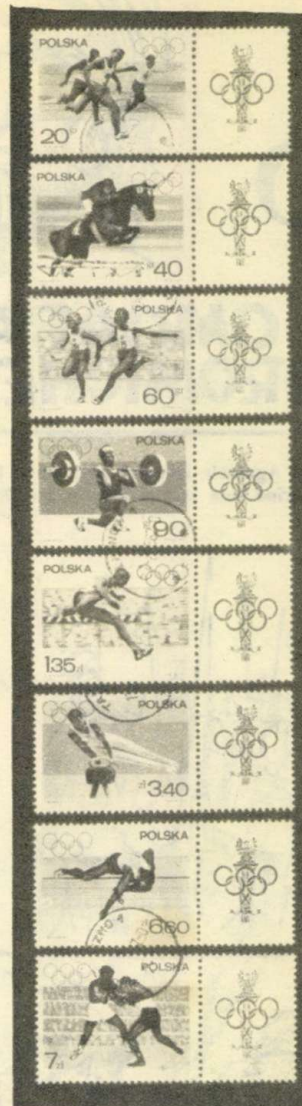
În locul semnelor de întrebare puneți litere, astfel ca să vă dea, pe orizontală și pe verticală, următoarele cuvinte:

1. consoană
2. formă geometrică
3. trece pe sub oraș
4. fluviu în Europa
5. este al avocaților
6. animal
7. vocală

CIFRE ÎNCRUCIȘATE

5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16
17	18	19	20

Aranjați cifrele din careuri în așa fel ca la adunare să vă dea 50 și pe orizontală și pe verticală.

FILATELIE

Așadar, nu mai e mult pînă la Olimpiada din Mexico '68. Dar încă din 1967 apelul olimpic a prins glas în filatelie. Vă prezentăm o frumoasă serie de 8 timbre tipărite policrom, emise de poșta Republicii Populare Polone.

Concursul săptămînii

«Plecăt-am nouă din Vaslui
Și cu sergentul zece»

Așa începe poezia lui Vasile Alecsandri intitulată «Peneș Curcanul» în care sînt povestite isprăvile eroice ale ostașilor români în luptele de la Grivița (1877). Mai puțin cunoscut este însă faptul că «Peneș Curcanul» (a cărui poză v-o prezentăm), nu e un erou fictiv, inventat de Alecsandri, ci un ostaș viteaz real care a slujit drept model marelui nostru poet. Vă întrebăm deci:

1. Care este numele real al modelului lui Peneș Curcanul?
2. Locul și data nașterii.
3. Gradul pe care l-a avut la încetarea din viață.

Numele..... adresa exactă.....
Răspunsurile: 1.....
2.....
3.....

CUPON

DUPĂ COMPLETARE, DECUPAȚI CUPONUL ȘI TRIMITETI-L LA REDACȚIE ÎN MAXIMUM 5 ZILE CU MENȚIUNEA «CONCURSUL SĂPTĂMÎNII».

COMOARA lui DROMICHETE

REZUMAT:

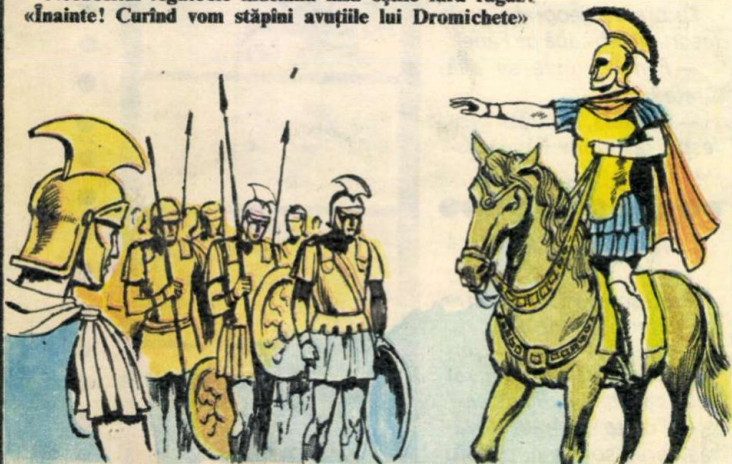
Lisimah, regele macedonienilor, ispitit de bogățiile geților, pornește război împotriva lor. Geții răspund cu vitejie atacurilor. Luată prizonieră, Sicia, fiica lui Turgo-bal, conducător get, își înfige un pumnal în piept. Cuprinși de minie, geții pornesc noi atacuri la care abia pot rezista macedonenii. Într-una din bătălii își pierde viața bătrînul Koriarhos. Pînă la ultima suflare, el îl povățuiește pe Lisimah să înceteze războiul.

Ilustrații de GH. MARINESCU

După fiecare nouă năvală a geților, pămîntul rămînea semănat cu leșurile războinicilor lui Lisimah.

Neobositul Agatocle indemnă însă oștile fără răgaz:
«Înainte! Curînd vom stăpîni avuțiile lui Dromichete»

Într-un amurg, lui Lisimah i se înfățișează un războinic get care, rănit fiind, căzuse prins.

Regele porunci ca prizonierul să fie bîciuit, pentru a destăinui planurile lui Dromichete.

Lisimah privi adînc în ochii getului și înțelegînd că acesta nu va vorbi niciodată, plin de admirație îi dăruî libertatea.

Hrana oștilor macedonene se împutîna, soldații ajunseseră să se încalere pe o ciosvîrtă.

...dar noaptea visau ca într-un delir bogățiile făgăduite de Agatocle.

Comoara era însă numai un vis, numai greutatea și primejdiiile drumului erau adevărate.

Fig. 100000, KAM.

Cutezătorii

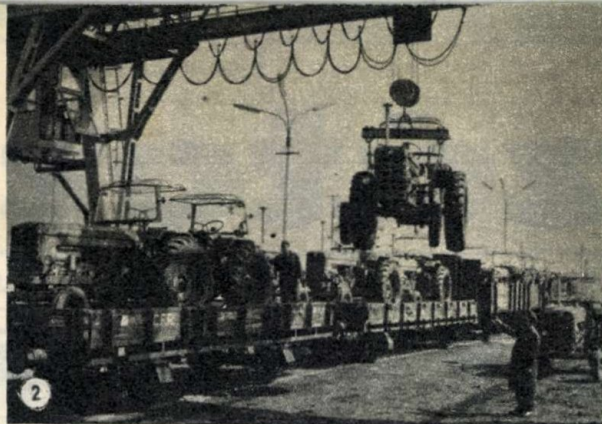
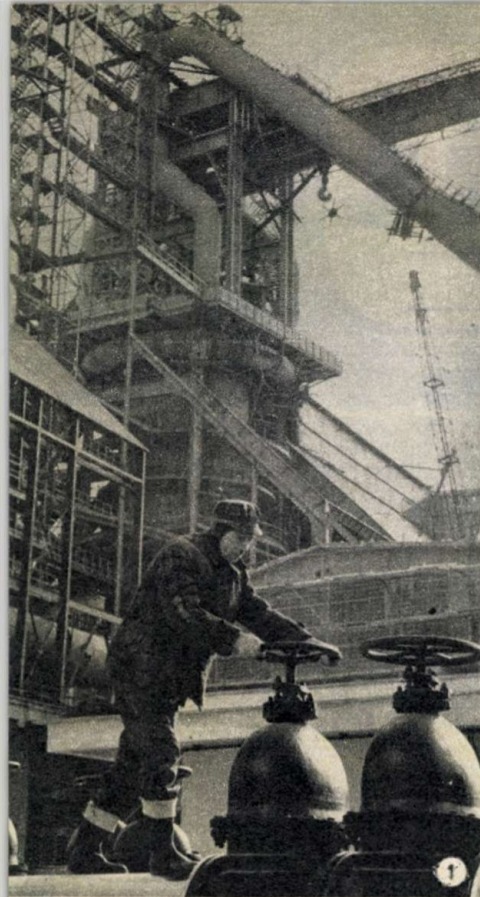
REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

5

JOI, 1 FEBRUARIE
1968, ANUL II

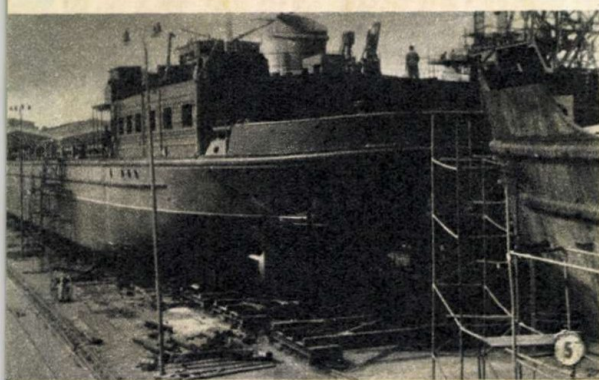

«FLORI DE OȚEL»

LA SCARA SECOLULUI 20

Meșterul Manole la scara înaltelor exigențe ale științei și tehnicii moderne nu-i doar o metaforă. E o demonstrație pe care fotoreporterul nostru a vrut s-o facă. Fie că e vorba de înălțarea marelui Combinat siderurgic de la Galați (foto 1), de renumitele tractoare ale uzinelor din Brașov (foto 2), de șarjele spectaculoase ale oțelurilor hunedoreni (foto 3), de ridicarea noii uzine chimice «Policolor» din Pitești (foto 4), de navele moderne construite la Șantierul naval din Oltenița (foto 5), de măiestria arhitecților și zidarilor constănțeni (foto 6) sau de încă alte multe «zidiri» ce n-au mai încăput în obiectivul fotografic, spiritul creator, inteligența, ingeniozitatea și pasiunea constructivă a poporului nostru au căpătat dimensiuni uriașe în anii de lumină ai socialismului.

Izvor de apă vie

Partid, lumina noastră, viața
Acestei țări cu zări senine,
Ca floarea-soarelui ni-i fața
Rotită veșnic după tine.
Copilărește de-ți vom spune
Și cam stîngaci, să nu te mire:
Tu ești ce-avem mai drag pe lume,
Ești drumul drept spre fericire.
Părinții noștri-așa ne-nvață,
Să te iubim ca pe-un părinte,
Ca pe-o-nflorită primăvară
Ce duce țara înaintea.
Tu ești viteazul din poveste
Ce-a frînt cătușele robiei
Și dă mulțimii de sub creste
Izvorul cel de apă vie.
Din steagul tău ne-ai dat cravata
Și-n ochi ne-ai pus lumina zării.
Sîntem întotdeauna gata,
Partid iubit, lumina țării!

VIRGINICA VOINA, cl. a VII-a,
Școala generală nr. 6, Petroșani

IMPRESII DESPRE ROMÂNIA

Premierul turc SULEYMAN DEMIREL:
«Salutăm și apreciem eforturile României în direcția reglementării și soluționării conflictelor și diferendelor între națiuni... Eforturile permanente pe care le depune și în ce privește regiunea Balcanilor, direcții în care cooperăm în pace și spiritul păcii, le considerăm ca o garanție a viitorului regiunii noastre».

Ministrul de externe al Japoniei TAKEO MIKI: «Avem o înaltă considerație pentru eforturile țării dumneavoastră, care promovează o politică externă activă și independentă, întrucât independența și menținerea păcii reprezintă cele mai înalte obiective ale politicii române».

GIUSTO TOLLOY, ministrul comerțului exterior al Italiei: «Am constatat încă o dată, cu deosebită bucurie, că România, ca și Italia, promovează o politică sinceră în ceea ce privește colaborarea economică internațională. Aceasta duce, desigur, la destinderea internațională, la apropierea între popoare, indiferent de orînduirea lor socială și politică. Țara dumneavoastră parcurge acum un larg proces de industrializare și obține rezultate care uimesc».

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU A ÎMPLINIT 50 DE ANI

Scumpe tovarășe Ceaușescu,

La a 50-a aniversare a zilei tale de naștere, Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Consiliul de Stat și Consiliul de Miniștri te felicită din toată inima și îți urează ani mulți, sănătate și fericire.

Cu acest prilej, partidul, clasa muncitoare, întregul popor, aducându-ți un cald omagiu, dau o înaltă prețuire activității pe care o desfășori încă din fragedă tinerețe în mișcarea muncitorească, meritelor tale remarcabile în lupta pentru eliberarea socială și națională a poporului român, abnegației și energiei cu care slu-

jești interesele vitale ale națiunii noastre socialiste, cauza socialismului și păcii în lume.

Devotat trup și suflet poporului, animat de un fierbinte patriotism, ai înfruntat, ca militant al partidului comunist, prigoana regimului burghezo-moșieresc, temnița și represiunile polițienești, te-ai distins ca încercat conducător al organizației revoluționare de tineret, ai participat activ la luptele conduse de partid împotriva fascismului, pentru eliberarea țării, pentru victoria revoluției populare.

În anii construcției socialiste, îndeplinind cu nețărmurit devotament sarcini de mare răspundere, ai adus o valoroasă contribuție, împreună cu ceilalți conducători ai partidului, la întărirea politico-organizatorică a partidului, la opera de dezvoltare a economiei naționale și de ridicare a nivelului de trai al oamenilor muncii, la organizarea statului nostru socialist, cîștigînd stima și considerația întregului popor român.

Noi toți cunoaștem rolul de seamă pe care îl ai în activitatea Comitetului Central, în elaborarea politicii marxist-leniniste, creatoare a partidului nostru, în fundamentarea programului de desăvîrșire a construcției socialiste adoptat de Congresul al IX-lea al partidului, a măsurilor hotărîte de recenta Conferință Națională, îndreptate spre perfecționarea organizării și conducerii întregii vieți sociale, precum și în dezvoltarea științei, învățămîntului, artei și culturii.

În îndeplinirea înaltelor funcții încredințate de partid și popor se evidențiază preocuparea ta stăruitoare pentru dezvoltarea orînduirii noastre socialiste, întărirea unității dintre clasa muncitoare, țărănime și intelectualitate, a frăției dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare. Este bine cunoscută atenția neslăbită pe care o acorzi creșterii continue a rolului partidului ca forță conducătoare în societate, dezvoltării activității sale politice, organizatorice, ideologice și de formare a cadrelor, promovării principiului conducerii și muncii colective, întăririi unității rîndurilor partidului. Exigența și principialitatea partinică, studiul atent al realității, legătura strînsă cu organele de partid, obștești și de stat, cu masele largi populare, dinamismul și perseverența cu care muncești, constituie un exemplu însuflător.

Afirmarea viguroasă a României socialiste în concertul națiunilor lumii, prestigiul ei internațional sînt rezultatul politicii externe a partidului și statului nostru, la elaborarea și înfăptuirea căreia ai un remarcabil aport. Se bucură de aprecierea și sprijinul unanیم al întregului popor activitatea neobosită pe care o desfășori în fruntea Comitetului Central al partidului pentru întărirea prieteniei și colaborării frățești a României cu toate țările socialiste, pentru dezvoltarea legăturilor de solidaritate internaționalistă cu partidele comuniste și muncitorești, cu forțele care luptă împotriva imperialismului, pentru unitatea sistemului socialist mondial și a mișcării comuniste internaționale. În același timp, desfășori o activitate rodnică pentru dezvoltarea relațiilor țării noastre cu celelalte state, indiferent de orînduirea lor socială, pentru afirmarea largă în viața internațională a principiilor independenței, suveranității, egalității în drepturi, pentru colaborare și prietenie între popoare.

La această aniversare jubiliară, prilej de bucurie pentru noi toți, te îmbrățișăm cu căldură și îți dorim, scumpe tovarășe Ceaușescu, noi succese în munca pe care o desfășori pentru înfăptuirea mărețelor idealuri ale partidului nostru, pentru propășirea patriei și fericirea poporului român, pentru triumful ideilor socialismului și păcii în lume.

**COMITETUL CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN
CONSILIUL DE STAT AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
CONSILIUL DE MINIȘTRI AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA**

LA PORTILE INDRAZNELII

PETRE LUSCALOV

OSTROVUL LUPILOR

ROMAN FOILETON

— Stai, nene Onufrie! Eu sînt, Scatiul! Venim și noi! mai adăugă el și, făcîndu-și vînt, se azvîrli din elicopter, căzînd ca un bolovan, cu capul în jos, în Dunăre. Scatiul dispăru în adîncuri.

— Hei, Scatiule! strigă Babușcă, apărînd și el în ușa carlingii. Pe mine mă lași aici? Și în clipa următoare sări și el în picioare din elicopter și pieri, cu mîinile ridicate deasupra capului, în valuri.

Pe plute se stîrnise o zarvă nemaipomenită. Remorcherul oprise motorul și plutele, luate de curentul puternic al fluviului, se ciocneau una de alta, se despărțeau, cablurile se întindeau scrișnînd și gemînd. Într-o hărmălaie de nedescris, toată această caravană ciudată se învîrtea ca o mașină centrifugă în mijlocul Dunării.

Scatiul și Babușcă apăruseră la suprafață. Cei doi băieți, înfrîngînd curentul puternic, se apropiau de plute, în strigătele și risetele tuturor.

— De unde veniți, mă? îi întrebă pe cei doi băieți Onufrie, cînd,

• OSTROVUL LUPILOR •

74

trăși din apă de zeci de mîini, Scatiul și Babușcă se pomeniră pe o plută. Unde-s cizmele tale, Babușcă?

— De la Ostrovul lupilor venim, nene Onufrie, răspuse Scatiul făcînd semn cu mîna spre elicopterul ce se îndepărta. Ne-au fugărit doi contrabandiști.

— Ha, ha, ha, rîse cu poftă Onufrie, trecîndu-și mîna prin moțul de păr ce-i cădea pe frunte. Contrabandiști, ai? Spune mai bine că v-au prins pescarii cotrobăind prin setcile lor, v-au dezbrăcat și v-au tras o mamă de bătaie. Contrabandiști... adăugă el apucînd de un capăt sfoara de cîneapă cu care era încins Babușcă. Au pus ochii pesemne pe cureaua lui Babușcă. Ai?

Toți cei de pe plută izbucniră în hohote de rîs. Remorcherul se pusese în mișcare și plutele, aliniîndu-se una în spatele celeilalte, urcau acum în linie dreaptă pe Dunăre, între malurile care, o dată cu soarele ce apunea, se învăluiau din ce în ce în întuneric. Remorcherul gîfîia, trosnea și urca încet, încet, pe fluviu.

— Ha, ha, ha, îl întrerupea rîzînd, ici și colo, Onufrie pe Scatiu, în timp ce acesta povestea tuturor pătaniile prin care trecuseră. Le-ați făcut «urma vulpii», ai? Dar o setcă de ce nu le-ați întins? Să le fi rupt dracului elicea!

— Le-am întins, zău că le-am întins, nene Onufrie.

Ochii lui Onufrie lăcrimau de rîs:

— Le-ați întins setci? Și barca cu motor ce-a făcut? S-a ridicat ca o rață sălbatică și-a zburat peste ele?

Babușcă, ghemuit pe un sac lîngă tractor, privea burzului, cu ochii lui verzi, tăioși, de pisică, spre cel ce rîdea.

— Cum a zburat barca cu motor? Ia spune tu, Babușcă, îl apostrofă Onufrie întorcîndu-se spre el. S-auzim, cum?

Ciufulit, cu părul căzut pe ochi, Babușcă îl fulgeră cu privirea lui verde și mormăi printre dinți:

— Uite așa, bine. A zburat.

— Ia stați, spuse deodată Onufrie, întorcînd privirea înapoi pe Dunăre, de unde creștea zgomotul unei sirene fluviale. Priviți, se apropie o șalupă militară...

Într-adevăr, ajungînd din urmă ciudata caravană, se apropia

● CUM SE DESCOPERĂ MĂRILE ● 120 DE OLTURI

● UN TREN LUNG CÎT ECUATORUL ● GEOGRAFIA SE FACE LA PORȚILE DE FIER

Urcați pe Ceahlău să vedeți marea Bineînțeleș, nu marea cea mare, ci marea Bistriței — Bicazul! Sau mergeți de la Corbeni, mai sus, unde se deschid porțile Făgărașilor, către malul mării de pe Argeș — lacul de acumulare al hidrocentralei.

Sînt mările constructorilor, însemnele puterii și voinței lor înscrise pe harta patriei cu culoarea albastră ca seninul cerului. De aici aleargă către uzine și fabrici, în școli și în toate casele lumina, povestea și cîntecul.

Dar, unde sînt constructorii?

La Porțile de Fier. Au preluat ștăfeta celei mai gigantice bătălii cu munții și cu Dunărea, pentru o altă mare de lumină, cît Dunărea. La kilometrul 943 se ridică de către constructorii români împreună cu cei din țara vecină, R.S.F. Iugoslavia, una dintre cele mai mari hidrocentrale de pe continent.

O lucrare grandioasă, impresionantă.

E un efort uriaș de zăgăzuire

a Dunării, cu mintea și palmele. Carpații și Balcanii, vrînd să ridice cu pieptul lor de granit stavilă în fața Dunării, au fost pînă la urmă învinși. Constructorilor li se supune, răbdătoare, domesticită.

Aici, pînă în 1970—1971, va fi o centrală electrică de zece ori cît hidrocentrala de la Bicaz. Energia electrică ce va reveni țării noastre (peste 10 miliarde kilowați/ore pe an) este egală cu consumul a patru orașe ca București.

Îmi face impresia că maestrul Mihai Grigore, vrînd să-mi spună cîteva lucruri numai și numai pentru cititorii «Cutezărilor», exagerează. Și totuși nu. El lucrează acolo unde se pregătește betonul pentru viitorul baraj. «Închipuți-vă, îmi spunea, un uriaș briu de beton, lung de 441 de metri și înalt de 60, traversînd curajos Dunărea, oprind apele. Acesta este barajul! Centralele hidroelectrice fixate la capetele lui, de o parte și de

alta, ca niște brațe de sprijin și echilibru, vor fi înalte cît un bloc de 25 de etaje. Prin fiecare turbină-generator (și sînt 24!) va curge deodată aproape tot atîta apă cît cinci Olturi! Pînă atunci se muncește imens, cu dragoste și mîndrie.

Cineva a avut curiozitatea să socotească în cîte vagoane s-ar putea încărca cele 22 de milioane de metri cubi de excavații ce se fac la Porțile de Fier: ar fi necesar un tren lung cît ecuatorul, adică 4 milioane de vagoane!

Apoi, ecluzele care vor fixa noua albie a Dunării.

De la Șantierul Naval din Galați au fost transportați pereții lor de fier, niște coloși ca-n basme, cu o lățime de 17 metri, înalți de 25 și groși de doi metri, cîntărind mai mult de 800 000 de kg fiecare. Argument sigur că, nestîngerite și fără teamă «citaractelor», vapoarele vor circula în voie pe Dunăre...

Am privit șantierul de pe viaductul Slătnicului Mare. E ca un oraș-cetate, unde aproape 11 000 de constructori, acești adevărați herculi contemporani, modelează stîncă, oțelul și betonul. Dunărea curge calmă și ascultătoare la picioarele lor. I-am văzut apoi de aproape: au

o nestăpînire a ochilor, dar o siguranță a mîinilor, a gesturilor, de uriași.

El e inginerul Nicolae Mănescu.

El e lăcătușul Ion Drăgoi.

El e Ilie Comșa, mecanic.

El, betonistul C. Prisăcaru.

Macaragiul Vasile Oțet.

Pe șantier și-au dat întîlnire o mare diversitate de meserii; oameni din toate regiunile, tineri și vîrstnici. Dincolo de locul lor de muncă, i-am întîlnit la club, la bibliotecă. Într-o pauză, electricianul Nicolae Renghea rezolva probleme de fizică: «Sînt elev la liceul seral». Sudorul Gh. Birou e solist. A cîntat într-un spectacol alături de Ioana Radu, Ion Luican, Grozuță... Zidărița Anastasia Vasile se grăbea să ajungă la repetiția echipei de dansuri.

În colonia de la Jidoștița s-a construit o școală nouă.

Pionierii și școlarii, fii ai temerarilor constructori, vor învăța mai tîrziu la geografie despre lacul de acumulare al Porților de Fier — marea de la Cazane, întinsă pe 150 de km lungime. O făuresc părinții lor cu mintea și cu brațele îndrăznețe. Ei vor însemna altele, pe Olt, pe Mureș, pe Siret sau pe Jiu...

OCTAVIAN NICA

● OSTROVUL LUPILOR ●

75

● OSTROVUL LUPILOR ●

76

văzînd cu ochii, într-un vârtej de spumă, o vedetă fluvială rapidă. Pe punte se zăreau doi ostași în uniforme kaki, înarmați cu pistoale-mitralieră. Lîngă ei, în picioare, stătea un tînăr într-o cămașă albă și pantaloni de culoare închisă, înalt, cu părul în vînt și fața bronzată de soare. Alături se vedea un ciine lup negru-cenușiu, așezat pe picioarele din spate.

Cei de pe plute amuțiseră. Nu se auzea decît vuietul valurilor și clocotul înpumat al șalupei care se apropia. Cînd vedeta rapidă ajunse în dreptul plutelor, tînărul ridică o pîlnie uriașă, pe care o ținea într-o mînă, și strigă spre cei de pe plute cu o voce limpede și puternică:

— Bună ziua, tovarăși. Îi caut pe Scatiu și pe Babușcă. Mă numesc Vlad. Băieții sînt pe plută?

Scatiul se ivi din spatele lui Onufrie și înaintă spre marginea plutei, îmbrăcînd din mers o haină albastră, decolorată, de doc, pe care i-o dăduse, pesemne, unul dintre săteni.

— Eu sînt Scatiul, spuse el, oprindu-se dîr la marginea plutei. Dacă aveți vreo treabă cu mine, iată-mă...

— Și eu... Babușcă! adăugă celălalt băiat apărînd lîngă Scatiu, cu un aer zbîrlit și arțăgos. Ce dorești, nene?

Șalupa se apropie încet, încet și se ciocni cu un zgomot surd, de tablă dogită, de pluta pe care curenții puternici ai fluviului o purtau la vale.

— Mă numesc Vlad, repetă tînărul în cămașă albă, măsurînd cu un ușor aer de admirație pe cei doi băieți care stăteau nemișcați pe plută, în fața lui. Am primit mesajul vostru prin radio.

Scatiul tresări. Fața i se lumină deodată:

— Cu dumneata a vorbit nenea Panait prin radio din elicopter?

— Da, răspunse zîbind tînărul, jucîndu-se cu urechile ciinelui lup care stătea lîngă el. L-ai lăsat pe «profesor» legat de o salcie la Ostrovul lupilor. Vreți să mă conduceți pînă acolo?

Scatiul și Babușcă se priviră o clipă în tăcere. Cei de pe plută ascultau încremeniți.

(Va urma)

SEMNALE DIN COSMOS

VOM STA DE VORBĂ
CU ALTE PLANETE?

Era într-o zi de decembrie a anului 1931, când Inginerul K.G. Janski avu curioasa idee să cerceteze perturbațiile în transmisiile radiofonice pe lungimea de undă de 15 m. Veghind în fața aparatului de recepție zile și nopți în șir, el constată că anumiți «paraziți» se repetă cu regularitate după fiecare 23 de ore și 56 de minute, exact cît îi trebuie planetei noastre ca să efectueze o rotație în jurul axei sale. Concluzia? Misterioasele zgomote vin de undeva din spațiu, iar instalația de recepție nu face altceva decît să defileze, la fiecare rotație a Pămîntului, prin fața sursei lor. Așa s-a născut radioastronomia, noua metodă de cercetare a lumii astrilor, care a îngăduit omului să dezvăluie taine ale unor regiuni foarte îndepărtate ale Universului.

DE LA CALDEENI

LA TELESCOPUL PALOMAR

Observații astronomice se fac de cînd lumea. Și caldeenii studiau, acum 6000 de ani — cu ochiul liber, firește — bolta cerească. Dar astronomia științifică a apărut abia în urmă cu 350 de ani, cînd a fost inventată luneta, și de atunci ea a cunoscut progrese uimitoare. Cu ajutorul marilor telescoape optice — cel de pe muntele Palomar (S.U.A.) are 5 m diametru — au fost descoperite mii de corpuri cerești: stele, planete, nebuloase, roiuri stelare. Uriașul material aduhat și apoi interpretat de savanți a permis făurirea imaginii despre univers pe care o avem astăzi. Dar telescoapele optice, oricît de puternice ar fi ele, nu captează decît raze de lumină, iar acestea reprezintă doar o infimă parte a radiațiilor care ne vin din cosmos. Căci din adîncurile universului sosesc neîncetat unde radio, radiații infraroșii și ultraviolete, roentgen, gama și încă multe altele. De unde pornesc toate aceste raze invizibile? Cum de reușesc să străbată distanțele fantastice pînă la noi? Ce corpuri sînt acelea care le emit? Iată cîteva întrebări la care a fost chemată să răspundă radioastronomia, astronomia radiațiilor cosmice invizibile.

Existența radiației extraterestre a fost descoperită în anul 1931, dar dezvoltarea radioastronomiei a început în 1941, cînd au fost recepționate primele semnale radio cu ajutorul instalațiilor radar. Oamenii de știință spuneau: de vreme ce stelele vizibile, cum ar fi Soarele nostru, emit o seamă de radiații, același lucru trebuie să-l facă și cele care sînt invizibile pentru noi din pricina distanței foarte mari. Așadar, am putea descoperi obiecte cerești extrem de îndepărtate, prin intermediul semnalelor pe care acestea le emit. Și așa s-a întîmplat! Radiotelescoapele, niște radioreceptoare de construcție specială, echipate cu antene de dimensiuni uriașe în formă de oglinzi concave, au început să scruteze cerul și în cîrînd au fost descoperite așa-numitele radiosurse stelare sau cvasistele și apoi cvasi-galaxii, aflate la milioane ani-lumină.

OCHII SI URECHILE PLANETEI

De fapt nu există o singură radioastronomie, ci mai multe, în funcție de radiațiile care urmează să fie recepționate. Avem radioastronomia propriu-zisă, astronomia gama, astronomia roentgen sau X, astronomia în infraroșu și în ultraviolet, astronomia neutrinică și astronomia corpusculară. De aceea și in-

strumentele lor sînt diferite: se folosesc radiotelescoape, radare, interferometre și chiar obișnuitele receptoare de radio, apoi plăci fotografice speciale, celule fotoelectrice, scintilatori, spectrografe, detectori cu plăci de plumb pentru radiațiile gama și altele. Observațiile pot fi făcute ziua și noaptea, pe orice vreme, radiațiile nefiind influențate de lumina Soarelui și nici de condițiile meteorologice.

Radiotelescoapele sînt adevărați giganți de oțel. Cel de la Jodrell Bank din Anglia dispune de o antenă parabolică avînd un diametru de 76 m, care cîntărește 1 200 tone. Antena este montată pe două turnuri înalte de 56 metri și se deplasează pe o șină circulară, ceea ce permite cercetarea oricărei regiuni a cerului. La Arecibo (Porto Rico) s-a construit recent o antenă de dimensiuni remarcabile, oglinda reflectoare fiind montată într-o depresiune a terenului și avînd o suprafață de 7,5 ha. Acest radiotelescop, pe lângă faptul că recepționează semnale din cosmos, este și un emițător, trimițînd în spațiu impulsuri cu o putere de 2,5 milioane wați sub forma unor fascicule foarte înguste. Cele mai mari instalații de acest gen din lume sînt cea din munții Virginiei Occidentale (America de Nord), îndreptată în permanență către nord și sud și care observă radiosursele în trecerea lor la meridian, și radiotelescopul care se construiește în Uniunea Sovietică, lângă Harkov, a cărui antenă se va întinde pe o suprafață de 160 000 m². Raza de acțiune a acestui radiotelescop va fi de 10 miliarde ani-lumină.

MESAJE DIN CONSTELAȚIA

ORION

Semnalele recepționate din univers nu suscită numai interesul astronomilor. Mulți oameni se întreabă dacă anumite «zgomote» cosmice nu sînt mesaje expediate

de populații extraterestre. Încă în anul 1908, o anume doamnă Guzman a lăsat Academiei Franceze de Științe o sumă importantă destinată premierii primei persoane care va intra în comunicație cu locuitorii unui alt corp ceresc... în afară de Marte. De atunci au trecut șase decenii și festivitatea de premiere încă nu a avut loc. Totuși, anumite emisii cosmice merită, din acest punct de vedere, atenție. Așa, de pildă, la sfîrșitul anului 1962, la observatorul radio-astronomic «Forty» din Polonia au fost recepționate o serie de semnale care, vizualizate pe un ecran de televiziune, aveau aspectul unor litere ciudate, cărora li s-a atribuit valoarea unui mesaj. Semnalele

veneau din constelația Orion. Au fost captate ulterior și alte emisii din cosmos care au fost atribuite unor ființe raționale extraterestre. Din două puncte de pe cer, situate în constelațiile Săgetătorul și Pegasus, s-au recepționat semnale radio foarte puternice și constante pe frecvența de 900 MHz. Consemnate în catalogul radiosurselor stelare, aceste «posturi de emisie» au constituit obiectul unor discuții aprinse, datorită faptului că frecvența de 900 MHz este cu totul neobișnuită pentru radio-stele și că semnalele proveneau din puncte foarte precise. De aci ipoteza că ar fi vorba de «radiograme» ale locuitorilor unor planete îndepărtate. Scepticii susțin că, deși existența unor fapte asemănătoare omului pe alte planete este posibilă, aceste cor-

puri cerești ar fi atît de rare și de îndepărtate încît stabilirea legăturii cu ele ar fi practic imposibilă. Optimiștii, în schimb, sînt de părere că într-o zi vom descoperi o anumită lungime de undă care, descifrată, ne va furniza certitudinea existenței unor lumi cu o civilizație avansată.

Indiferent de partea cui va fi dreptatea, indiferent dacă radio-astronomia va deveni sau nu mijlocul de comunicare între lumi, ea furnizează de peste două decenii date de o valoare științifică excepțională.

„W 3” ARE CUVÎNTUL!

Profesorul Alan Barrett de la Institutul de tehnologie din Massachusetts (S.U.A.) a comunicat de curînd că a descoperit în Calea Lactee o sursă de radiații extrem de interesantă, care a fost denumită «W 3». Specialiști din mai multe țări sprijină opinia savantului, care consideră că undele de 18 cm pe care le-a identificat ar fi emise cu ajutorul unui maser uriaș, a cărui folosire implică prezența în «W 3» a unor ființe inteligente!

Așteptăm noi confirmări.

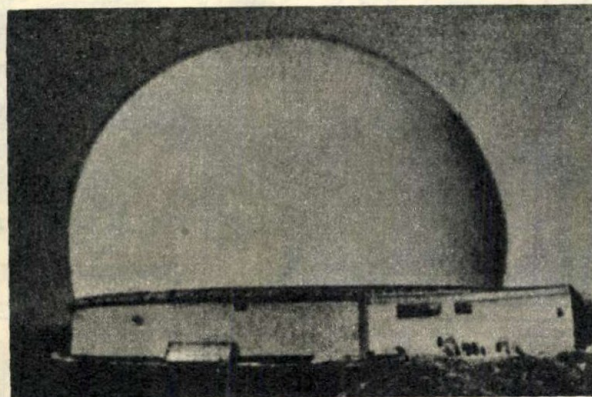
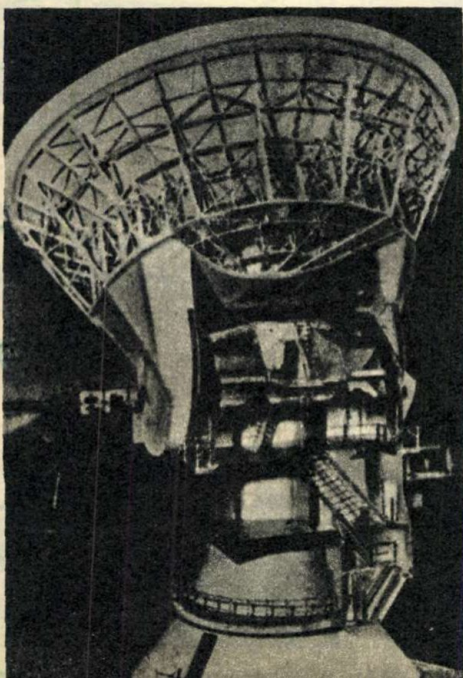
LEGENDE DIN ALTE STELE

Dacă pînă astăzi savanții nu au putut descifra mulțumitor fluxurile de semnale care ne vin din astre, scriitorii au făcut-o. Imaginația lor, acordată pe lungimea de undă a cosmosului, ne conduce pe neumbrate planete.

În volumul Taina sfînxului de pe Marte, scriitoarea Viorica Huber istorisește descoperirea unor uimitoare mărturii ale vieții de pe străvechea planetă Arr. Exodul oamenilor de pe corpul ceresc în curs de distrugere, cunoștința lor cu Pămîntul, prietenia dintre Ra-Horr și terestra Att-Landa ca și povestea lui Xivor, a lui Lur și a fetei din Heliu, eroica soartă a lui Pluriobs formează obiectul fermecătoarelor legende pe care «sfînxul cu glas solar» le repetă de milenii, așteptîndu-și, în singurătate, ascultătorii.

UN CENACLU LITERAR-ȘTIINȚIFIC

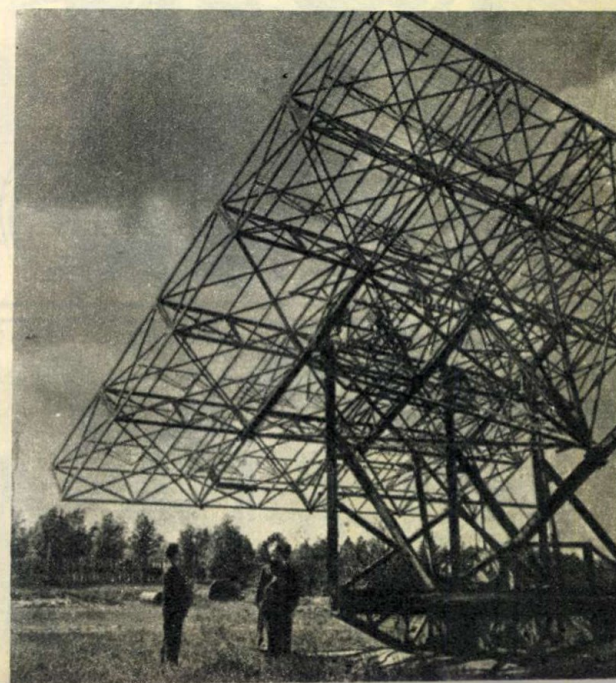
funcționează în clasa a VIII-a B a Școlii generale nr. 86 din București. Una dintre cele mai interesante întruniri ale sale a fost dedicată noilor cuceriri ale științei și a adus în decorul familiar al clasei imaginea inedită a autostrăzilor luminoase, prezentată de Manea Luminița, și peisajul fantastic al planetei Venus, evocat, după ultimele date ale științei, de Frîncu Ionel. Vestile despre radioemițătorul alimentat de o sursă care folosește căldura corpului omenesc, despre mecanismul exploziilor solare, despre ultimul tip de costum pentru cosmonauți au interesat în cel mai înalt grad asistența. Cei mai bine pregătiți dintre participanți au fost răsplătiți cu binemeritate premii.

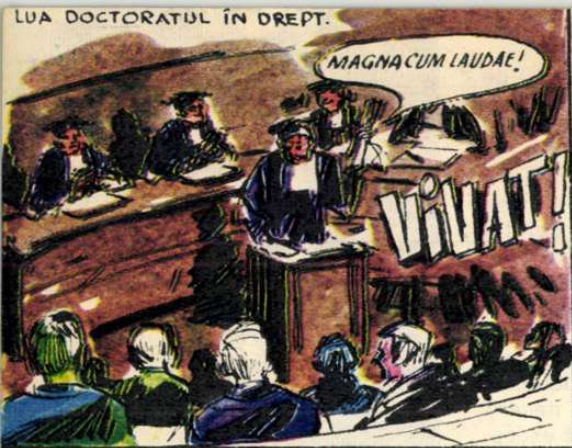

O cupolă de material plastic nu împiedică radiotelescopul pe care-l adăpostește să recepționeze semnalele cosmice.

Antena specială a unui radiotelescop (U.R.S.S.).

◀ Macheta noului radiotelescop de la Chilbolton (Anglia).

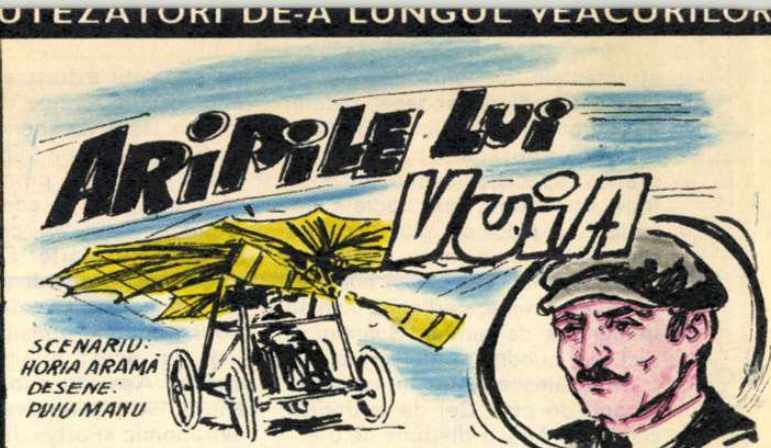
UUA DOCTORATUL ÎN DREPT.

MAGNUM LAUDAE!

-SI UNDE VEI PROFESA, DOCTORE!

ACOLO...

SCENARIU: HORIA ARAMĂ
DESENE: PIU MANU

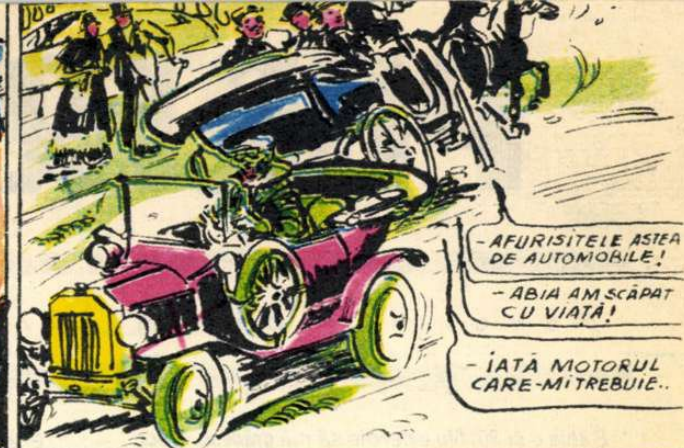
ARIPILE LUI VUIA

-SI CUCE AI SA ZBORI? CU PULPANELE ROBEI AVOCATESTI?

CU ASTA.

-AFURISTELE ASTEA DE AUTOMOBILE!

-ABIA AM SCAPAT CU VIATA!

-IATA MOTORUL CARE-MI TREBUIE.

PARISUL E PLIN DE ATRACTII, DAR PENTRU VUIA NU EXISTA DECIT BIBLIOTECILE...

...SI SPECIALISTI ÎN AERONAUTICĂ

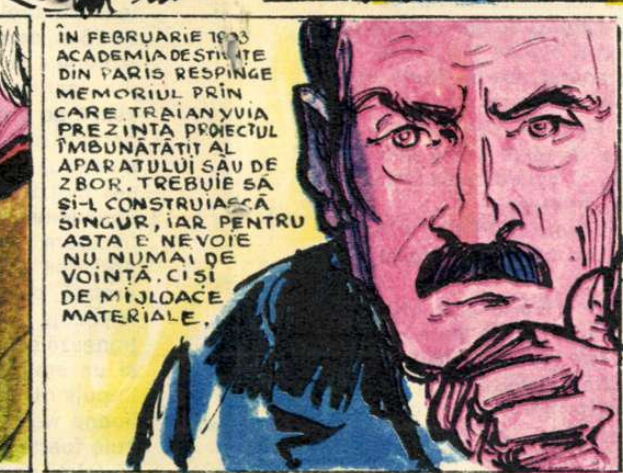
-NUMAI APARATELE MAI USOARE DECIT AERUL AU VIITORUL ÎNFAȚĂ!

-BINE, DAR PĂSĂRILE SÎNT MAI GRELE CA AERUL!

-AUTOMOBILUL SERPOLLET ATINGE 100KM PE ORĂ, DAR MOTORUL LUI E MULT PREGREU.

-VOI OBTINE ALTUL!

ÎN FEBRUARIE 1903 ACADEMIA DESTINĂTE DIN PARIS RESPINGE MEMORIUL PRIN CARE TRAIAN VUIA PREZINTĂ PROIECTUL ÎMBUNĂTĂȚII AL APARATULUI SĂU DE ZBOR. TREBUIE SĂ SI-L CONSTRUIEȘCĂ SINGUR, IAR PENTRU ASTA E NEVOIE NU NUMAI DE VOINTĂ, CI ȘI DE MIJLOACE MATERIALE.

PRIETENII DIN TARĂ L-AU ÎNȚELES. VUIA RAMINE LA PARIS. POATE SĂ SI FAUREASCĂ ARIPILE!

SE SPUNE CĂ LA COURBEVOIE CINEVA A CONSTRUIT UN MOTOR EXTREM DE USOR.

ÎN TREI LUNI VĂL VIREZ UN MOTOR CU PATRU CILINDRI. COSTUL 2500 FRANCI. PLATA ÎNAINTE...

VUIA ZOREȘTE CONSTRUCȚIA APARATULUI.

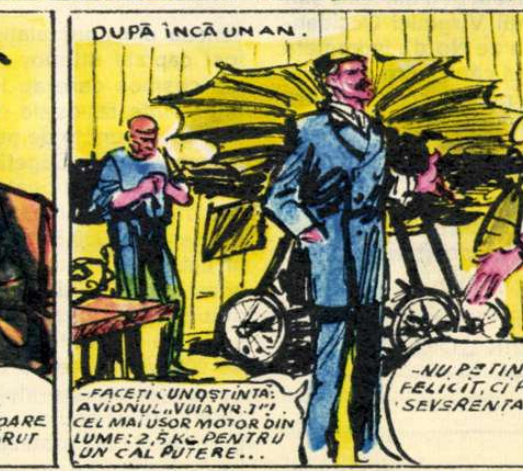
-LACE FOLOSEȘTE CARUCIORUL?

-EL VĂ ASIGURĂ PENTRU PRIMĂDARĂ SECURITATEA DECOLĂRII ȘI ATERIZĂRII.

AM AITRECUT UN AN.

-O VESTE PROASTĂ. FABRICANTUL DE MOTORE DE LA COURBEVOIE A DISAPRUT CU BANII...

DUPĂ ÎNCĂ UN AN.

-FACEȚI CUNOȘTINȚĂ: AVIONUL „VUIA NR. 1” CEL MAI USOR MOTOR DIN LUME: 2.5KG PENTRU UN CAL PUTERE...

-NU PEȚINE TE FELICIT, CI PER SEVERENȚA TA!

-AEROCULUBUL FRAN-CEZ NU PUTEA LIPSI DE LA EXPERIENȚA DV.

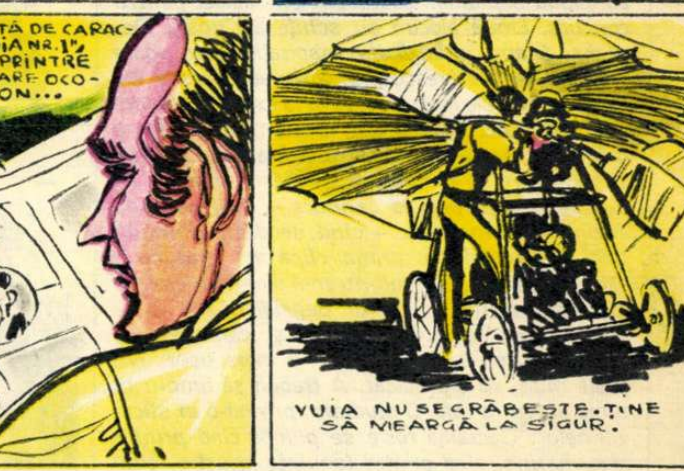

MONTESSON 5 FEB. 1906

-DIN PĂCATE VÎNTUL MĂSILESTE SĂ CONTRAMANDEZ ZBORUL.

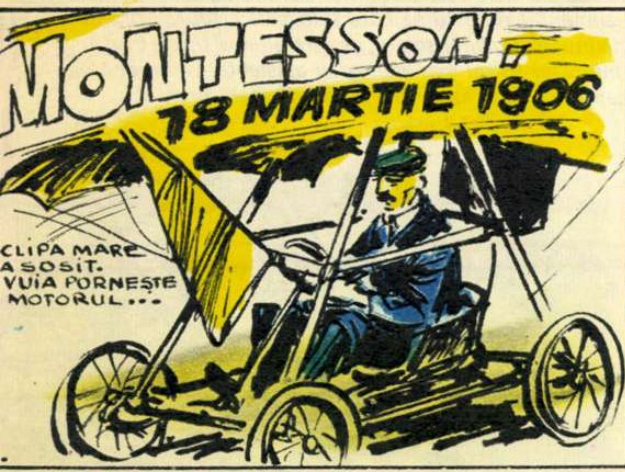

DAR PRESA A LUAT CUNOȘTINȚA DE CARACTERISTICILE APARATULUI VUIA NR. 1, CA ȘI TOTI CEI INTERESAȚI. PRINTRU EL ȘI SÎNTOS-DUMONT, CEL CARE OCOCISE TURNUL EIFFEL ÎN BALON...

THE NEW YORK HERALD

VUIA NU SEGRĂBEȘTE. ȚINE SĂ MEARGĂ LA SIGUR.

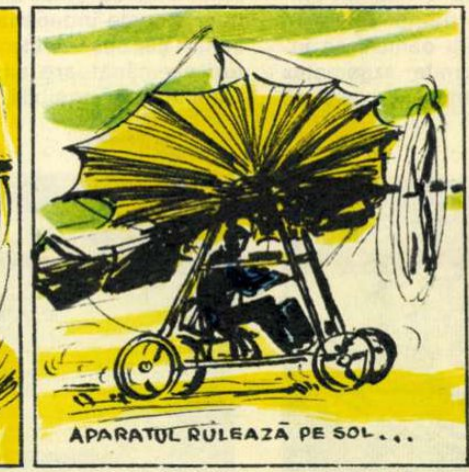

MONTESSON 18 MARTIE 1906

CLIPA MARE A SOSIT. VUIA FORNEȘTE MOTORUL...

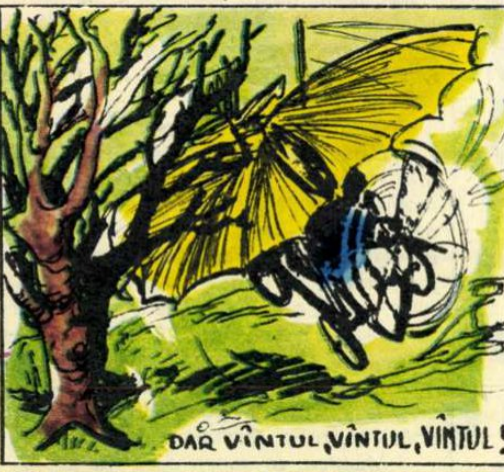
ELICEA ÎNCEPE SĂ SE ÎNVIRTEASCĂ...

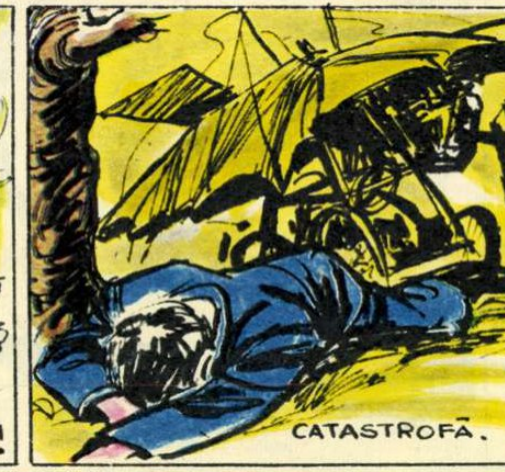
APARATUL RULEAZĂ PE SOL...

SE RIDICĂ! PLUTEȘTE! ZBOARĂ!

DAR VÎNTUL VÎNTUL, VÎNTUL!

CATASTROFĂ.

BA NU! PENTRU PRIMĂDARĂ ÎN LUME UN APARAT MAI GREU DECIT AERUL S-A DESPRINS DE PE PĂMÎNT PRIN MIJLOACELE SALE DE BORD!

-TRAIANE, DECE NU OFICIALIZEZI REZULTATELE TALE?

-NU FI FORMALIST!

LĂȘIULIE VUIA COM-UNICĂ TOTUȘI REVISTEI „L'AEROPHILE” ROADELE EXPERIENȚELOR SALE.

-MERGEM SĂ-L VEDEM PE SÎNTOS-DUMONT!

-IATE VITA, COMISIA DE AVIAȚIE A FRANȚEI E ÎN FAȚĂ!

-DECLĂRĂM ÎN MOD SOLEMN PE D-L SÎNTOS-DUMONT ÎNȚIUL ZBURĂTOR AL EUROPEI!

-DAR BINE, SÎNTEM ÎN 23 OCTOMBRIE! IAR TU ÎNCĂ DIN MARTIE...

-MI-AJUNGE CĂ OȘȚIȚI VOI.

Te înșeli, Traian Vuiu. Geniul tău este recunoscut nu doar de prieteni, ci și de posteritate. Ea ți-a acordat un nou MAGNA CUM LAUDAE!

SFÎRȘIT

PORTRETUL

P o v e s t i r e d e E M I L I A C Ă L D Ă R A R U

E abia 6 și 30. Nu e nevoie să mă grăbesc. Căciulița roșie încă n-a ajuns la muzeu.

Ce noroc pe mine săptămîna trecută! Cînd am ieșit de la școală, am trecut s-o iau pe mama de la slujbă. Știam c-o să am de așteptat — mama pleacă de la serviciu abia pe la 8 — aveam și o mulțime de lecții pentru a doua zi și cu toate astea — poate fiindcă ninge frumos — m-am abătut din drum și am intrat la muzeu. Asta se cheamă noroc. Dacă m-aș fi dus miercuri sau vineri, degeaba. Dar era joi și căciulița roșie era acolo. Vizitatorii se răriseră la ora aceea. Tot noroc. De cum am intrat în săli, am și zărit-o. Ședea pe una din băncile de odihnă de pe margine. Mîini strînse în poală, privire în gol. Căciulița roșie cu moț vesel. Palori de domniță. Ghetе noroioase. Ochi imenși, cerniți. Uniformă roasă în coate. Mîini străvezii. Degete minjite de cerneală. Expresie de icoană. Formidabil, formidabil! Două săptămîni căutasem un subiect pentru concurs. Două blocuri cu schițe am irosit. Degeaba. Eram în criză de inspirație. Sau poate exigențele mele crescuseră. Și nu era firesc? De trei ori desenele mele pleaseră la expoziții școlare internaționale. Nu mă mai puteam mulțumi cu orice, trebuia să fiu la înălțime. Eram necăjit, mă și hotărîsem să-l anunț pe tovarășul profesor că n-o să mai particip la concurs — decît ceva de duzină, mai bine nimic — cînd, deodată... norocul. Căciulița roșie! Din prima clipă am știut că e ceea ce căutam. De mult nu mai simțisem așa, ca niște furnicături în vîrfurile degetelor. Am scos degrabă din ghiozdan blocul și carbunele și m-am ascuns într-o fîridă. N-a mers ușor. Nu peste mult, ea s-a ridicat. A trebuit să umblu în urma ei, cu fereală. O studiam, privind-o în sticla vitrinelor. Căciulița roșie se plimba cînd printre alge marine, cînd printre locuințe lacustre, cînd printre fluturi, cînd printre șerpi, cînd printre păsări... Dar peste tot ochii, ochii aceia albaștri, rămîneau aceiași: imenși, adînci și triști. Și cînd, odată, a întors capul... lacrimile. În sticla vitrinei nu i le zărisem. Ce-aș fi pierdut! Mari, rotunde, perle. Strîngeam pumnii: «De-ar mai plînge oleacă; n-am reușit încă să surprind sclipirea ciudată a lacrimilor în lumina ireală a neonului. Fantastic efect!» Și ea plîngea. Și carbunele meu alerga pe hîrtie ca apucat de friguri.

...Și totuși n-am reușit să termin schița. Ea a plecat. Aș fi putut s-o opresc la ușă, s-o rog să-mi pozeze. Dar mie nu-mi folosea decît expresia sinceră pe care i-o surprinsesem la început.

M-am dus să mă plîng mamei. Mama socotea biletele vîndute, n-avea timp de mine, nici nu auzea ce-i spun. Abia cînd a zărit desenul a lăsat totul baltă:

— Fata de adineaori? Doamne, ce ochi. Cum ai reușit, Dănuț?

— Da' n-am reușit deloc. O schiță neterminată. Și nu știu cum o s-o mai termin.

— Foarte simplu. Vino joia viitoare. Ai s-o găsești aici. Sînt vreo două luni de cînd...

— Adevărat?

Mama s-a pomenit sărutată cum nu mai fusese de mult.

...E joi. Mă grăbesc către muzeu. Mă grăbesc vorba vine. E abia 6 și 45. De altfel, vreau să ajung la muzeu în urma ei. N-aș vrea s-o găsesc cumva pe la casa de bilete, ori pe la garderobă, ori...

Nu vreau s-o văd altfel decît așa cum am mai văzut-o, în același decor, în aceeași lumină. Și dacă astăzi nu mai e tristă? A, nu, nici nu vreau să mă gîndesc la una ca asta. Ar fi, din partea ei, aproape o necuviință. Și, la urma urmei, ce, nu sînt eu în stare să fac o față să plîngă? Glumesc, bineînțeles. Dar e exclus ca ochii ei să poată fi

altfel decît triști. Din nou simt în degete furnicăturile bine-prevestitoare.

Am ajuns totuși prea devreme. Dau ocol clădirii muzeului de trei ori. În sfîrșit, 7 și 15. E momentul să intru. Mama, la casă, ca de obicei. Nu înțeleg de ce se uită la mine pe sub ochelari. Așa se uită ea numai cînd e necăjită sau supărată pe mine. În fine, ne lămurim noi acasă, acum am altă treabă:

— A venit? o întreb cu sufletul la gură.

— Da. Însă, ascultă Dănuț...

Ce să mai ascult? Trec glonț înainte și intru în săli. Uite-o. Tot pe banca de odihnă. Tot tristă, domniță și școlăriță. Perfect. Și totuși, parcă, ceva, e schimbat. Poftim, și-a scos căciulița roșie. Mi-a stricat toate socotelile. Ba nu, ce tot spun? E grozav așa. Dacă n-aș schița decît iep-tănătura asta cu două cozi blonde încrucișate în creștet și tot ar fi un portret aparte. N-am mai văzut de mult o fată care să poarte părul așa. La noi în clasă, toate cu bretoane, ori tunse băie-țește, ori cu părul legat la spate într-o fundă... Dar cozi n-are nici una. Și cărarea asta largă, la mijloc, care-i lungește fruntea...

Merg din nou, tiptil, în urma ei. Plînge? Plînge. Bravo, fată de ispravă. În sfîrșit, sînt gata cu portretul. Succes sigur.

...Ce-ar fi să i-l arăt și ei? S-a oprit lîngă fe-reastră. Zgîrie cu unghia florile de gheață. Face ocnițe rotunde și privește jos, în stradă. Ce-o fi căutînd la muzeu? Vine în fiecare joi, ai zice că o interesează exponatele, dar e mereu cu ochii aiurea. Mai știi, poate că nici nu e prea sănătoasă la minte, săraca. Și ce mă privește pe mine? Bine că mi-am terminat portretul. O iau «tare», cum iau eu de obicei fetele:

— Să nu te înfurii, să nu strigi, să nu bați din picioare.

— ?!

— Te-am desenat.

— Pe mine? De ce?

— Așa, din interes. Te superi?

— Numai în gînd. Sînt învățată.

— De fapt, de ce să te superi. Ai ceea ce se cheamă: «un cap de expresie». Știi? Poftim, îți place ce-am făcut?

Privește. Tace. Dar parcă nu privește desenul. Privește dincolo de el. Privește și-și mușcă buzele subțiri. Zgîrie ușor florile de gheață. Florile se albăstresc de cerneală.

— De ce-ți tremură mîna?

— Ți se pare.

Răspunde liniștit. Pe urmă îmi întoarce spatele și pleacă. N-are decît. Mie îmi revine buna dispoziție. Alerg la mama să mă laud cu portretul. Mama însă nu se uită la el. Mă întreabă:

— Ai vorbit cu ea?

— Puțin. N-a vrut. A plecat.

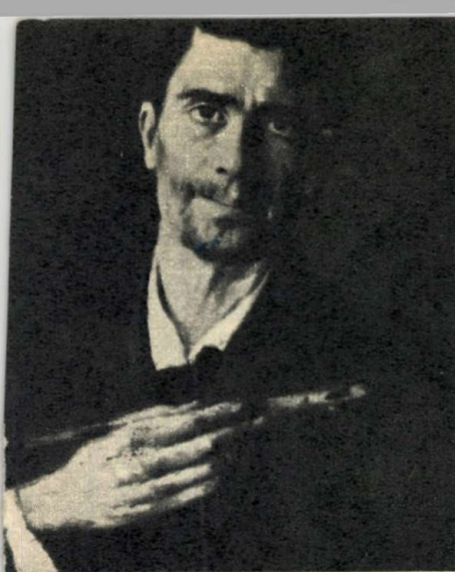
— Dane, e o fată necăjită. Tare necăjită. Azi m-a rugat s-o las înăuntru fără bilet. Am avut motiv s-o întreb de ce vine mereu, joia, la muzeu. Să-ți spun ce-am aflat. Părinții ei sînt despărțiți. Ea stă cu mama. Tatăl s-a recăsătorit. În fiecare joi mama o trimite să-și vadă tatăl. Așa s-au înțelese. Joi, la ora 7. Dar fata a fost o dată acolo și pe urmă nu s-a mai dus. A simțit că nu e dorită. Dovedă că niciodată tatăl n-a dat un telefon să întrebe de ce fata nu-l vizitează. Am întrebat ce-o face să nu-i spună mamei toate astea. «E bolnavă», mi-a răspuns.

— Mămico, te superi dacă nu te mai aștept?

— Dane, unde alergi, Dănuț?

Dar eu am și ajuns în stradă. Da, se mai zărește în capătul străzii, pe fundalul culorilor șterse ale iernii, o căciuliță roșie. Alerg. O opresc. Strîng mîna rece a fetei. Pe strada în pantă, pașii noștri, alături, răsună grav, ca niște acorduri de pian

Ilustrație de SÎNGEORZAN DOINA

Avînd nevoie de bani, îl roagă pe acesta să găsească o modalitate de a-i aminti moșierului Antonescu (care-i cumpărase cîteva tablouri) că-i mai datorează o sumă.

Victor Antonescu n-a mai restituit niciodată acest «mic rest de bani», în schimb i-a trimis în dar... o pereche de pantaloni uzați, pe care pictorul i-a refuzat plin de indignare.

Ca și marii săi înaintași, Grigorescu și Andreescu, Luchian aderă la orientarea către natură a școlii franceze, dar nu se mulțumește, ca impresioniștii, să redea doar impresiile senzoriale, strict optice, să înregistreze doar variațiile luminii. «Natura îți dă povețe, cînd te pri-

umili și a protestat, prin arta sa, împotriva suferinței și nedreptății sociale. Compoziția **La împărțitul porumbului** se înscrie pe linia unui asemenea protest. Pictată în 1905, cu doi ani înainte de izbucnirea răscoalelor din 1907, ea este o pildă de cît de adînc poate pătrunde în realitatea socială ochiul prevestitor al unui artist.

O ceată de țărani înaintază într-o încrîncenare tăcută. Nestrămutarea hotărîrii, dîrzenia se desprind nu numai de pe figurile împietrite de suferință ale țăranilor, ci și din înfățișarea mulțimii asemănătoare unui zid compact. Bătrîni, tineri, mame cu prunci în brațe, copii par un meterez de

Cap de țaran

Luchian

100 DE ANI DE LA NAȘTEREA LUI

La sfîrșitul veacului XIX, Luchian, care debutase în viața artistică cu lucrări ca **Ultima cursă de toamnă** (1892) sau **Safta Florăreasa** (1895) se anunța ca o prezență de o deosebită originalitate. În 1901, la 33 de ani, se îmbolnăvește însă grav. Paralizia îi atinge picioarele, îi amenință minile și văzul. Se confesa atunci unui prieten: «*Încă nu m-am deprins cu ideea că nu pot umbla (...). Un singur lucru mă întristează și mai mult și acesta este că nu pot face pictura pe care am iubit-o atît de mult.*»

Se reface o vreme: este perioada de bucurie și plinătate creatoare a peisajelor de la Brebu (1908) și Moinești (1909). Boala revine și-l ținutuește într-un fotoliu rulant ani lungi. Într-o încordare supremă, artistul se concentrează și făurește cîteva din operele sale capitale, dintre care să amintim doar **Ane-monele** (1910) din Colecția Muzeului de artă din Brașov sau **Auto-portretul** (1910) și **Lăutul** (1912), din patrimoniul Muzeului Zambaccian. Paralizia avansează și ultimele tablouri le pictează cu penelul legat de degete.

Prețuit de un cerc restrîns de artiști, considerat inoportun de oficialii vieții artistice, Luchian a fost obligat să ducă o viață grea, plină de lipsuri. Cît de puțină înțelegere a găsit el în așa-zisa «societate» bucureșteană a vremii ne-o arată scrisoarea pe care, bolnav fiind, i-a trimis-o din spital arhitectului Clavel, unul din bunii săi prieteni.

cepi să observi, spunea marele pictor. Noi, artiștii, privim cu ochiul, dar lucrăm cu sufletul.» În aceste gânduri se află crezul său artistic.

Puțini sînt creatorii, precum Luchian, a căror operă să fie o atît de vie și dreaptă mărturie a vieții lor. Încordarea luptei cu moartea, flacăra mistuitoare a genului le deslușim limpede în lucrările sale, în limbajul culorilor vii cu transparențe de vitraliu și străluciri de smalt. Ele proclamă depășirea suferinței prin artă.

Luchian a cercetat viața celor

nepătruns. Clocotul mornit al mulțimii tăcute este sugerat printr-un conglomerat cromatic de roșuri bălînd spre galben și alburii colorate, așternut în tușe energice. Căciulile negre delimitează parcă orizontul.

Profilul artistic al lui Luchian nu poate fi înțeles fără a se cunoaște scinteietoarele sale flori, de o ireală frumusețe, și dramaticele autoportrete. Puține sînt, în arta lumii, autoportretele de o atît de răscolitoare semnificație cum sînt cele dăruite nouă de Luchian. Între a-

cestea, cel din 1906 este modest intitulat **Un zugrav** (Muzeul Republicii). Din fundalul sumbru de brunuri se desprind, mai luminate spre alb, chipul și mina cu penelul. Obrajii nerași, rictusul gurii, mina străvezie exprimă febra suferinței, neliniștea celui ce nu știe dacă și miine va mai putea ține între degete penelul. Dar din ochii sfredelitori pătrunde pînă la noi încordarea liniștită, de o cutremurătoare luciditate a spiritului.

OLGA BUȘNEAG

La împărțitul porumbului (1905).

Un copil ieșit din comun?

Svante Jansson din Borlänge, (Suedia) are 12 ani, dar e student. În anul următor el își va încheia studiile la Facultatea de matematică a Universității din Gothenburg.

L-am rugat pe **academicianul Nicolae Teodorescu**, decanul Facultății de științe matematice a Universității București, să-și spună părerea asupra acestui caz neobișnuit.

— Existența unui copil-minune, matematician, pune în lumină faptul, de altfel cunoscut, că talentul matematic se manifestă în general de timpuriu. Desigur, copiii-minune nu se întâlnesc la tot pasul, însă minuni se pot petrece cu foarte mulți copii dacă sunt stimulați să-și dezvolte prin muncă

talentul. Matematica deschide sîpetele cu minuni celor care se îndreaptă spre ea. La noi, în multe școli, în clase speciale, sînt cultivate talentele a zeci și zeci de viitori matematicieni. Cazul lui Svante Jansson constituie o dovadă că drumul matematicii poate fi deschis oricui îl caută în dimineața vieții.

ROBOȚI ÎN ALB

- 465322 suferă!
- Consult cu viteza sunetului
- Îl va înlocui oare robotul pe medic?

Cînd pacientul sosește la clinica de lingă Copenhaga, a doua ca mărime din Danemarca, este întâmpinat de o soră care îi dă un număr și îl introduce într-un cabinet neobișnuit, unde îl lasă singur. De fapt, bolnavul nu este singur, ci cu «medicul-ordinator». «Ordinatorul» este o mașină-robot (prima de acest fel din Europa) care îi pune pacientului întrebări amănunțite, înregistrează și prelucrează răspunsurile — nume, prenume, vîrstă, sex. Urmează stabilirea stării sănătății pacientului — robotul înșiră o serie de boli și pacientul răspunde cu «da», «nu» sau «nu știu», după cum a suferit sau nu de acestea sau nu-și amintește. Apoi robotul controlează pulsul, tensiunea arterială și aparatul respirator.

Medicul-robot completează cu viteza sunetului fișa pacientului care poartă, de pildă, nr.

465322. În această fișă, toate datele care, după părerea creierului electronic, se află în afara limitelor normale, sînt înregistrate cu cerneală roșie, iar cele normale — cu cerneală neagră. Cînd fișa este gata, un medic o examinează și trage concluziile, stabilind diagnosticul, indicînd tratamentul.

Dar activitatea robotului nu se limitează numai la întocmirea fișei. El păstrează (într-un spațiu de mii de ori mai mic decît arhivele obișnuite ale unui spital) toate datele referitoare la pacientul nr. 465322. Orice vizită ulterioară a pacientului se înregistrează automat la fișa lui.

Îl va înlocui oare robotul pe medic? Nu. El îi va furniza date tehnice, îi va economisi timp prețios, dar întreaga răspundere în ce privește diagnosticul și tratamentul îi revine medicului-om.

POFTIȚI LA MASĂ... ÎN ANUL 2000

În unele regiuni din Asia se consuma carne de cîine. În Florida, conservele de șarpe cu clopoței sînt considerate o delicatessă. În Tailanda se servește o mîncare garnisită cu furnici roșii tocate!

Dar, ce vor mîncă oamenii în anul... 2000?

Vizitatorii restaurantelor vor putea — printre altele — să comande mîncăruri care nouă ni s-ar părea într-adevăr fantastice: sufleu de alge marine, biftec de petrol, unt sintetic!

Poate însă că acest meniu nu va fi pe gustul tuturor...

Dimpotrivă! Iată ce ne spune profesorul NEVIN SKREAMSHAW de la Institutul tehnologic din Massachusetts: «Ar fi o greșeală să ne imaginăm aceste mîncăruri ca pe ceva extravagant. Ele vor fi mai variate, mai plăcute și mai hrănitoare decît tot ce mîncăm în zilele noastre.»

RAM CEL CU VOCE DE AUR

În renumita piață Fortul Roșu din Delhi, în fiecare seară își face apariția un om. Mulțimea este adunată acolo cu mult timp înaintea sosirii lui. Zgomotul încețază și Ram Radj — omul așteptat — începe să vorbească, modulîndu-și intensitatea vocii. Oamenii îl ascultă cu respirația întretăiată. Dar, în momentul cel mai interesant al povestirii, el se oprește pentru a pronunța următoarea frază: «Nu sînt radio. Ca și dv. doresc să mînînc». Și o ploaie de monede se revărsă asupra cutiei așezate lingă el.

Ram Radj este în vîrstă de numai 35 de ani și și-a început cariera de actor ambulant cu 20 de ani în urmă, timp în care a cutreierat toate orașele din nordul Indiei. Pentru o oră, ascultătorii se contopesc cu lumea fermecată a vechilor legende, benchetuiesc cu prinții, se luptă cu eroii eposurilor

indiene, vinează în junglele de nepătruns, trăind cei mai îndepărtați ani ai istoriei Indiei. Radj este unul din ultimii reprezentanți ai unei profesii cîndva înfloritoare în India: «dastango» — povestitorii, purtătorii vii ai istoriei indiene și ai legendelor populare. Dar autoritățile coloniale i-au urmărit ca pe niște «tulburători ai liniștei», împiedicîndu-i să practice această profesie. Radj a supraviețuit acestei prigoane și continuă și astăzi să cutreiere orașele Indiei amintind poporului de istoria țării sale.

11 FRĂȚI FOTBALIȘTI

Pe stadionul orașului polonez Bydgoszcz a avut loc un meci de fotbal neobișnuit. Echipa locală a ziarștilor a fost înfruntată de o echipă formată din cei 11 frați Osinski în vîrstă între 20 și 41 de ani! Frații au fost antrenați în vederea meciului de... sora lor Elzbieta, în vîrstă de 22 de ani. Tatăl lor, Piotr Osinski, în vîrstă de 68 de ani, maestru rutier, care a sosit la meci cu soția, nurerile și 16 nepoți, a fost, de asemenea, înscris în protocolul întîlnirii: el și-a rezervat dreptul de a intra pe teren în caz de nevoie!

Rezultatul meciului a fost hotărît numai de o singură minge trimisă în poarta electricianului Piotr Osinski de către redactorul șef al ziarului local. În ciuda insuccesului e-

chipei familiale, spectatorii purtau pancarte în cîntea ei, iar întregul stadion a salutat-o intonînd cîntecul tradițional «100 de ani!» (similar cu «Mulți ani trăiască!» al nostru).

SPECIAL
PENTRU REVISTA
„CUTEZĂTORII“

LA TELEFON, ELVEȚIA!

La apelul nostru, primim legătura cu Elveția:
— ICI SAINT MORITZ! PARLEZ!

Vorbim cu maestrul sportului Ion Panțuru care, împreună cu cei trei coechipieri ai săi, a participat la campionatele europene de bob, echipajul de 4 persoane al României cucerind medalia de argint cu timpul de 5:17,47.

— Deși argintul nu e aur, vă felicităm pentru succesul dv.!

— E, într-adevăr, un succes. Dar mai ales o verificare pentru examenul următor.

— De la Saint Moritz veți pleca la Grenoble. Spuneți-ne, cum așteptați confruntarea din cadrul Olimpiadei albe? Ce speranțe v-ați legat de ea?

Rezultatul din campionatele europene va influența viitoarea dv. evoluție?

— Și argintul e capabil să creeze optimism. Sintem optimiști la gândul că vom ataca pista de la Alpe d'Huez cu un plus de experiență, câștigat aici. Vom face uz de toate forțele și măiestria de care dispunem. Știm cite speranțe se pun în noi, ca și-n ceilalți sportivi români trimiși să reprezinte culorile patriei în întrecerile Olimpiadei albe. Faptul acesta, precum și succesul de la Saint Moritz, ne obligă. Și apoi, titlul olimpic e tot ceea ce-și poate dori un sportiv. În curînd vom porni să străbatem cei peste 1 000 km care ne despart de Grenoble. Nu cu... bobul, se-nțelege. Și vom începe antrenamentele pe pista pe care vom concura. Sintem în formă și ne vom strădui să ne-o păstrăm.

— Vă dorim, în continuare, succes!

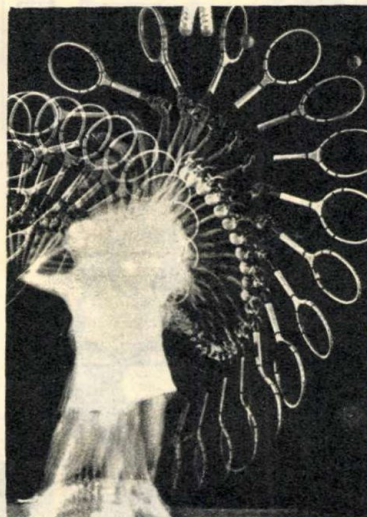
— IAR EU, ÎN NUMELE COLEGILOR, PRECUM ȘI AL SPORTIVILOR ROMÂNI CARE VOR PARTICIPA LA OLIMPIADA ALBĂ, TRANSMIT DE AICI, DIN DEPĂRTARE, MULTE SALUTĂRI ȘI URĂRI DE BINE CITITORILOR REVISTEI «CUTEZĂTORII». ȘTIM CĂ «NE VOR ȚINE PUMNII». VOM FACE TOT POSIBILUL SĂ NU-I DEZAMĂGIM.

COPIII

DE PE TOATE MERIDIANELE FAC SPORT

Andreea Gyarmati are 13 ani și e campioana Ungariei la 100 m bras. Eva Szekeli Gyarmati, mama ei, a fost campioana olimpică. Acum o antrenează pe Andreea. Se spune că, zilele acestea, campioana cea mică ar fi întrebat-o cu candoare: «Mămico, acum ce să mai fac?»

Atenție, viitori concurenți ai Olimpiadei din Mexic!

Această fotografie senzațională immortalizează lovitura unei rachete de tenis. Imaginea a fost realizată cu ajutorul luminii unei lămpi electronice. Expunerile, distanțate la 1/50 secunde, au durat fiecare 1/30 000 secunde.

Schiurile sint bune, zăpada la fel. Noi nu prea știm să schiem, dar nu-i nimic, învățăm.

Interviu realizat de CONSTANTIN DIACONU

TABELA DE MARCAJ

ZBOARĂ, SĂNIUȚĂ, ZBOARĂ!

De fapt nici nu mai era nevoie de acest îndemn. Căci «...pîrtia era lungă, înclinată tocmai cît trebuie și bine... asortată cu zăpadă» — după cum ne informează pionierul Stan Gheorghe de la Școala generală din Tazlău, regiunea Bacău. Zecile de săniuțe și schiuri zburau, într-adevăr, purtîndu-i la vale pe elevii de la această școală. Și fiecare dintre ei se străduia să realizeze un timp cît mai bun. Pentru că jos, la SOSIRE, îi aștepta tovarășul profesor de educație fizică, într-o mină cu un cronometru, iar în cealaltă cu o... dulce cupă de ciocolată! Fericiții cîștigători ai acestui trofeu au fost pionierii detașamentului din care face parte și corespondentul nostru.

RUMĂNISCHE SKISCHULE

Adică «Școala românească de schi».

Pentru prima dată la noi, O.N.T.-ul, în colaborare cu Federația română de schi, a organizat o asemenea școală pentru străinii care ne vizitează pentru mai multă vreme țara, adulți sau copii. Aici au deprins tehnica «plugului» și a «cristianiei» compatrioții ai lui Jean Claude Killy, (frații Roland și Michel Seindl din Paris), ai lui Tony Seiller (austriecii Axel Fischer și Karl Bodenbender), suedeza Margareta Stromback...

Pe pîrtia de sub Postăvarul, la Poiana Brașov, zilele trecute o fetiță din Stuttgart (R.F.G.), Gaby Flasch, a tras o căzătură tocmai la sfîrșitul pantei. Profitînd de această oprire promptă, i-am cerut pentru voi un autograf. Mi l-a scris cu miinile înghețate, dar cu multă plăcere: «Sînt în vacanță la Poiana Brașov. E foarte frumos! Gabi.»

*Ich verbringe meine Ferien in
Poiana Brașov. Hier
ist sehr schön. Gaby*

Vacanțele unui tânăr liniștit

SCENARIU: ALEXANDRU BOGDAN
DESENE: V. BACIU

- NEMAIPOMENITI LIPSEȘTE DE LA PREMII-ERE TOCMAI CAMPIONUL

- NIMIC NEMAIPOMENIT, DACĂ L-AI CUNOAȘTE PE DIM DUNĂREANU...

- OEXPERIENȚĂ CU ADEVĂRAT DE ZILE. MARI! AUTORUL EI MERITĂ TOATE FELICITĂRILE...

- NU UITATI CĂ AUTORUL EI E DIM DUNĂREANU, SĂ ȘI GRĂBIȚ SĂ PLECE. POATE CĂ UITĂM DE FELICITĂRI...

FACETI CUNOȘTINȚĂ: CITITORII REVISTEI „CUTEZĂTORII” ȘI DIM DUNĂREANU, FIZICIAN ȘI CAMPION LA DECAȚION... SCUZAȚI-L CĂ NU-I MAI COMUNICATIV. NU PRIMEȘTE ÎN FIECARE ZI O ASEMENEA SCRISOARE SEMNATĂ DE PRIETEN SA ANCA. SCRISOAREA E O INVITAȚIE PENTRU DIM DE A-ȘI PETRECE O PARTE A VACANȚEI ÎN MUNTII VRANCEI, UNDE TĂTĂLANCĂ PROF. PETRU BOGDAN EFECTUEAZĂ NISTE IMPORTANTE PROSPECTIUNI GEOLOGICE.

- OTELEGRAMĂ TELEFONATĂ. VA ROG, CU URMĂTORUL CONTINUT: „MULTUMESC PENTRU INVITAȚIE. VIN MÎINE CU ACCELERATUL DE 23.90” SEMNEAZĂ „DIM”

- SE POATE ?

- INTRAȚI !

- DV. AȚI FĂCUT CERERE PENTRU A INTRA ÎN CLUBUL CUTEZĂTORII? NU-I AȘA?

- DA. DORESC ACEASTA DIN TOATĂ INIMA!

- ȘTIȚI PROBABIL CĂ NU-I SUFICIENT DOAR SĂ DOREȘTI. ASPIRANȚII LA ONOAREA DE A FACE PARTE DIN ACEST CLUB TREBUIE SĂ DUCĂ LA ÎNDEPLINIRE 12 MISIUNI DENOTÎND CURAJ, PERSEVERENȚĂ, FERMITATE, CUTEZANȚĂ ÎN A ETALA VIRTUȚI ÎNTELECTUALE ȘI FIZICE...

- ȘTIU. CÎND MI SE VA ÎNCREDINȚA PRIMĂ MISIUNE ?

- CHIAR ACUM.

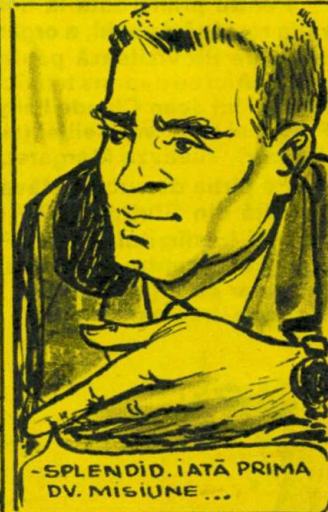

- CHIAR ACUM? NUMI-AM DAT SEAMA CĂ CEREREA MEA VA FI LUATĂ ÎN DISCUȚIE ATÎT DE REPEDE ȘI AM PROMIS UNEI COLEGE CĂ VOI PLECA MÎINE DIN BUCUREȘTI...

- ATUNCI VA TREBUI SĂ AMÎNATI ÎNTRAREA ÎN CLUB...

- ASTA ÎN NICI UN CAZ. M-AM HOTĂRÎT: RĂMÎN!

- SPLENDID. IATĂ PRIMĂ DV. MISIUNE...

VA URMA

C

OMOARA lui DROMICHETE

Billy Ray

DEȘI SFĂTUIT SĂ
INCETEZE RĂZBOIUL
ÎMPOTRIVA GETILOR,
LISIMAH, REGELE MA-
CEDONIEI, NU DĂ AS-
CULTARE. CEL CARE ÎI
AȚIȚĂ PE MACEDO-
NENI ÎMPOTRIVA GE-
ȚILOR ESTE COMAN-
DANTUL DE OȘTI
AGATOCLE, DORNIC
SĂ PUNĂ MÎNA PE
COMORILE VRĂJMA-
ȘILOR. ARMATELE MA-
CEDONENE SÎNT TOT
MAI ISTOVITE, LISI-
MAH TOT MAI POSO-
MORIT DIN CAUZA
HĂRTUIELILOR LA CA-
RE-L SUPUN GETII.

1. Un defileu îngust
întunecos se ivi în fa-
ța macedonenilor, ca
amenințare mută.

2. Învîngîndu-și teama, Lisimah
și ai săi pășiră în
trecătoare. Dar deo-
dată stîncile și trun-
chiurile începură să
se prăvălească vu-
ind...

3. Grosul oștirii,
care venea în urmă,
crezînd că se pră-
bușesc munții, se
risipi cuprînsă de
spaimă.

4. Spre a nu fi măcelăriți cu toții, Lisimah dădu ordin de retragere.
Însă drumul era tăiat acum de cavaleria getilor.

5. Un nor de săgeți se abătu asupra lui Lisimah și a căpăteniilor ce-
înconjurau.

6. — Ne vom
vinde scump via-
ța! strigă Lisimah,
înțelegînd că to-
tul e pierdut.

7. Calul lui Aga-
tocle căzu răpus de
sulița unui get.

8. — Mori, nă-
pîrcă! urlă uriașul
Vares, năpustin-
du-se asupra fe-
ciorului lui Lisi-
mah.

Cutezătorii

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

7

JOI, 15 FEBRUARIE
1968, ANUL II

DOCUMENT: **GRIVITA**
FEBRUARIE 1933

Tinerii fac o călduroasă primire tovarășului Nicolae Ceaușescu și celorlalți conducători de partid sosiți la Consfătuire.

CONSFĂTUIREA PE ȚARĂ A UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

Frații noștri mai mari — uteciștii. Aplecați cu gravitate pe planșetă, mînuind cu iscusință maneta strungurilor moderne, sau punînd la lucru pe ogoarele țării hergheliile de cai putere ale tractoarelor, sînt prezenți oricînd și oriunde, alături de cei vîrstnici, dăruindu-și toată energia lor creatoare măreței opere de construire a socialismului în patria noastră. Pentru ca experiența valoroasă în muncă să fie fructificată și mai bine, iar formele și metodele bune de activitate să fie generalizate, recent a avut loc la București **Consfătuirea pe țară a Uniunii Tineretului Comunist** care, printr-o largă confruntare de păreri, a stabilit măsuri practice pentru îndeplinirea sarcinilor ce revin organizațiilor U.T.C. în lumina hotărîrii plenarei C.C. al P.C.R. din 29 noiembrie — 1 decembrie 1967, privind îmbunătățirea activității educative în rîndurile tineretului.

În ultima zi a lucrărilor, primit cu aplauze puternice și vii ovații, a rostit o amplă cuvîntare tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, care a adus Consfătuirii salutul Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Vorbînd despre tînăra noastră generație, secretarul general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al R.S.R. a spus: «**Ne exprimăm convingerea că tineretul patriei noastre se va dovedi la înălțimea încrederii pe care partidul și poporul nostru o are în tînăra generație! Vom putea privi cu încredere viitorul, știind că avem un tineret care își va face datoria față de patrie, față de națiunea noastră socialistă.**».

EROISMUL UNUI BRAV POPOR

La ora cînd revista noastră pleacă în tipar, agențiile de presă din întreaga lume continuă să transmită știri despre vijelioasa ofensivă declanșată pe întregul teritoriu al Vietnamului de sud de către forțele patriotice pe toate fronturile, inclusiv delta fluviului Mekong. Trupele armatei de eliberare au pătruns în numeroase centre urbane printre care și Hue, oraș cu 100 000 de locuitori, vechea capitală imperială pe a cărei citadelă (aflată în mijlocul orașului) a fost înălțat steagul Frontului Național de Eliberare. De asemenea, trupele patriotice s-au angajat în lupte înverșunate cu unități ale armatei saigoneze și americane pe străzile Saigonului, capitala sud-vietnameză unde, ca și pe alte fronturi, armatei de eliberare i s-au alăturat mii de patrioți, săvîrșind fapte de eroism legendar.

Numai în șase zile au fost scoși din luptă 50 000 de militari inamici, au fost distruse 1 500 de avioane, 4 000 de vehicule, o cantitate enormă de echipament militar.

Bătăliile purtate pe toate fronturile din Vietnam de către forțele patriotice, atacurile înverșunate din ultimul timp, încununate de succes, dovedesc încă o dată voința de neclintit a poporului vietnamez care luptă cu eroism împotriva agresorilor, pentru unificarea țării și independența națională.

FĂNUȘ NEAGĂ

GRIVIȚA ROȘIE

Iarna, cînd viscolul flutură mari steag albe, în februarie, sărbătorim legendara bătălie a muncitorilor de la Atelierele Grivița intrată în istoria neamului, scrisă cu sîmț și scrisă cu foc. În zorii de plumb ai anului 1933, cînd peste lume începea să urzească tropotul cizmei fasciste, la Grivița, comuniștii români intrau în marea înclăștare a luptei clasă, sfințind cu sînge visele unui popor. Grivița e tîmplă de istorie, pînă dincolo de moarte și de timp. Spui Grivița, și spui biruință, împlinire și vitejie. Pe toate ciocanele care-au izbit în poarta durerii și a urii, și în spart-o, făcînd loc nădejzii și luminii, s-a întipărit cuvîntul dreptate. Bătut în fier pentru nemurire și pentru faima neamului, pe aceste meleaguri, cuvîntul arde înalt în sfîrșite fletele noastre și știu că aripa lui, triumfătoare, mereu va colinda pe cerul deschis al țării, împletită cu glasul clopotelor de Dragomirna, înfrățită cu vulturii, cîntînd de brazii și cu grîul îndoit de vînt.

Luptele de la Grivița — vîrf al mîndriei istoria unui popor neatîrnat — înfrățite cu bătălia petroliștilor, a celor ce scot din adîncuri aurul negru, și purtate cu îndoielă înverșunare în anii negri ai împotrîvirii, au izbîndit plenar în august 1944.

Timpul de luptă a intrat în timpul creației — și peste Grivița, gîndul nostru se arcuiește ca o poartă a sărutului. Din noaptea veche, ruptă de împușcături, glasul sirenelor ce-a chemat la luptă, răsună adînc și vibrant Sub cerul liber, boltit peste cuceririle orînduirii socialiste, Grivița roșie își cîntă imnul demnității. În trupul străzii, bătut de vîntul curat al Bărăganului, și de pașii mulțimii de muncitori ce trec pe sub fereastra mea în fiecare dimineață, aud urcînd mereu un cîntec al bucuriei — și-n nopți de februarie cîntecul acesta, cînd gerul imprimă povești în lucrătura balcoanelor și în scoarța copacilor, și flacăra albastră din cazangeria Atelierele se proiectează fantastic pe geamul odăii mele, și peste zăpada hîrtiei, aud cum trenurile dau spre adîncurile țării bubuitoare glas al ciocanelor de la Grivița.

Și știu că acesta e glasul istoriei și că timpul de aur s-a deschis peste România.

CFR

MILU

Povestire de EMIL EMANOIL

Desen de POMILIU DUMITRESCU

Crivățul rece a lui Făurar sufla uscat și băiatul, aplecat mult în față, înainta tăcut. Uneori, când ciubotele grele i se împiedicau în bulgării de gheață, se oprea și fornăia încet, abia auzit de sub gulerul ros al paltonului: «Haida, hai!...» Erau niște vorbe pe care le prinsese de la nea Mitrache, camionagiul cu care împărțea zilnic piinea pe la casele oamenilor. El, Milu, cunoștea toate rosturile: unde și cită piine să lase, unde să ia banii pe loc și unde să treacă datoria cu chimic pe ușa dubei... Îl știa de acum toți și-i știa pe toți în cartierul acesta de case mici, sărace în care trăiau cefeștiide la Ateliere. Nea Mitrache le lăsa, de ani și ani, cite trei și cite patru piini. De la Crăciun încoace însă toți voiau pe datorie.

— Nu-s bani, nea Mitrache, nu-s bani! se văitau femeile.

— Da' cum, mă creștini, nici de piine?!

— Nici de piine, nea Mitrache, nici de piine... Au tot jefuit domnii din prăpăditul de salar al rumânilor noștri, că am ajuns să ne moară copiii de foame.

Uneori, femeile, dacă vedeau și vedeau că nea Mitrache rămâne surd la rugămintile lor, și nu le mai dă pe datorie, săreau liotă pe dubă și scoteau piinea de și-o împărțeau singure. Nea Mitrache mormăia atunci de sub șuba grea, mițoasă: «Haida, hai!...» dar nu se clintea de pe capră; abia când gindea el că treaba e gata își netezea mustățile și necheza lung și subțire, ca un cal; apoi, prefăcându-se supărat, striga:

— Încaltea, dacă tot ați luat pinea, pe tăbliță v-ați scrisără?

Femeile atunci își descreteau frunțile a zîmbet:

— Scris, n-ai grijă!... Ne-a trecut Milu!...

— Haida, hai! mai striga camionagiul lung, și dădea bice calului.

La început, Milu nu pricepea de fel jocul lui nea Mitrache, adică de ce sta așa, de pomană, când femeile goleau duba de piine, și nu chema un gardian, ceva... Până într-o zi când camionagiul, măsurindu-l îndelung pe sub streășina sprincenelor lui sure și stufoase, l-a lămurit:

— Adicătelea, ce-ai vrea tu? Adicătelea să chem vardistul?... Că m-au atacată femeile?... Că-i una, că-i alta... Păi dacă n-au! C-ai văzut, când au plătesc! Și-apoi, nu le treci tu, cu chimicu, pe ușa dubei — care și cit are de plată?

Acum crivățul sufla uscat, peste zăpada căzută în ajun. În calea Griviței, Milu o coti spre Ateliere. Duba lui nea Mitrache îl aștepta lângă cimitirul Sf. Vineri. Se urcă pe capră, lângă camionagiul și-apucă el grăbit, hăturile. Strinsă dintr-o dată, gloaba bătrînă și slăbănoagă o porni într-un trap mărunț, dar apoi se domoli. Oamenii treceau grăbiți, cu capul coborît mult între umeri, cu chipurile arse de ger; pe celălalt trotuar, pe partea Ateliereilor, înveliți în mantale și-n vînt, trebăluiau pilcuri numeroase de jandarmi. Nea Mitrache se zgribuli și mormăia spre băiat:

— Stau și-i păzesc pe oameni ca pe hoti... Pe-o noapte ca asta... Știi, ăla înaltu, slabu', de la cuptoarele! Cocătorul ăla!...

Milu se uită și el spre jandarmi, apoi încet, parcă temîndu-se să nu-l audă careva, întrebă:

— Nea Stere!?

— Ei! Zicea că să te las pe tine să duci sacii cu piine, că tu știi, cică, să te strecore pe sub nasu' jandarmilor.

Curînd, soldații nu se mai zăriră: rămăseseră departe, în urmă. Milu opri duba ușor lingă gardul Ateliereilor, sări sprinten pe trotuar, desfăcu larg ușile de tablă, de la spate, și aroma plăcută de piine proaspătă, caldă năvăli în stradă. Trase un sac cu piine, se uită în lungul străzii, apoi și-l aruncă în spinare. Era greu. Era greu și Milu, care cărase adesea greutăți cu mult mai mari, de astă dată se simțea obosit. Dormise pe apucate — o oră, două; în rest, îi ajutase pe nea Stere și pe ceilalți să coacă piine pentru Ateliere.

Începu să ningă; fulgi mari și pufoși, pe care nu-i vedea, dar pe care îi simțea cum i se lipeau pe față, reci. Aici, între linii, în spatele caselor înșirate de-a lungul căii Griviței, vîntul parcă nu mai sufla atît de tăios. Mergea greu, opintindu-se sub povara celor cincizeci de piini și împiedicîndu-se adesea în pietrele terasamentului. Dinspre Grivița răzbăteau acum țigănele politailor și comenzile ascuțite ale majurilor. Grăbi pasul, dar greutatea sacului tot înapoi îl trăgea. Deodată, undeva, la dreapta, tresări o lumină. În întunericul de smoală din jur, fu ca un fulger scurt. Înlemnit într-o așteptare încordată, băiatul desluși bocănitul a doi oameni care se apropiu. «O patrulă!» îi trecu prin minte, și începu să alerge, cocîrjat sub povară. Clădirile uriașe ale Ateliereilor se profilau, nu prea departe, negre.

— Hei, e cineva acolo?!

Glusul îl împietri iar locului. Ușor, se opinti, puse sacul jos lingă buza terasamentului, apoi se tupilă și el. Întors acum cu fața dîncotro venea primejdia, se simțea parcă mai sigur pe sine, mai puternic.

Pașii patrului se auzeau tot mai

aproape: bocancii cu ținte făceau să scrișnească pietrișul presărat între traverse. Milu culese de jos o piatră; o piatră colțuroasă, mare. Avea să încerce un truc — poate prindea. Îl folosise, mic fiind, când mergea cu bunicul după vulpi, în Făgăraș. Și dacă vulpea, cit e ea de șireată, și tot s-a-nșelat!... Se încordă tot și aruncă piatra undeva spre stînga, dincolo de patrulă. Se iscă un zgomot ca și când cineva ar fi călcat greșit, prăvălind pe urmă un noian de pietre. Patrula se opri.

— Ai auzit? întrebă unul dintre ostași.

— Auzii.

Erau atît de aproape, încît băiatul avea senzația că, dacă ar întinde mina, i-ar putea atinge. Dar mina lui Milu se întinse pentru cu totul altceva; culese o nouă piatră, ceva mai mică decît prima, de i-o trimise pe urme. Atunci, ultima îndoaie a patrului se risipi. Armele pocniră în același timp și glasurile lor se uniră într-un lung și înfiorător «sta-aa-ai!...»

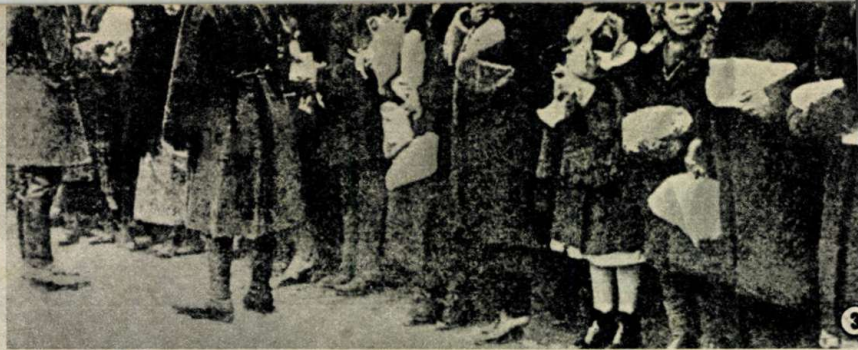
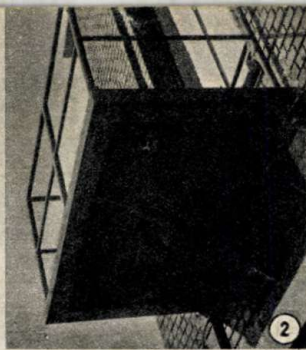
Milu își ridică din nou sacul cu piine în spinare și o porni la drum. În vreme ce împușcăturile, tot mai dese, se pierdeau undeva, în spate. «De-acum, își spuse el, n-au decît să alerge și să tragă pînă or ajunge la Chitila...»

O aripă a uriașei porți de la Ateliere se urni greoaie. În aceeași clipă, două brațe îl ușurară de povară.

— Uf!... făcu el, cînd se văzu la adăpostul uriașei porți de oțel. To-varășu' Vasiliu, e-aici?

— Aici, măi, aici! răsună un glas chiar lingă el. Tu n-ai fi fiind Milu, ai?!

— Ba, eu... surise băiatul. Iaca, primul transport de piine, trimis de muncitorii de la «Herdan», a sosit...

PERMANENTA MEMORIEI

DOI MARTORI OCULARI, MAISTRUL ȘTEFAN PÎRVU ȘI ELECTRICIANUL ION GHÎȚULESCU — ACTUALMENTE PENSIONAR, EVOCĂ PENTRU CITITORII REVISTEI NOASTRE ZILELE DE 15—16 FEBRUARIE 1933.

Ștefan Pîrvu: «Șuierau gloanțele ca la război. Am văzut cum cad prieteni, cunoscuți...»

cîteva din amintirile dumneavoastră în legătură cu acel incandescent februarie care a zguduit din temelii lumea moșierilor și a capitaliștilor.

Ștefan Pîrvu (păr alb, sidefiu, vorbă domoală, învăluitoare, grea de îndepărtate aduceri aminte. 41 de ani vechime la Uzinele Grivița Roșie). Eu însumi pe atunci eram tînăr. Ce-aveam? Vreo 20 de ani. Leșisem calfă și lucram la A.V.M. (atelierele vagoane-marfă) și așteptam să mă ia toamna în armată. Atelierele de vagoane-marfă erau sub cerul liber...

Reporter: Dar era iarnă...

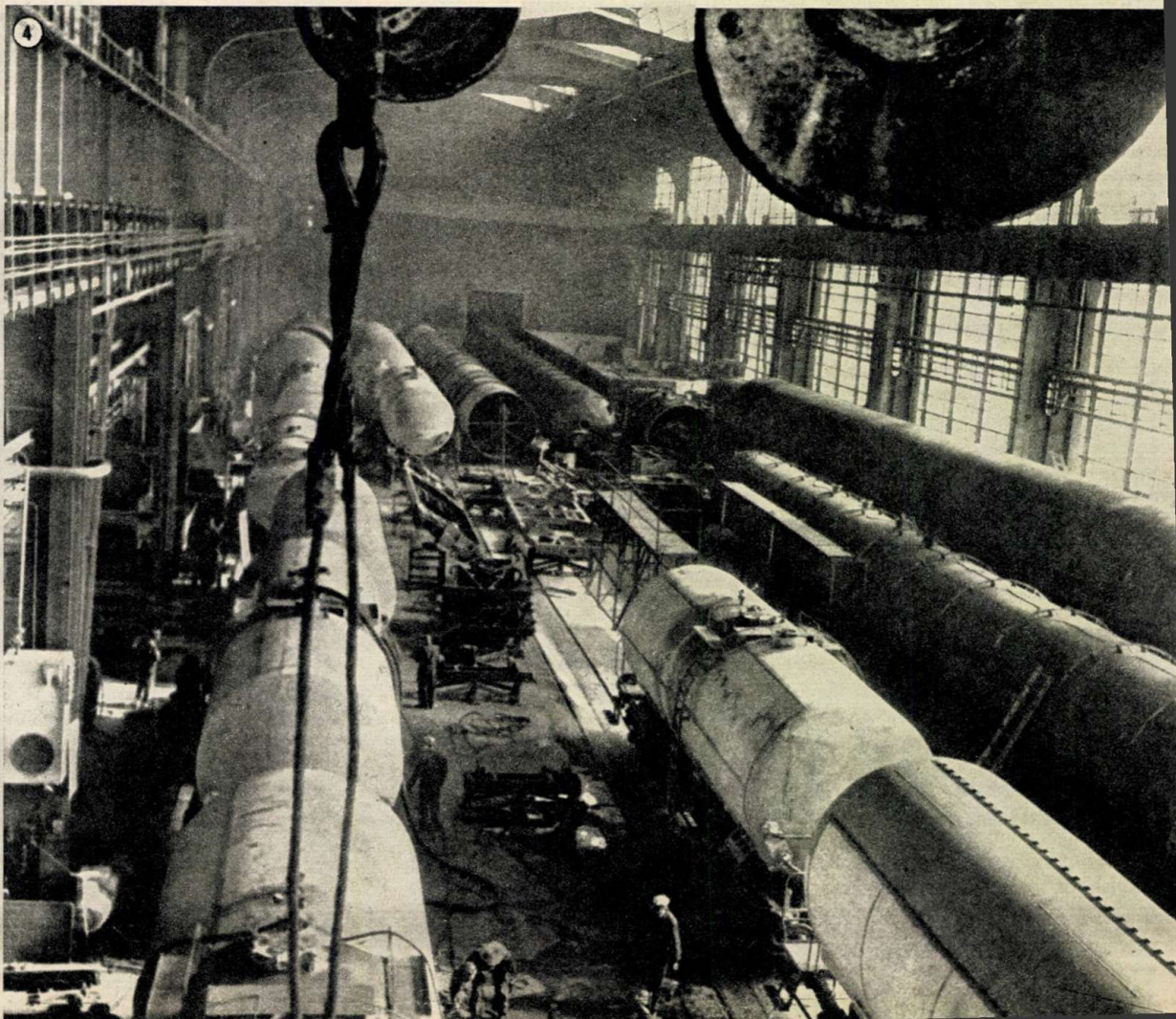
Ștefan Pîrvu: N-avea importanță. Ne înghețau mîinile pe ciocane.

Ne încălzeam la focurile făcute în butoaiele de tablă. Opt sute de muncitori. Salariile erau foarte mici. Dar nu numai atîta. Din salarii se făceau tot felul de rețineri: curbe de sacrificiu, amenzi, împrumuturi. Iarna lui 33' era și o iarnă geroasă, aspră. Nu erau lemne. Piinea se împuținase. Muncitorii, conduși de comuniști, protestau. Își cereau drepturile. Nu-i ascultau domnii. La 2 februarie a avut loc o grevă împotriva noilor scăderi de salarii, împotriva concedierilor. Ca să preîntîmpine noua grevă care se proiectase la Grivița, poliția a arestat în noaptea de 14 spre 15 februarie pe conducătorii ceferiștilor. Drept

răspuns, îmi amintesc ca acum, muncitorii au declarat grevă cerînd eliberarea conducătorilor și respectarea drepturilor. Ne-am strîns cu toții în hala mare. Iar de acolo am pornit în tața direcției generale a atelierelor. Parcă văd: eram mii de oameni adunați aici, în curte. Delegații noștri se urcau la un balcon mai înalt și vorbeau. Mai există și acum balconul acela de țeavă de unde muncitorii își cereau drepturile. Pe la prînz a început să sosească armata în stradă. Ne-au somat să părăsim curtea. Dar n-a plecat nimeni. Ne încălzeam în jurul focurilor și-i ascultam pe delegați vorbind. În stradă rîndurile

Uzina Grivița Roșie, București. Iarnă. Februarie. Cu 35 de ani în urmă, pe unde calc eu acum, a curs singe muncitoresc, însemnînd în cartea de aur a istoriei una dintre cele mai mari bătălii ale muncitorilor din România, împotriva exploatării, pentru democrație și independență națională. Poate că pietrele acestea sînt aceleași din care au ricoșat în pieptul greviștilor gloanțele cu șuierul lor metalic, purtător de moarte. Unele clădiri dăinuie încă de atunci. Unele s-au transformat mult. Au apărut altele noi. Uzina s-a modernizat, și-a mărit și și-a diversificat mult producția în ultimul timp. Fostele ateliere C.F.R. au rămas undeva, în amintire. Văzînd muncitorii aceștia grăbiți, printre care mulți tineri, cu un aer preocupat, ascultînd duduul înfundat, tonic, al mașinilor sub presiune, privind norișorii de aburi șuierători ce se pierd pe acoperișuri în paloarea unui soare lăptos de februarie, cine și-ar putea închipui că aici lucrurile n-au stat așa de cînd lumea. Sintem tentați să ținem minte mai ales evenimentele pe care le-am trăit noi înșine. Dar cititorul tînăr nici nu se născuse pe vremea acelor mari bătălii de clasă.

Reporter: Pentru acest cititor mai ales, v-aș ruga să evocați

armatei se îndesau mereu. Se fă-
use seară. Gerul crescuse. Ofi-
erii ne somau să părăsim uzina.
Dar cine se gîndea la asta? Noap-
tea au dat ordin soldaților să tragă
Soldații au refuzat. Au adus jan-
darmii. Le-au dat să bea rachiu.
Le-au ordonat: foc! Șuierau gloan-
țele ca la război. Am văzut cum cad
prieteni, cunoscuți. Am încercat
să-i salvăm. Apoi, cu încă trei înși,
am fugit prin curtea atelierelor pînă
la niște bandaje de roți de tren care,
puse unele peste altele, formau un
fel de puț. Am scos curelele, ne-am
ajutat de ele și-am coborît acolo.
Gloanțele nu mai conteneau. Tirziu
s-a lăsat o liniște de mormînt. Am
ieșit și am pornit pitulați spre că-
minul de ucenici. Acolo, ucenicii
din anul I și II erau ținuți închiși să
nu ia parte la grevă. Am forțat ușa
și ne-am pomenit înăuntru. «Culca-
ți-vă repede la podea!» ni s-a po-
runcit. Ne-am culcat. Dar n-am
avut răbdare. M-am apropiat ușor
de fereastră, mi-am scos șapca și
am privit afară. În jurul focurilor
polițiștii se dezbrăcau de uniforme,
își puneau haine civile și intrau în
curtea uzinei, chipurile să stea de
vorbă cu muncitorii, pe care cum
îi zăreau, îi arestau. Pe urmă, ce să
vă mai spun, se știe cum a fost...
Cerusem pîine, ni se dăduseră
gloanțe.

Mă uit la omul acesta din fața mea,
albit de ani și de grele încercări, și
caut să mi-l închipui cu 35 de ani
mai tînăr. Cum arăta oare? Desigur,
așa cum arată poate, feciorul lui
acum, aproximativ la aceeași vîrstă.
Cu o singură diferență: anul acesta
băiatul lui Ștefan Pirvu iese inginer,
își pregătește proiectul de diplomă
la Facultatea de construcții de mașini,
în timp ce tatăl, la vîrsta lui... Cele
două fete ale lui Ștefan Pirvu au
terminat și ele învățămîntul supe-
rior. Una este cercetător științific,
cealaltă farmacistă.

Foto 1: În mintea și inima ge-
nerațiilor care vin, recunoștința
față de eroii de la Grivița va fi
mereu vie.

Foto 2: «Mai există și-acum
balconul acela de feavă de unde
muncitorii își cereau drepturile».

Foto 3: În lupta lor greviștii
nu erau singuri. Familiile, prie-
tenii, cunoscuții le aduceau hra-
nă, îmbrăcăminte.

Foto 4: Utilajul modern pro-
dus astăzi la Grivița și-a cîștigat
prestigiu atît în țară cît și peste
hotare.

Foto 5: Verticală contempora-
nă pe Calea Griviței.

De la uzina Grivița Roșie pînă în
strada Tamponului nr. 3 n-am făcut
mai mult de un sfert de oră.

Reporter: Spuneți-ne, tovarășe
Ion Ghițulescu, atunci cînd au tras
jandarmii, dumneavoastră unde vă
aflați?

Ion Ghițulescu (Mișcările vii.
Privirile la fel. Dar de povestitor.
Înainte de a intra ucenic la Grivița,
în 1929, copil fiind, îngrijea caii și
trăsura unui unchi din București.
De dormit tot în grajd dormea. Îi
făcuseră un pat deasupra cailor, ca
să-i fie mai cald). Cînd au tras?
Eram în grupurile de muncitori de
pe grămezile de nisip. Erau multe
grămezi de nisip atunci, în curtea
uzinei, iar noi ne urcam pe ele
să vedem mai bine ce se întîmplă,
să-i auzim pe cei care luau cuvîntul.

Reporter: Cum ați reacționat
cînd ați auzit împușcăturile?

Ion Ghițulescu. N-am crezut.

Ion Ghițulescu: «N-am crezut. N-am
crezut că au tras chiar în plin...»

N-am crezut că au tras chiar în
plin. M-am aplecat către cei care
căzuseră lîngă mine. Credeam că
s-au înfricoșat și le-a venit rău.
Am dat cu mîna de sînge. Atunci
am alergat spre hale. M-am adăpos-
tit cu încă unul de-ai noștri lîngă o
locomotivă. Peste puțin timp au

năvălit jandarmii în curte și ne-au
arestat. Ne-au scos în stradă și
ne-au poruncit să ne culcăm pe
caldarîm cu fața în jos și cu mîinile
întinse. Erau sute de muncitori,
întinși așa, la pămînt, pe un ger de
crăpau pietrele. Cum încercam să
ne mișcăm degetele înghețate, jan-
darmii săreau cu bocancii pe mîi-
nile noastre. Curgea sîngele. Mulți
dintre noi au răcit atunci și nu
și-au mai revenit. (În casă e o
atmosferă caldă, intimă. Peste tot,
pe unde te uiți, numai cărți. Cărți
și fotografii. «Acea de colo e a
băiatului meu. E căpitan și student
în anul V», ne lămurește gazda cu o
justificată mîndrie. În sobă focul
duduie cald, plăcut).

Cordonele de polițiști și jan-
darmi ocupau toată strada de la
Podul Constanța pînă la biserica
Sf. Vineri, precum și străzile din
împrejurimi.

Interlocutorul nostru s-a oprit cu
povestirea aici. Ce au urmat eroice-
lor evenimente de la Grivița din 1933,
istoria a consemnat cu litere de foc
în cartea ei nemuritoare. Vrînd să
înăbușe lupta muncitorilor pentru
libertate și dreptate socială, burghe-
zia a înscenat conducătorilor prole-
tariatului român unul dintre cele
mai odioase procese ale vremii, con-
damnîndu-i la ani grei de temniță.
La proces însă, care a stîrnit vii pro-
teste în întreaga lume, acuzații au
devenit ei înșiși acuzatorii societății
nedrepte, bazată pe jaf și pe ură, care
n-avea să mai dăinuie mult sub lovi-
turile tot mai puternice ale luptei
maselor muncitoare din țară.

Cei doi martori oculari, partici-
panți la asemenea importante eve-
nimente, au avut darul să ne apro-
pie încă o dată mai mult acel fe-
bruarie eroic, de foc și de sînge,
căruiua noi îi vom aduce recunoș-
tința noastră mereu.

PETRE GHELMEZ

Panoramă pe zăpadă

de ION BĂNUȚĂ

Zăpada e un crin, și rău mă doare
de cad din cer cărbuni pe-o albă floare.

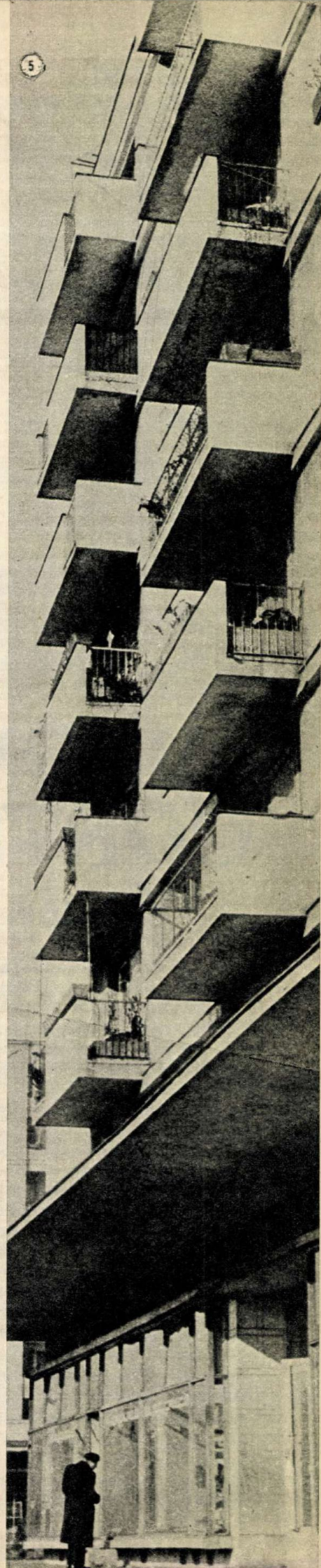
Cutezător în vis de-argint și aur
mă prind în bătlîii cu-n vechi balaur.

Balaurul aruncă-n mine veacuri, —
sînt alb izvor din mii și mii de leacuri.

Am înălțat stindarde la Rovine,
la Turdă, la Suceava... Și, în fine,

La Grivița, în Augustul minune,
din daci, romani, un corn uman să sune.

Zăpada e un crin, un imn de sînge, —
în ochiul meu de soare ride, plînge.

335 DE ANI DE LA NAȘTEREA MARELUI CĂRTURAR ROMÂN

MIRON COSTIN

1633-1691

Fiu al hatmanului Iancu Costin — refugiat în Polonia, după uciderea lui Barnovschi Vodă — Miron Costin studiază cu interes și pasiune cele mai înalte școli umaniste, însușindu-și o cultură solidă, pe care este în stare s-o folosească încă din tinerețe, într-o serie de limbi, cum ar fi latina sau polona, în care cugeta și scria cu aceeași ușurință ca și în limba română. La vârsta de douăzeci de ani se reîntoarce în Moldova. Urmează o perioadă când tânărul cărturar folosește orice prilej pentru a cunoaște temeinic, nu numai Moldova sa natală, pe care se pare fusese nevoit să o părăsească din fragedă pruncie, ci și Transilvania, Banatul, Maramureșul și Muntenia (Țara Românească). Se oprește, meditănd îndelung, în fața tuturor vestigiilor istoriei, cum face, bunăoară, în fața podului lui Traian («Cu ochii noștri am privit pragurile lui, prin apa limpede a Dunării...»). Cercetează limba locuitorilor, analizându-i temeiurile la-

tine, și astfel / se naște în minte ideea pe care și-o va pune curînd în aplicare, de a scrie, la început «Letopisețul Țării Moldovei», continuînd în această direcție strădaniile înaintașului său, Grigore Ureche, și apoi o importantă lucrare, cum este «De neamul moldovenilor, din ce țară au ieșit strămoșii lor», care trebuia să însemne în termenii de astăzi, de fapt, o monografie a originii comune latine a neamului românesc.

În Moldova, Miron Costin urcă repede, datorită calităților sale, toate treptele demnităților boierești, pînă la rangul de mare vornic, apoi de mare logofăt, păstrîndu-și însă, chiar în culmea celor mai de seamă onoruri, ca și în cele mai mari primejdii, echilibrul și integritatea de caracter.

În această privință, istoria ne-a păstrat cîteva exemple, demne de menționat. O întîmplare faimoasă a fost atunci cînd Petriceicu Vodă le-a cerut boierilor și căpitanilor de oaste să-l însoțească în refugiul său din Polonia, lăsînd Moldova pradă oștirilor vrăjmașe. Nici un boier nu îndrăznea să-și spună părerea. Singur Miron Costin s-a ridicat și i-a rostit, fără ocol, domnitorului: «Ori să fie voia Măriei Tale, ori să nu fie, noi nu ne vom lăsa casele să le iee tătarii»; și s-au închinat și au zis: «Să fii Măria Ta sănătos», și au ieșit afară. Gest îndrăzneț, sfidînd pedeapsa domnească, dar care a fost urmat numaidecît și de ceilalți, cei mai mulți dintre boierii și căpitanii de oaste.

Exemplele de acest fel ar putea fi înmulțite la nesfîrșit. Să nu uităm însă că, mai înainte de orice, Miron Costin rămîne pentru noi o mare figură de cărturar umanist, luminat cum n-a mai fost altul, în Moldova, în veacul lui, și un patriot înflăcărat, care nu și-a slujit țara numai cu sabia, ci și mai mult, cu pana, cu cartea. El a crezut, cu tărie, în misiunea culturii și îndeosebi în puterea slovei scrise. El a considerat

că istoria are un însemnat rol educativ.

Iată de ce se simte dator, cum specifică în Predoslovia operei «De neamul moldovenilor», poate cea mai frumoasă pagină de literatură din întreg secolul al XVII-lea, să-i condamne, cu asprime, pe aceia care au răspîndit calomniile la adresa neamului românesc, ca, de pildă, pe un Simeon Dascălul sau un Misail Călugărul și să restabilească el însuși curatul adevăr cu privire la obîrșia comună și la unitatea de limbă și tradiții latine a «neamului moldovenesc și muntenesc și cîți sînt în țările ungurești, cu acest nume români pînă astăzi...»

Un însemnat act cultural îl constituie și faptul că Miron Costin se hotărăște să facă și peste hotare cunoscute atît originea ilustră a neamului românesc, cît și fireștile sale drepturi de a vieții liber și a se dezvoltă între străvechile hotare. Face lucrul acesta... într-o perioadă de mare cumpănă și mare pericol pentru țările românești, tocmai pentru a demonstra ce monstruoasă ar fi însemnat înghițirea Moldovei și Munteniei de către Imperiul otoman. Cu acest scop scrie «Cronica țărilor Moldovei și Munteniei» și «Istoria în versuri despre Moldova și Țara Românească», amîndouă în limba polonă.

Miron Costin își încearcă pana și, necruțîndu-și ostenele, creează și un poem filozofic-moral în versuri românești, intitulat «Vieța lumii», devenind în felul acesta cel dintîi poet cult al literaturii române.

Lovit de securea călăului, chiar în ziua cînd își îngropa soția, în urma unei porunci pripite a domnitorului Constantin Cantemir, ațîțat de meschine intrigi boierești, Miron Costin, acest prim mare clasic al literaturii române, se sfîrșește înainte de vreme, la numai 58 de ani, în plină putere creatoare, lăsînd în urmă o operă monumentală.

ALEXANDRU MITRU

În facsimil, text cu iscălitura lui Miron Costin.

În clișeu, presupusul portret al lui Miron Costin, dintr-o frescă de la mănăstirea Teodoreni (Burdujeni).

PETRE LUSCALOV

OSTROVUL LUPILOR

ROMAN FOILETON

— Atenție, doi indivizi, în păpurișuri! strigă Vlad, și în clipa următoare, scoțind un revolver din buzunar, se lungi, lângă Spic, pe puntea șalupei. Hei, băieți, culcați-vă, aici, lângă mine, repede, repede, adăugă el, făcând băieților un semn cu mîna.

Cît ai clipi din ochi, Scatiul și Babușcă se aruncară jos, pe puntea șalupei, lângă Vlad. Cei doi ostași care se aflau în șalupă își scoaseră automatele de pe umăr și sprijinindu-le de bord, se pregătiră să tragă.

— Opriți motoarele! Stingeți reflectorul! ordonă Vlad, și Scatiul și Babușcă îl auziră cum își armează revolverul.

Motoarele șalupei mai duduiră cîteva clipe și apoi amuțiră. Reflectorul se stinse. Șalupa se apropia acum, ușor, ca o umbră, de mal. Nici o mișcare. Deodată, băieții simțiră cum ciinele lup, culcat lângă ei, se încordează și se ridică încet, mîrîind, cu urechile ciulite, și cu privirea ațintită spre păpurișurile de pe mal.

— Hai, Spic, ia vezi ce-e cu domnii aceia din păpuriș, îi șopti Vlad ciinelui, lovindu-l ușor cu palma peste ceafă. Ia scoate-i afară, de acolo, băiete.

Copiii îl văzură pe Spic ridicîndu-se, și-apoi zburînd cu

• OSTROVUL LUPILOR •

• OSTROVUL LUPILOR •

81

un salt fantastic, de pe șalupă pe mal. Ajuns acolo, ciinele se lipi fulgerător de pămînt, după ce rămase cîteva clipe nemișcat, începînd să se tîrască încet, încet, pe burtă, spre păpurișurile învăluite în ceață.

Minutele treceau. Deodată, o împușcătură răsună în păpurișul în care dispăruse ciinele și-o flacăra mică, portocalie, mușcă scurt, ca o viperă, întunericul. Scatiul și Babușcă auziră păpurișul foșnind puternic și-apoi un strigăt prelung, de groază, sparse liniștea grea și apăsătoare, însoțit de mîrișurile furioase ale lui Spic.

— Aprindeți reflectorul! strigă Vlad, ridicîndu-se de jos, cu revolverul în mînă și sărînd apoi peste bordul șalupei pe mal. În aceeași clipă, cei doi ostași îl urmară. Reflectorul se aprinse și raza lui orbitoare săgetă ceața, fixîndu-se pe tufe de papură. Păpurișul foșni, se clătîină, și cei doi băieți îl văzură pe Spic, rostogolindu-se înlănțuit de un om. Peste o clipă, Spic era cu labele din față pe pieptul individului culcat la pămînt și îl privea fioros, cu colții albi, înspăimîntători. Omul îl privea îngrozit, neîndrăznînd să facă nici o mișcare.

— Unde-i celălalt? îl întrebă Vlad, sosînd în fugă și dîndu-l pe Spic la o parte.

— A fugit... A fugit spre barcă, bîigui individul, schițînd un gest cu mîna spre interiorul ostrovului.

— Hai, Spic, după el! strigă unul din ostași făcîndu-i semn cu automatul să-l urmeze, și în clipa următoare, amîndoi dispărură în fugă în păpurișurile întunecate, învăluite în ceață.

Vlad fixă prelung capul pieșuv și fața galbenă zbîrcită a individului care stătea răsturnat la pămînt în fața lui. Apoi făcu semn cu capul în direcția în care dispăruseră, cu o clipă mai înainte, ostașul și ciinele:

— Cine era? Profesorul?

— Nu, se strîmbă celălalt. Fredy, «profesorul» a dat în primire. Cel care a fugit e Chioru!

Vlad păru surprins:

• OSTROVUL LUPILOR •

82

— Chioru ai spus? Chioru trăiește?

— A vrut să-i facă Vinătorul de petrecanie, dar n-a reușit, răspunse strîmbîndu-se din nou celălalt. A tras în el pe cînd se afla pe un șlep. Chioru a vrut să scoată pistolul, a alunecat și a căzut în Dunăre și a scăpat. Vinătorul s-a păcălit. A crezut că i-a luat mirul.

— Ridică-te! spuse cu o voce poruncitoare Vlad, dîndu-se un pas înapoi și ținîndu-l pe celălalt sub amenințarea revolverului. Unde-i Profesorul?

Individul se ridică de jos, cu un zîmbet batjocoritor pe buze și spuse alungînd cu mîna un roi de țîntari care bîziiu furioși în jurul capului:

— Am ajuns prea tîrziu, șefule. Pe Fredy l-au jupuit de viu țîntarii. E mort. L-am îngropat acolo, lângă salcie.

Vlad întoarse o clipă, înfiorat capul, spre ciotul uscat de salcie, învăluit în ceață.

— Dar Vinătorul și Bărbosul o să plătească scump, pentru ceea ce i-au făcut lui Fredy, continuă cu o ură sălbatică în ochi celălalt. Și ei, și cei doi băieți din Pradina care l-au atras în cursă.

— Băieții n-au nici o vină, i-o retează scurt Vlad. De ce i-amesteci și pe ei?

— N-au nici o vină? rinji neîncrezător pleșuvul apărîndu-se cu palma de lumina reflectorului care îl orbea. Se poate. Dar eu nu i-aș sfătui să dea ochii cu Chioru! Din păcate o să-l vadă la față mai repede decît cred.

Culcat pe puntea șalupei, Babușcă se întoarse spre Scatiu, și spuse fluierînd ușor:

— Scatiule, mi se pare că am căzut din lac în puț. Ce zici? În clipa următoare, păpurișul din apropierea lui Vlad foșni și Spic apărură, urmat în fugă de ostaș.

— Tovarășe căpitan, spuse acesta oprindu-se și trăgîndu-și răsuflarea, infractorul a sărit în apă și s-a depărtat de ostrov înotînd. A dispărut în ceață, într-o direcție necunoscută.

(Va urma)

O FORTĂREȚĂ CUCERITĂ
PRIN INTELIGENȚĂ
ȘI ÎNDRĂZNEALĂ:

INIMA

«IARNA CURAJULUI». ACESTA VA FI POATE TITLUL PRIN CARE LEXICOANELE VIITORULUI VOR NOTĂ ANOTIMPUL ÎN CARE NE AFLĂM. ASALTUL ASUPRA ACESTEI FORTĂREȚE A ÎNCEPUT ACUM 5000 DE ANI. IZBÎNDA S-A PRODUS ÎN ZILELE NOASTRE ÎNvingătorul este chirurgul Christian Barnard, din Capetown, Africa de Sud.

Istoria începe în fiecare zi

Cele dintii grefe le-au executat «medicii» de acum 5000 de ani din Tibet. De atunci nenumărați învățăcei ai lui Hippocrat au redat corpului omenesc o parte de piele distrusă, o ureche tăiată... Secolul nostru a luminat calea către grefarea măduvei, a țesuturilor limfoide, a oaselor, a cartilagiilor, a corneei, a unor glande endocrine, a rinichiului și plămînului, chiar și a inimii. Dar de la stabilirea tehnicii necesare pentru a înlocui o inimă bolnavă cu una sănătoasă până la reușita practică este un salt uriaș. L-a făcut, la 3 decembrie 1967, omul în halat verde. Cu această zi începe un nou capitol în istoria medicinei.

Inima? Nimic mai simplu!

Înainte de 2 ianuarie 1968 Philip Blaiberg era un condamnat. La data numită a suferit o operație de transplantare a cordului (a doua în lume) care a echivalat pentru el cu o a doua naștere. Astăzi Blaiberg se consideră sănătos.

Simplu, nu-i așa?

Eroare. Teribilă operație nu e decît începutul. Căci organismul, fie și bolnav, nu se împacă ușor cu existența în teritoriul său a unor elemente «venetice». Se ajunge curînd la paradoxala situație în care corpul refuză ajutorul, respinge grefa, nu vrea să facă... corp comun cu organul salvator. Tocmai aici se dă lupta cea mare, care folosește un întreg arsenal de iradiatii speciale și medicamente.

O altă cale pentru a evita conflictul dintre donator și primitor este cercetarea prealabilă a grupelor lor sanguine și a factorului

Ochii și miinile doctorului Barnard, sau dorința nestrămutată de a învinge.

Rhesus, care arată gradul de compatibilitate dintre țesuturile care vor fi grefate. Numai în cazul în care acești factori o permit, operația devine posibilă.

Prețul unei inimi

Cu mult înainte ca dr. Barnard să apuce bisturiul care avea să deschidă pieptul lui Louis Washkansky, primul om care a trăit cu inimă străină, s-a ridicat problema inimii celei «noi». Pentru ca un bolnav să se însănătoșească este nevoie să moară un om sănătos. Ce-i drept, în secolul nostru accidentele își numără recordurile, cifre urmate de multe zero-uri, dar aceasta nu simplifică lucrurile. Atunci s-a născut ideea transplantării de organe de la animale la om.

Unul dintre candidații la onoare de a deveni salvatorul cardiac este... porcul. Ni-l recomandă însuși dr. Barnard, care consideră că putea crea o rasă de porci uriași a căror inimă să corespundă volumului necesar semenilor noștri. De altfel profesorul Jean-Paul Bîné a și grefat la om valvule de porc.

Inima de cimpanzeu grefată dr. James D. Hardy s-a dovedit prea slabă. Mai potrivită ar fi cea de gorilă, dar cum specia este pe cale de dispariție...

Rămîne vițelul. Cu condiția ca inima de vițel grefată să nu continue să crească...

Cu toate aceste rezerve, specialiștii sînt optimiști. Prof. dr. Voinea Marinescu, membru corespicient al Academiei Republicii Socialiste România, este de părere că «transplantarea la om a unor organe prelevate de la mamifere apropiate (mămuță) sau mai depărtate (porc) va exclude multe dintre dificultățile actuale de procurării și stocării grefelor pentru scopuri clinice (...) La noi în țară, la Spitalul clinic Fundeni și la Spitalul Panduri, Clinica de

urgie toracică București, Clia de chirurgie Tg. Mureș se cercetări pentru găsirea de te pentru un diagnostic prece al rejecției (eliminarea) orului transplantat, asupra metabolismului leucocitelor după nsplanta organelor, asunor metode biologice de hilare totală sau parțială a oleranței față de grefe».

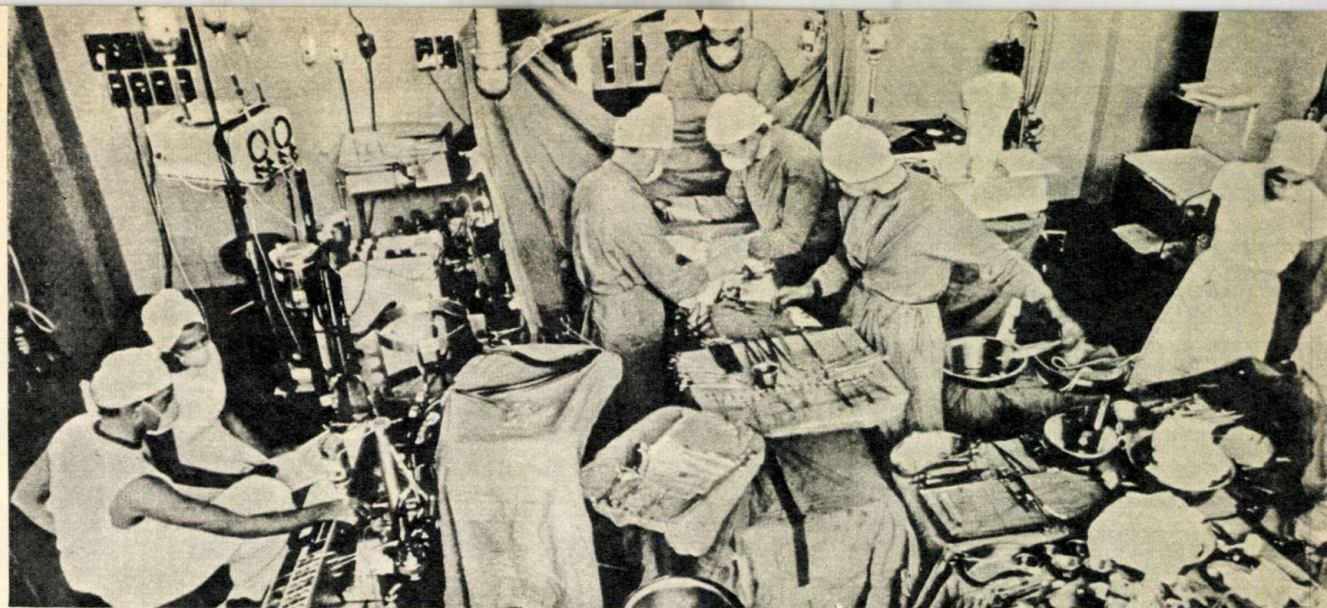
La orizont: creierul

inima nu este ultimul bastionă de curind necucerit de chiigi. Probleme de extremă delitețe pune și grefarea ficatului. Dar creierul?

S-ar părea că întrebarea depăște bunul-simt. Un mare chirurg gles remarca de curind că «acest gan este ca o centrală telefonică este imposibil (în cazul unui nsplant de creier) să reconeczi toate firele».

Foarte adevărat. Și totuși, acum va timp lui Tony Salas, în virstă nouă ani, i s-a îndepărtat, la esno Valley (California), aproape jumătate de creier. Înainte de oerație copilul suferea de dureri e cap și afecțiuni ale vederii, iar ina și piciorul sting îi erau paralizate în proporție de 75% din uza unei tumori masive la creier. rocesul de însănătoșire va dura oi-trei ani. Cu toate că prin opeție au fost îndepărtați centri nerșii importanți, virsta fragedă a i Tony ajută creierului să se comenseze, **preluind și sarcinile păr-i care lipsește.**

Indiferent de greutate, știința veaului nostru, electrizată de energia nor cutezători ca dr. Christian arnard, va găsi soluțiile care- psesc pentru a asigura omului integritatea necesară creației.

Celebritatea acestei săli de operații de la spitalul „Groote Shuur” este perfect explicabilă...

INIMA ÎN CIFRE

- Inima este pompa cea mai extraordinară din lume. Dacă socotim că ea bate în medie de 70 de ori pe minut, inima se contractă de peste 100 000 de ori în 24 de ore, ceea ce corespunde cu aproape 26 miliarde bătăi în 70 de ani de viață!

- Forța inimii ar putea ridica în 40 de minute un lift la etajul 5; într-o zi lucrul mecanic al inimii atinge 29 000 kilogram-metri, echivalând în circa 70 de ani cu o eliberare de energie care ar putea ridica un tren la înălțimea Mont Blancului; un autoturism cu 4 cilindri ar putea fi pus în funcțiune de 4 inimi; deplasându-se cu 4 km pe oră, într-un an vehiculul ar înconjura Pământul.

- Cantitatea de sânge pompată de inimă în fiecare oră, în stare de repaos, este de 420 de litri. La efort, inima poate împinge în vase chiar și 1 350 de litri de sânge pe oră. Într-o viață de om inima alimentează circulația cu cca. 281 de milioane de litri de sânge, ceea ce ar corespunde cu debitul de vărsare a Dunării în Marea Neagră, în timp de 47 de secunde.

VIITORUL NE MAI REZERVĂ SURPRIZE

declară DR. E. PĂUȘESCU, șeful laboratorului de patologie și patologie experimentală de la Spitalul clinic Fundeni.

Cu toate că specialiștii au vehiculat opinii diverse în legătură cu recentele transplantări ale inimii de la om la om, nimeni nu a contestat faptul că rezultatele acestor operații constituie un progres important în chirurgia cardiacă. Chirurgii de la Capetown și cei din S.U.A. au demonstrat că inima omului poate fi înlocuită ca o «piesă de schimb», iar faptul că bolnavii au trăit cu o nouă inimă un timp variabil este un succes incontestabil al științei împotriva morții.

În laboratoarele de chirurgie și patologie experimentală ale Spitalului clinic Fundeni au fost executate pînă acum numeroase operații de transplantare a inimii la animale (ciîni), cu o durată de supraviețuire variabilă. Scopul acestor operații a fost de a se stabili tehnica optimă și de a se găsi cele mai indicate metode de îngrijire a primitorului înainte de a se aplica acest procedeu în domeniul uman.

S-a folosit în majoritatea cazurilor o tehnică asemănătoare celei utilizate de echipa de chirurghi de la Capetown și s-a încercat, de asemenea, punerea la punct a unor procedee originale. Preocupările chirurgilor de la Spitalul clinic Fundeni, de sub conducerea prof. dr. Voinea Marinescu, privind transplantarea organelor au o vechime de peste patru ani și s-au concretizat prin numeroase lucrări publicate în țară și străinătate.

În ce ne privește, considerăm că întrebuintarea în viitor a organelor de la animale va rezolva în mod satisfăcător problema transplantărilor.

Chirurghi români pionieri în domeniul grefelor

Prima transplantare de rinichi reușită din lume a fost făcută în 1905 de medicul român **N. Florescu**. Operația, făcută pe animale (ciîne), a fost descrisă în acel timp într-o revistă medicală franceză și este citată și astăzi pentru întietate în toate lucrările de specialitate.

În anii 1924—1925 doctorul **Aristide Grădinescu** a realizat o performanță remarcabilă pe drumul spinos al conservării organelor necesare transplantărilor. El a reușit să mențină în viață timp de 33 de zile o inimă de broască separată de organism, fapt cu totul excepțional, care a stîrnit interes în

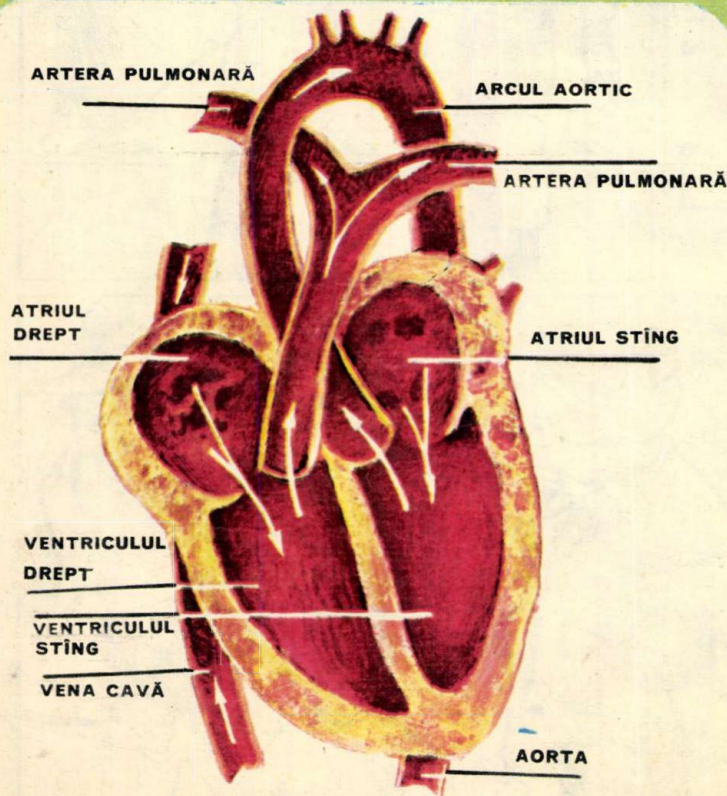
cercurile științifice din lumea întreagă.

Un alt precursor român în tehnica grefelor a fost chirurgul **C. Dimitrescu-Severeanu**, care a format în țara noastră, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, o școală chirurgicală modernă. **C. Dimitrescu-Severeanu** este autorul primelor grefe experimentale de artere pe plan mondial.

În laboratorul de chirurgie experimentală al Academiei, care a luat ființă în 1949 la spitalul Colțea, doctorul docent **Tiberiu Ghițescu** a făcut transplantări care au cuprins aproape toate organele și țesuturile corpului (oase, nervi, artere și vene, rinichi, esofag, vezică biliară, intestin etc.).

Contribuții importante la studiul transplantărilor au mai adus medicii **Pop D. Popa, T. Giurgiu, P. Ionescu, T. Safta, N. Suciu-Foca, P. Nițescu** și mulți alții.

Dr. E. ROȘIANU

Vacanzele unui tânăr înisifi

POVESTIRE DE ALEXANDRU BOGDAN
DESENE DE V. BACIU

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE:

DIM DUNĂREANU, CAMPION LA DECATLON DOREȘTE SĂ DEVINĂ MEMBRU AL CLUBULUI CUTEZĂTORII. PRIMA MISIUNE ÎN VEDEREA PRIMIRII SALE ÎN CLUB O PRIMEȘTE ÎN MOMENTUL ÎN CARE TOCMAI SE PREGĂTEA SĂ PLECE ÎN MUNTII VRANCEI, LA O PRIETENĂ, FIICA CUNOSCUTULUI GEOLOG PETRE BOGDAN. DIM RENUNȚĂ LA PLECARÉ. NISTE NECUNOSCUȚI, VRIND CA PROFESORUL BOGDAN SĂ FIE SINGUR, TRIMIT O TELEGRAMĂ FIICEI SALE, SEMNATĂ DIM, PRIN CARE FATA ESTE CHEMATĂ LA MARE.

Anchetă noastră
realizată de **B. CARAGIALE.**

200 DE INTERLOCUTORI

● **JEAN MARAIS, PIERRE BRICE, GÉRARD BARRAY ȘI ALȚII.**

● **AVENTURI, DAR ȘI AVENTURILE CUNOAȘTERII...**

● **NU EXISTĂ DECÎT DOUĂ CATEGORII DE FILME. CARE?**

● **STUDIOUL BUCUREȘTI — DATOR!**

**NUMAI
FILME
CA**

SURCOUF?

Iată o întrebare la care se părea că răspunsul va fi unanim: da. Și totuși... Cei peste 200 de băieți și fete din București, cu care am discutat, au exprimat opinii mult mai nuanțate, dînd glas exigenței tinerei generații față de cinematograf. Iată cîteva dintre ele:

Atanasoae Radu, cl. a VIII-a, Șc. generală nr. 5. Nu pot spune că nu m-am distrat la filmul *Surcouf*. Bătăile de-acolo le-am urmărit cu emoție, dar cu adevărat, mie îmi plac filmele în care se dezbate probleme, în care eroii au o viață psihologică bogată, își pun întrebări, se frîmîntă. Sînt tot un fel de aventuri, chiar cu mult mai interesante!...

Cheptea Doina, cl. a VIII-a, Șc. generală nr. 5. După ce pleci de la un oarecare film de aventuri, chiar dacă ți-a plăcut, el rămîne undeva în urmă. Pe cînd de la un film ca «Duminică la ora 6» pleci cu gînduri, cu idei, care te urmăresc tot timpul.

Mișu Ruxandra, cl. a VII-a, Șc. generală nr. 19. Există și altfel de aventuri decît cele cu pumni, pistoale și spade. Există o aventură a cunoașterii. O astfel

de aventură mi-a oferit filmul «Agonie și extaz». L-am urmărit cu sufletul la gură...

Streja Dan, cl. a VIII-a, Șc. generală nr. 5. Îmi plac filmele cu bătăi multe, te țin încordat și-ți dau emoții. Îmi plac Jean Marais și Pierre Brice, Gérard Barray. Cu o mențiune însă: atunci cînd se bat în numele a ceva frumos. Altfel...

Bozianu Dan, cl. a VIII-a, Șc. generală nr. 5. Și în «Dacii» au loc multe scene de luptă care-ți dau «bătăi de inimă», dar eroii filmului sînt bogați sufletește, lupta lor are un scop nobil. Nu se pot uita ușor figuri ca aceea a lui Decebal, sau a lui Cotizo, a generalului roman prieten al dacilor.

Herescu Viorica, cl. a VIII-a, Șc. generală nr. 5. Nu-mi plac imaginile colorate, care ne prezintă o înșiruire de bătăi și fapte ce nu se pot întîmpla cu adevărat în viață.

Gașler Victor, cl. a VII-a, Șc. generală nr. 19. Aș vrea să văd în film băieți de vîrsta mea, să-i urmăresc cum se descurcă în felurite situații. De aceea mi-a plăcut filmul românesc «Cine va deschide ușa». Eroul care ajunge la casa de corecție m-a făcut să reflectez mult...

Lazăr Anca, cl. a VIII-a, Șc. generală nr. 5. Mi-ar place să găsesc filme cu băieți și fete de vîrsta mea și cred că Studioul de filme «București» ne este dator cu așa ceva. Se vede că nu se prea gîndește la noi.

Ancăi Lazăr și ceilalți cititori ai revistei noastre le răspunde tovarășul PETRE SĂLCUDEANU, redactor-șef al Studioului București.

În anul acesta tinerii de vîrsta Ancăi și în general a celor care au răspuns la ancheta de față vor găsi mai multe filme pentru ei decît în anul trecut. Iată cîteva titluri: — «Măriuca, eroina de la Mărășești», film aflat în faza de pregătire. În curînd va rula pe ecranele noastre: «Columna lui Traian» și partea a II-a și a III-a a filmului «Haiducii». Din păcate, reproșul Ancăi este îndreptățit. În afară de filmul «Ultima noapte a copilăriei», film despre tineri și aspirațiile lor, despre farmecul prieteniei care se leagă din vîrsta fragedă, altceva nu avem. Și nu avem, din păcate, nici filme despre pionieri. Să sperăm că anul 1969 va fi mai rodnic.

Cunoscutul critic cinemato-

grafic I.D. SUCHIANU a primit să tragă cîteva concluzii la discuția noastră.

Filmul te învață să-l citești pe om, să-l descifrezi, te învață să ghicești ce se ascunde sub o comportare sau alta, la ce să te aștepti de la unul și de la celălalt. Filmul nu este altceva decît o idee, plimbată prin 30—40 de împrejurări, ca s-o poți examina pe toate fețele; iar tu, spectator, trebuie să înveți să descoperi și apoi să citești din film aceasta idee. Știi și voi că filmul este o succesiune de secvențe, și că fiecare secvență este de fapt o unitate de măsurat frumosul. Vreau să spun că o secvență de un minut poate ascunde neînchipuit de multe frumuseți. Știu că ați văzut «101 dalmatieni». Amintiți-vă de momentul cînd Pongo se află în fața televizorului cu cățelușii săi. Într-o singură secvență a fost surprinsă nota caracteristică a fiecărui pui de ciine. Este o secvență de mare artă. Voi trebuie să învățați să descoperiți aceste unități de frumos, fie că le găsiți în filme de aventuri sau în oricare alt gen. De fapt nu există decît două categorii de filme: bune și proaste.

ÎN LABORATORUL UNEI UZINE S-A NĂSCUT O IDEE.
ÎNTR-UN TERMEN RECORD O REGĂSIM FRUCTIFICATĂ
ÎN CEA MAI SENSIBILĂ INDUSTRIE A VEACULUI: PRODUCȚIA DE AUTOMOBILE.
DEOCAMDATA PUBLICUL NU ȘTIE NIMIC. SURPRIZELE
SÎNT PĂSTRATE ÎN VĂLURI DE TAINĂ PÎNĂ ÎN ZIUA MULT AȘTEPTATĂ.
OCAZIA POATE SĂ FIE

Special pentru revista
Cutezătorii

SALONUL AUTOMOBILISTIC INTERNAȚIONAL DE LA

BRUXELLES

O suprafață de 42 170 mp, 7 000 flori și plante, o iluminare de 21 265 kw — iată cîtiva echivalenți ai celui de-al 47-lea Salon automobilistic internațional de la Bruxelles. 13 țări și 100 de firme își dispută înțietatea în ce privește nivelul tehnic, forma aerodinamică, linia grațioasă, viteza record, siguranța, ușurința conducerii, consumul cît mai redus.

Correspondentul agenției **Belga**, transmițînd în exclusivitate pentru «Cutezătorii» telefoto-reportajul de față, îl inaugura cu o pagină a cărei muzică mulți iubitori ai pegasului pe roți se vor simți tentați s-o guste ca pe a unei poezii:

Aston Martin, Austin, Austin-Healey, Bentley, Corsair, Daimler, Humber, Jaguar, Jensen, Lotus, Morgan, Morris, MG, Mirage, Princess, Riley,

Rolls-Royce, Rover, Sunbeam, Triumph, Vauxhall, Van den Plas, Wolseley, Zephyr și Zodiac (Marea Britanie); Buick, Cadillac, Chrysler, Chevrolet, Comet, Cougar, Dodge, Fairlane, Ford, Galaxie, Imperial, Lincoln, Mercury, Mustang, Oldsmobile, Plymouth, Pontiac, Rambler, Shelby și Thunderbird (Statele Unite ale Americii); Alfa Romeo, Auto Bianchi, Abarth, Dino, Ferrari, Fiat, Innocenti, Lamborghini, Lancia, Maserati, Iso Grifo, Iso Rivolta, Siata, Bertone, Pininfarina și Vignale (Italia); Audi, Auto-Union, BMW, Glas, Karmann-Ghia, Mercedes, N.S.U., Opel, Porsche, Prinz, Volkswagen și Neckar (Republica Federală a Germaniei); Daihatsu, Datsun, Hino, Honda, Mazda, P.M.C. și Toyota (Japonia); Citroën, Matra, Peugeot, Renault, Renault-Alpine și Simca

(Franța); Scaldia, Volga și Yalta (Uniunea Sovietică); Saab și Volvo (Suedia).

Amatorii de poezie automobilistică au ghicit că este vorba despre o parte dintre mărcile prezentate la Bruxelles.

Marea majoritate a acestor mărci sînt bine cunoscute din anii precedenți. Noutatea salonului o aduc automobilele expuse pentru prima oară. Astfel: **Mercedes-Benz** și-a mărit gama automobilelor cu injecție de benzină; **Alfa-Romeo** prezintă trei noi modele de 1750 cmc — **berline**, **spider** (prezentat în nr. 6/1968 al revistei noastre) și **Coupé**; **BMW** a expus pentru prima oară modelul 2002; **Volvo** a scos o nouă versiune, tipul 142 (motor de 2 000 cmc și 140 CP); **Citroën** prezintă o **Diana 6** în două reușite variante:

Mașina japoneză Toyota 2000 GT sport a ocolit pe jumătate Pământul ca să strălucească la Bruxelles.

confort și berline; Zaporozhet (cunoscuta marcă sovietică) prezintă un nou tip de mașină de mic litraj (956 cmc) înzestrată cu motor de Renault; marca Apal reține atenția vizitatorilor cu un nou tip cu motor Porsche 1 600, al cărui șasiu e confecționat în totalitate din mase plastice; Mean oferă un nou tip de mașină de competiție; etc..

În comparație cu anii precedenți, puterea și viteza mașinilor prezentate este mai mare, totodată acestea fiind mai nervoase, foarte sensibile la comenzi. Automatizarea comenzilor este și ea evident îmbunătățită. Mulți constructori, după ce ani de zile au montat schimbătorul de viteză la volan, revin la o soluție mai veche, fixându-l pe planșeu, cu levier mic, gen sport. Se consideră

că astfel rezistența și siguranța sînt sporite. Frînele cu discuri sînt la ordinea zilei (mai ales pentru roțile din față, ceea ce face ca aceste automobile să semene mult cu cele sportive). Pentru mărirea securității călătorilor, multe mașini (toată producția S.U.A. și o mare parte din exponatele europene) sînt dotate cu dublu circuit de frînare. La toate tipurile prezentate se observă o deosebită grijă atît pentru estetica și aerodinamica exterioară, cît și pentru confortul interiorului.

Salonul a trezit un interes deosebit, atrăgînd mii de vizitatori din întreaga lume. Dacă ediția de anul trecut a fost vizitată de 644 944 persoane, de data aceasta cifra a fost depășită. Explicabil pentru secolul vitezei!

CUM VEDEȚI VIITORUL AUTOMOBILULUI?

RĂSPUNDE ACAD. Slobodan Dobroslavlevic (R.S.F. IUGOSLAVIA). După ce a realizat recent un motor pe care specialiștii îl caracterizează drept «ideal», savantul iugoslav este preocupat de ziua de mîine a autovehiculelor.

— ÎN VIITORUL APROPIAT VOR FI, PROBABIL, UTILIZATE TURBINE CU GAZE ȘI MOTOARE ELECTRICE CU BATERII, PE MĂSURA CREĂRII DE ACUMULATORI CORESPUNZĂTORI CA TIMP DE ÎNCĂRCARE, CAPACITATE ȘI GREUTATE. VOR URMA PROCEDEE DE TRANSFORMARE DIRECTĂ A CĂLDURII ÎN ENERGIE ELECTRICĂ PRIN COMBUSTIE RECE ȘI ÎN FINAL SE VA AJUNGE LA UTILIZAREA ENERGIEI ATOMICE. STADIUL ACTUAL DE PUNERE LA PUNCT A ACESTOR NOI SURSE DE PUTERE PERMITE SĂ SE AFIRME ÎNSĂ CU DESTULĂ SIGURANȚĂ CĂ ȘI ÎN URMĂTORII ANI MOTOARELE CU ARDERE INTERNĂ ÎȘI VOR MENȚINE POZIȚIA.

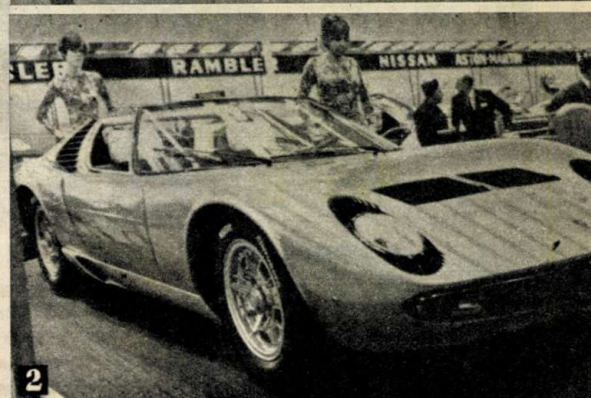

Foto 1: Cel mai recent cuvînt al cunoscutei mărci sovietice Volga.

Foto 2: Acest Rambler, ultimul tip, n-a traversat decît Atlanticul pentru a lua parte la «vernisaajul» salonului...

Foto 3: ...spre deosebire de Ford Escort, mașină de capacitate medie, produsă în uzinele europene ale firmei Ford.

RALIUL MONTE CARLO

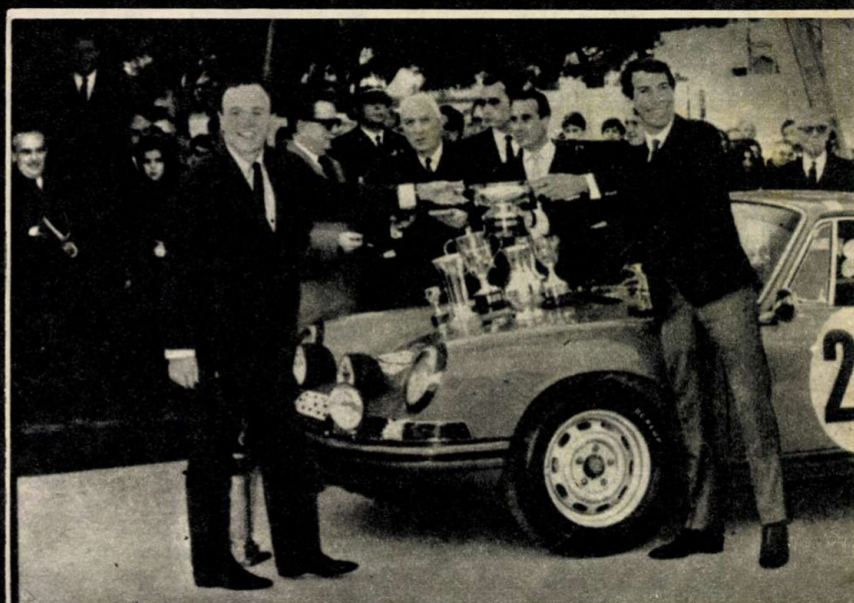
- o pasionantă cursă pe 5 000 de km. -

NU DE MULT S-A DESFĂȘURAT UNUL DINTRE CELE MAI DIFICILE ȘI PRESTIGIOASE RALIURI EUROPENE — MONTE CARLO. PE DISTANȚA DE 5 000 KM, ÎN GRELE CONDIȚII DE IARNĂ, CU NUMEROASE DIFICULTĂȚI ȘI SURPRIZE PE TRASEU, 200 DE AUTOMOBILIȘTI DIN NUMEROASE ȚĂRI S-AU ÎNTRECUT ÎNTR-O EPUIZANTĂ CURSĂ. VICTORIA A REVENIT RENUMITULUI PILOT ENGLEZ VIC ELFORD (ÎN ECHIPAJ CU DAVID STONE) CARE A CONCURAT PE O MAȘINĂ PORSCHE 911 T. (ANUL TRECUT, TOT PE UN PORSCHE, ELFORD A FOST PE PUNCTUL DE A CÎȘTIGA ACEST RALIU, DAR L-A PIERDUT PE ULTIMELE SUTE DE METRI, ÎNAINTE DE SOSIRE, DIN CAUZA ZĂPEZII PROASPĂT CĂZUTE CARE A FĂCUT CA MAȘINA LUI SĂ DERAPEZE, CEEA CE A PERMIS ALTUI ECHIPAJ SĂ I-O IA ÎNAINTE. DE DATA ACEASTA ÎNSĂ, ELFORD ȘI-A LUAT REVANȘA).

CÎTEVA DATE REFERITOARE LA MAȘINA PORSCHE 911 T PILOTATĂ DE ELFORD:

— CAPACITATEA — 1991 CMC; — 6 CILINDRI; — 160 CP; — VITEZA MAXIMĂ — 200 KM PE ORĂ.

Echipajul britanic Elford-Stone alături de automobilul Porsche 911 T pe care l-au împodobit cu numeroase cupe ale raliului Monte Carlo.

Pagini realizate de
CONSTANTIN DIACONU

AVENTURILE lui Manolică

Povestite de OVIDIU ZOTTA

Desenate de BURSCHI

PREMIILE LA CONCURSUL MINI TEHNICUS

Pentru participare individuală

Premiul I: UN MAGNETOFON.

Premiul II: APARAT DE RADIO CU TRANZISTORI MAMAIA, 7 LUNGIMI DE UNDĂ.

Premiul III: UN APARAT FOTO

5 premii speciale surpriză.

UN PREMIU SPECIAL PENTRU CEA MAI ORIGINALĂ LUCRARE.

Pentru participare colectivă

Premiul I: O EXCURSIE PRIN ȚARĂ «DE LA MUNTE LA MARE».

Premiul II: UTILAJ COMPLET PENTRU UN ATELIER ELECTROTEHNIC.

Premiul III: O BIBLIOTECĂ TEHNICĂ ALCĂTUITĂ DIN CCA. 30 DE VOLUME ALESE DE JURIUL DE SPECIALITATE.

5 premii speciale surpriză.

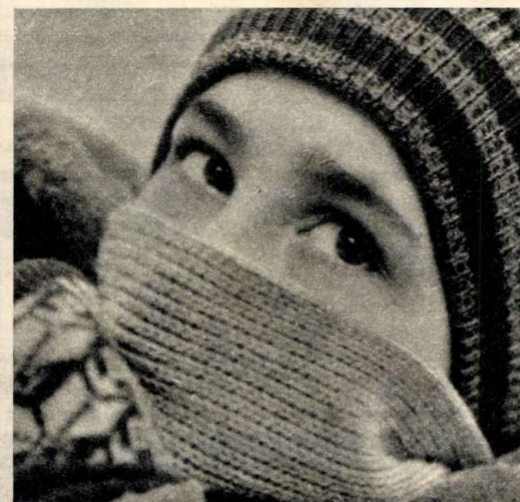
UN PREMIU SPECIAL PENTRU CEA MAI ORIGINALĂ LUCRARE.

SENZAȚIONAL!

MISTERIOSUL PARTICIPANT

LA CONCURSUL

MINI-TEHNICUS

În ziua de 18 ianuarie a.c. la redacție s-a primit o scrisoare anonimă: «Rog pe un reporter al revistei dv. să vină în ziua de 20 ianuarie pe podul Izvor la ora 18.00 fix. Am de făcut o comunicare importantă în legătură cu concursul. Semn de recunoaștere: revista Cutezători nr. 3 deschisă la pagina MINI-TEHNICUS.»

Un reporter și un fotograf s-au deplasat la locul întâlnirii. Cu un aparat ascuns, fotograful a izbutit să prindă imaginea misteriosului anonim, așa cum o vedeți.

Din convorbirea avută cu reporterul se părea

că deocamdată participantul (sau participanții în numele cărora a vorbit personajul incognito) nu vor să-și divulge identitatea și nici obiectul (sau obiectele) la care lucrează.

După convorbire, personajul mascat a dispărut. Redacția a cercetat școlile din zona podului Izvor și...

MISTERIOSUL PARTICIPANT A FOST GĂSIT!

După investigații care au durat timp de 9 zile «mascatul de pe podul Izvor» a fost găsit. Vi-l prezentăm în fotografie, de astă dată fără mască. Se numește Vasile Mihail și este elev în clasa a VII-a B a Școlii nr. 131 din București.

— Acum pot lămurii lucrurile, mi-a spus el. Intenționăm să lucrăm o mașinuță pe care am botezat-o «Rodica». Sîntem trei: eu, Preda Nicolae și Tindache Dumitru. Mașinii îi vom fixa o celulă fotoelectrică. La o rază de lumină provenită, de pildă, de la o lanternă, «ochiul» «Rodicăi» va pune în mișcare un releu electric ce va face ca mașina să meargă după raza de lumină.

— Să vorbim acum despre cea de a doua lucrare.

— Cea de a doua lucrare pornește de la ideea unui joc matematic. Micul nostru «creier electronic» va avea o claviatură cuprinzînd cifrele de la 0 la 9. Apăsînd pe clape este ca și cum ai rosti cifra către un adversar. La aceasta, mașina răspunde prompt prin altă cifră. Toată greutatea constă în calcularea releelor de o asemenea manieră, încît să poată... cîștiga!

— Vă urăm succes! Vom veni să vă vedem pe toți trei la lucru.

IMPORTANT!

PARTICIPANȚI LA CONCURSUL MINI-TEHNICUS, NU UITAȚI!

• JURIUL DE SPECIALITATE VA OMOLOGA OFICIAL LUCRĂRILE CE VOR FI CONSIDERATE INVENȚII SAU INOVAȚII.

• PRIMII 100 CLASAȚI VOR DEVENI MEMBRI AI CLUBULUI MINI-TEHNICUS, VOR PRIMI CARNETE ȘI INSIGNE ȘI VOR PLECA ÎN TABĂRA MINI-TEHNICUS SPECIAL AMENAJATĂ PENTRU EI.

Marele premiu UN TELEVIZOR.

CONCURSUL SĂPTĂMÎNII

FIZICA (II)

CARE ESTE REZISTENȚA?

«O linie telegrafică din fire de cupru are o lungime de 6 km și un diametru de 1,5 mm. Ținînd seamă că rezistivitatea cuprului este de 1,6, vă rugăm să calculați care este rezistența (în ohmi) acestei linii, știînd că între postul de emisie și cel de recepție există o diferență de altitudine de 101 m?»

NUMELE

ADRESA EXACTĂ

CLASA

RĂSPUNSUL

După ce ați trecut răspunsul (fără demonstrație) pe coupon, decupați-l și trimiteți-l pe adresa redacției noastre la cel mult 5 zile după apariția numărului cu mențiunea: «Pentru concursul săptămînii — FIZICA (II)».

Cîștigătorul premiului, prin tragere la sorți, pentru FIZICĂ:
BEKE DANIEL — BÎRLAD
— Str. Republicii nr. 276, Liceul nr. 3, cl. a VI-a C.

IMPORTANT!

La cererea unui mare număr

de cititori care n-au izbutit să-și procure numărul 3 în care au apărut Regulamentul și Breve-

tul la Concursul MINI-TEHNICUS le vom republica în numărul următor (nr. 8).

Scenariu de
VASILE
MĂNUCEANU
Ilustrații de
GHEORGHE
MARINESCU

COMOARA lui DROMICHETE

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Armatele macedonene sînt tot mai istovite în războiul purtat împotriva getilor. Agatocle, fiul lui Lisimah, care-i ațitase pe macedoneni în luptă, este luat prizonier, împreună cu alte căpetenii, iar armatele sale silite să se predea. Din temnița unde se află închis, Agatocle este ajutat, de un necunoscut, să fugă.

ÎNCORDAT CA O FIARĂ MÎNAT DE NĂDEJDE, AGATOCLE ÎESI PE

ACOPERIȘUL
TEMNITEI. NICI O FĂPTURĂ NU SE
ZĂREA ÎN PREAJMĂ.

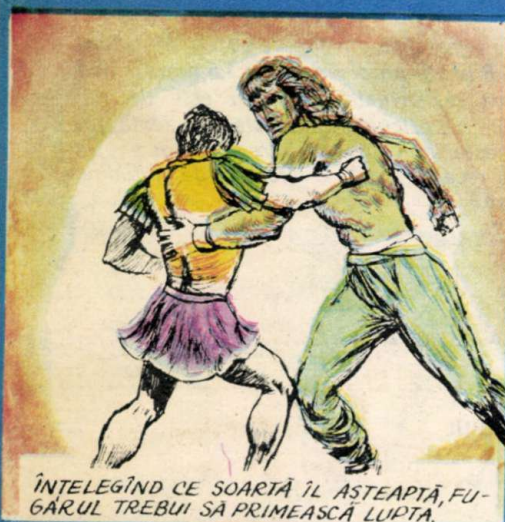
AGATOCLE ÎSI ALESE CU
REPEZIȚIUNE
DRUMUL, DINCOLO DE
ZIDURILE CETĂȚII
ERA LIBERTATEA!

CÎȚIVA PASI ÎL MAI DES-
PĂRTAU' DE ZIDUL
MÎNTUITOR. UN GET
VEGHEA LA PICIOARELE
SCĂRII, NEÎNARMAT.
AGATOCLE SE HOTĂRÎ
SĂ-L RĂPUNĂ.

AGATOCLE SĂRI.
ÎN ACEIAȘI CLIPĂ
GETUL SE ÎNTOAR-
SE: ERA URIAȘUL
VAREX.

ÎNTELEGÎND CE SOARTĂ ÎL AȘTEPTĂ, FU-
GARUL TREBUI SĂ PRIMEASCĂ LUPȚA.

CÎND AGATOCLE SE CREDEA PIERDUT, STRĂ-
JILE GETILOR SOSIRĂ ÎN GOANĂ, CU TURGO-
BAL ÎN FRUNTE

—PRIZONIERUL VOIA SĂ
FUGĂ, SE DESVINOVĂȚI
VAREX. M-A ATACAT,
TREBUIA SĂ MA APĂR!

TURGOBAL ÎNTELESE CĂ TOTUL FUSESE
PLANUIT DE VAREX PENTRU A SE RĂZ-
BUNA. PORUNCI CA URIAȘUL SĂ FIE
ÎNTEMNITAT

ÎN EȘADAR SE ZBUCIUMA VAREX.
PORUNCA LUI TURGOBAL, NU
PUTEA FI ÎNCĂLCĂTĂ.

AFLÎND DESPRE ȘIRETLICUL LUI VAREX, REGE-
LE ROSTI: MI-A ÎNESOCOTIT VOINTA, DUPĂ LE-
GILE STRĂBUNE, MÎINE VA ÎNFRUNȚA FIARA
MUNTILOR.

«CUTEZĂTORII» REVISTĂ SAPTĂMINALĂ

Redacția și administrația: București, Piața Științei 1, Telefon 17.60.10

Prezentarea artistică: POMPILIU DUMITRESCU; Prezentarea grafică: LUCIA SICOMAS

(VA URMA)

PREȚUL
1 LEU

Cutezătorii

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

8

JOI, 23 FEBRUARIE
1968, ANUL II

CINE CREDE CĂ PIONIERII — AGENȚI DE CIRCULAȚIE — SÎNT MAI ÎNGĂDUITORI DECÎT MILIȚIENII, SE ÎNȘEALĂ!
MAI BINE SĂ TRAVERSĂM CUMINȚI ȘI ATENȚI, DUPĂ CUM NE SEMNALEAZĂ ACEST ELEV DE LA LICEUL
«M. SADOVEANU» DIN BUCUREȘTI!

Aspect din timpul lucrărilor Sesiunii extraordinare a Marii Adunări Naționale.

SESIUNEA EXTRAORDINARĂ A MARI ADUNĂRI NAȚIONALE

În zilele de 15—16 februarie 1968 a avut loc Sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale.

Primit cu vii și îndelungi aplauze a luat cuvîntul tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al R.S.R., care a prezentat expunerea cu privire la îmbunătățirea organizării administrative a teritoriului Republicii Socialiste România.

Deputații de pe întreg cuprinsul țării, întruniți în forul suprem, Marea Adunare Națională, au dezbătut și aprobat legi de importanță istorică, printre care și legea privind organizarea administrativă a teritoriului Republicii Socialiste România.

Strînși uniți, sub conducerea partidului, cetățenii țării muncesc cu însuflețire pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului al IX-lea și ale Conferinței Naționale, punîndu-și toate forțele și capacitatea lor creatoare în slujba propășirii și înfloririi națiunii noastre socialiste.

LEGE

PRIVIND ORGANIZAREA ADMINISTRATIVĂ A TERITORIULUI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România adoptă prezenta lege

CAPITOLUL I

Unitățile administrativ-teritoriale

Art. 1. — Teritoriul Republicii Socialiste România este organizat în unități administrativ-teritoriale: județul, orașul și comuna.

Art. 2. — Capitala Republicii Socialiste România este municipiul București.

Art. 3. — Județul este alcătuit din orașe și comune — unități de bază ale organizării administrativ-teritoriale a țării — în funcție de condițiile geografice, economice și social-politice, etnice și de legăturile culturale și tradiționale ale populației.

Art. 4. — Orașul este centrul de populație mai dezvoltat din punct de vedere economic, social-cultural și edilitar-gospodăresc.

Orașele care au un număr mai mare de locuitori, o însemnătate deosebită în viața economică, social-politică și cultural-științifică a țării sau care au condiții de dezvoltare în aceste direcții pot fi organizate ca municipii.

Orașele în care își au sediul organele de conducere ale județului sînt orașe-reședință.

Art. 5. — Comuna este unitatea administrativ-teritorială care cuprinde populația rurală unită prin comunitate de interese și tradiții, fiind alcătuită din unul sau mai multe sate, în funcție de condițiile economice social-culturale geografice și demografice. Prin organiza-

rea comunei se asigură dezvoltarea economică, social-culturală și gospodărească a localităților rurale.

Satele în care își au sediul organele de conducere ale comunei sînt sate-reședință.

Art. 6. — Orașele și comunele din imediata apropiere a municipiului București, a celorlalte municipii și a orașelor mai importante pot aparține de acestea ca unități administrativ-teritoriale distincte.

Comunele ce aparțin de municipiul București, de celelalte municipii și orașe sînt comune suburbane.

Art. 7. — Orașele și comunele care datorită condițiilor climatice, hidrologice sau așezării lor, prezintă importanță pentru ocrotirea sănătății și asigurarea odihnei cetățenilor sînt organizate ca stațiuni balneoclimaterice.

CAPITOLUL II

Municipiul București, județele și municipiile

Art. 8. — Municipiul București este organizat pe sectoare, numerotate.

Art. 9. — Județele Republicii Socialiste România și orașele lor de reședință sînt:

1. Județul Alba cu reședința în municipiul Alba Iulia.

2. Județul Arad cu reședința în municipiul Arad

3. Județul Argeș cu reședința în municipiul Pitești

4. Județul Bacău cu reședința în municipiul Bacău.

5. Județul Bihor cu reședința în municipiul Oradea

6. Județul Bistrița-Năsăud cu reședința în orașul Bistrița

7. Județul Botoșani cu reședința în municipiul Botoșani

8. Județul Brașov cu reședința în municipiul Brașov

9. Județul Brăila cu reședința în municipiul Brăila

10. Județul Buzău cu reședința în municipiul Buzău

11. Județul Caraș-Severin cu reședința în municipiul Reșița.

12. Județul Cluj cu reședința în municipiul Cluj

13. Județul Constanța cu reședința în municipiul Constanța

14. Județul Covasna cu reședința în orașul Sfîntu Gheorghe

15. Județul Dimbovița cu reședința în municipiul Tîrgoviște

16. Județul Dolj cu reședința în municipiul Craiova.

17. Județul Galați cu reședința în municipiul Galați.

18. Județul Gorj cu reședința în municipiul Tîrgu Jiu

19. Județul Harghita cu reședința în orașul Miercurea-Ciuc

20. Județul Hunedoara cu reședința în municipiul Deva

21. Județul Ialomița cu reședința în orașul Slobozia.

22. Județul Iași cu reședința în municipiul Iași

23. Județul Ilfov cu reședința în municipiul București

24. Județul Maramureș cu reședința în municipiul Baia Mare

25. Județul Mehedinți cu reședința în municipiul Turnu Severin

26. Județul Mureș cu reședința în municipiul Tîrgu Mureș

27. Județul Neamț cu reședința

în municipiul Piatra-Neamț

28. Județul Olt cu reședința în orașul Slatina.

29. Județul Prahova cu reședința în municipiul Ploiești

30. Județul Satu Mare cu reședința în municipiul Satu Mare

31. Județul Sălaj cu reședința în orașul Zalău

32. Județul Sibiu cu reședința în municipiul Sibiu

33. Județul Suceava cu reședința în municipiul Suceava

34. Județul Teleorman cu reședința în orașul Alexandria

35. Județul Timiș cu reședința în municipiul Timișoara

36. Județul Tulcea cu reședința în municipiul Tulcea

37. Județul Vaslui cu reședința în orașul Vaslui

38. Județul Vâlcea cu reședința în orașul Rîmnicu Vâlcea.

39. Județul Vrancea cu reședința în municipiul Focșani

Art. 10. — Se organizează ca municipii orașele:

1. Alba Iulia, 2. Arad, 3. Bacău, 4. Baia Mare, 5. Bîrlad, 6. Botoșani, 7. Brașov, 8. Brăila, 9. Buzău, 10. Cărlărești, 11. Cluj, 12. Constanța, 13. Craiova, 14. Dej, 15. Deva, 16. Focșani, 17. Galați, 18. Gheorghe Gheorghiu-Dej, 19. Giurgiu, 20. Hunedoara, 21. Iași, 22. Lugoj, 23. Medias, 24. Odorheul Secuiesc, 25. Oradea, 26. Petroșeni, 27. Piatra-Neamț, 28. Pitești, 29. Ploiești, 30. Reșița, 31. Roman, 32. Satu Mare, 33. Sibiu, 34. Sighetul Marmației, 35. Sighișoara, 36. Suceava, 37. Tecuci, 38. Timișoara, 39. Tîrgoviște, 40. Tîrgu Jiu, 41. Tîrgu Mureș, 42. Tulcea, 43. Turda, 44. Turnu Măgurele, 45. Turnu Severin.

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

HARTA ADMINISTRATIVĂ

LEGENDĂ

- Municipiul București
- Municipii reședințe de județ
- Municipii
- Reședințe de județ
- Orașe
- Limită de județ
- Limită exterioră a orașelor și a comunelor suburbane ce aparțin municipiului

REVISTA REVISTELOR

Există reviste literare cu renume, reviste cu tradiție, dar și reviste foarte tinere, rod al bogatei activități din cercuri și cenacuri literare din unitățile de pionieri. Acestea înmănușează în paginile lor creațiile celor mai tinere condeie, care pentru prima oară încredințează literei tipărite sau netipărite cele mai frumoase gânduri și aspirații.

«FIRE DE TORT», gazeta literară a Școlii generale nr. 81 din București, cu care începem, ne amintește prin titlu de George Coșbuc, cel care, ca și debutanții acestei reviste, a început să scrie versuri încă de pe băncile școlii. La primul său număr revista prezintă pe cea mai tinără poetă a școlii, Pohribeanu Lăcrămioara, din clasa a V-a, prin câteva «miniaturi» în care fantezia este copilărească și plină de delicatețe. În «Strada» sînt surprinse câteva secvențe din peisajul cotidian al străzii. Este o jumătate de pagină de foarte bună

proză literară. Se cuvine să amintim versurile închinată patriei semnate de Ghira Luiza și Popescu Carmen. Destul de reușite epigramele. Ne-am bucura să întâlnim și în viitoarele numere pagini de satiră și umor.

«MUGURI», revistă care apare trimestrial la Școala generală nr. 1 din Turda ne relevă o activitate literară și mai ales științifică foarte bogată. În paginile ei găsim îndeosebi informații din domeniul științelor naturii, istoriei și tehnicii moderne.

Un jurnal de bord, de-a dreptul senzațional, consemnează cu emoție pregătirile unui întreg echipaj în vederea lansării imaginare a astronavei «Po-taissa».

Simpălean Dan, clasa a VIII-a, semnează o foarte reușită traducere și adaptare după povestirea științifico-fantastică «Marii monștri» de R. Lecureux. Din revistă nu lipsesc nici culegerile de folclor, merit al elevei M. Smințină, clasa a VIII-a. Revista mai publică versuri, anchete pe diferite teme, sport.

Felicităm din inimă colectivele de redacție și colaboratorii acestor tinere reviste școlare urîndu-le succes în frumoasa lor muncă de creație.

Ileana PIȚA

CORTINA se ridică MÎINE

Se apropie faza a doua a festivalului artistic al pionierilor și școlarilor! Peste tot în școli se fac pregătiri. Fotoreporterul nostru a surprins imagini dintr-o după-amiază plină de agitație. Să nu credeți că ne aflăm în culisele unei săli de spectacol. Sîntem la Școala generală nr. 17 din București. Urmărim mișcările unduioase ale dansatoarelor. Se repetă suita de jocuri populare, specifice regiunii București (foto 1).

O ascultăm pe Toș Cristina, din clasa a VI-a C, interpretînd cîntecul pionieresc «Cutezătorii» (foto 2).

Ne reține atenția și potpuriul de muzică populară executat la violă de Ștefănescu Adrian (foto 3).

Pornim mai departe. De data aceasta sîntem oaspeții pionierilor de la Școala generală nr. 56 din Capitală.

Surprindem un moment din repetiția scenei «Vizita» după cunoscuta schiță a lui I.L. Caragiale (foto 4).

Fotoreportaj realizat de
ILEANA DAN și
GRIGORE PREPELIȚĂ

PRIN CERCURILE TEHNICE

«SESIUNE ȘTIINȚIFICĂ»

La Peciul Nou — Timiș a avut loc nu de mult o originală «sesiune științifică». Participanți? Tinerii fizicieni din comunele Crai Nou, Giulvăz, Sînmartinul sîrbesc și, bineînțeles, cei din comuna gazdă. În cele câteva ore ale întâlnirii ei au efectuat interesante experiențe de fizică.

OASPEȚI

ai Universității «Al.I. Cuza» au fost nu de mult fizicienii claselor a VII-a de la Liceul nr. 5 din Iași.

Cu ocazia vizitei, pionierii nu au cunoscut numai aparatul și uneltele din atelierele mecanice. La secția de sticlărie au putut urmări cît de complexă este munca de prelucrare a sticlei, iar secția foto le-a oferit prilejul de a cunoaște procesele ce stau la baza obținerii fotografiilor. În amintirea acestei vizite, pionierii s-au fotografiat într-unul din laboratoare.

OCOLUL

De două ori pe an, laponii din extremitatea nordică a Europei pornesc într-o călătorie periculoasă cu turmele lor de reni. Toamna, părăsind munții din nord, ei își conduc animalele către adăpostul pădurilor din sud, iar primăvara străbat același drum în sens invers. Și de fiecare dată traseul lor anevoios trece prin Cercul Arctic.

Redăm mai jos relatările unui martor ocular, Manuel Legrand, care a însoțit un grup de laponi la Cercul Arctic.

«Multă vreme, zăpada adâncă păstrează urmele renilor, urme ce se împletesc cu cele ale schiurilor oamenilor care conduc turmele.

Am pornit pe urma turmei prin zăpada afinată apropiindu-ne din ce în ce mai mult de sunetul clopotelor pe care cu puțin timp înainte de-abia le auzeam. Ne atrag atenția voci într-o limbă străină și deodată zărim înaintea noastră vreo 3 000 de reni, odihnindu-se în luminișul unei păduri imense de pini. Turma este condusă de doi frați, Matti și Erko Kertomen, care se află deja la cea de-a doua călătorie anuală. Popasul are loc lângă orașelul Galellivare. De jur-împrejur, pădurea este atât de deasă, încât te apără foarte bine de gerurile năprasnice.

Călătoria e grea. Pe alocuri, zăpada atinge peste 2 m înălțime. Distanța pe care Matti și Erko Kertomen o au de parcurs nu este prea mare, totuși, nu pot s-o parcurgă în mai puțin de 7 și chiar 10 zile.

Și în tot acest timp nu vedem decât zăpadă și iarăși zăpadă. Aceasta este viața noastră. Cîinii ne sînt cei mai buni tovarăși. Înțeleg perfect tot ce le spunem. Și parcă știu că drumurile acestea, așa grele cum sînt, reprezintă banii noștri. Fiecare ren

CĂLĂTORIA LAPONILOR

- CU TURMA DE RENI LA CERCUL ARCTIC
- FRAȚII MATTI ȘI ERKO KERTOMEN LA A DOUA CĂLĂTORIE.

valorează aproape 300 de coroane, carnea renilor este foarte gustoasă și este consumată în cantitate destul de mare, în special în regiunile din nord.

Din cînd în cînd, acești cow-boys ai nordului aruncă lasoul pentru a prinde cîte un ren și a-i controla sănătatea. Deplasările cu turmele se fac foarte repede, deoarece nu sînt prea multe piedici pe drum și chiar dacă ar fi, ele sînt ascunse sub zăpadă.

Trebuie mers repede, ne explică Erko, căci nu este ușor să hrănești atîtea animale. Dacă vreunul cade, noi nu putem să-l luăm cu noi, așa că îl jupuim și îl agățăm în copac. E păcat, dar n-avem ce face. În majoritatea cazurilor se găsește cîte un trecător care să ia carnea. Este atât de frig, încît aceasta îngheață și rămîne proaspătă. Pentru noi este, desigur, o pierdere. Dar se întîmplă ca unii care descoperă semnul făcut de noi pe corpul animalului să ne trimită bani...

Etapele de odihnă durează cîte două ore. După care renii pornesc din nou în urma conducătorului, care, cu un clopôt atîrnat de gît, își conduce turma pe întinderea nesfîrșită a zăpezilor, pînă la locul de iernat sau la cel de primăvară.

CÎT TIMP DOARME OMUL?

Somnul este o manifestare fiziologică importantă atât la om cît și la animale, care ocupă aproximativ o treime din viață. La vîrsta de 60 de ani, un om însumează 20 de ani de somn. Animalele de experiență, împiedicate să doarmă, mor. Un cîine poate răbda de foame 30—35 de zile, dar dacă nu doarme 4—5 zile, maximum 13, el moare.

Există oameni care, deși dorm în mod obișnuit numai 5—6 ore din 24, se simt totdeauna perfect sănătoși și apti de muncă. Ei reprezintă însă excepții. Astfel, Petru I dormea 5—6 ore din 24, fiind totdeauna vioi și plin de energie. Cunoscutul inventator american Edison lucra intens nopți întregi la rînd și dormea foarte puțin, ceea ce nu l-a împiedicat să trăiască pînă la 80 de ani.

În caz de îmbolnăvire a sistemului nervos, omul poate cădea zile, luni sau ani de-a rîndul într-un somn letargic.

Este cunoscut cazul unei fetețe care a adormit la vîrsta de 4 ani și s-a trezit la 22, după 18 ani de somn neîntrerupt. Vîrsta ei psihologică a rămas însă aceea a unui copil de 4 ani. Primul lucru pe care l-a cerut atunci cînd a deschis ochii a fost... păpușa.

În 1918, acad. I.P. Pavlov a studiat cazul pacientului Kacialnic, care a adormit la vîrsta de 40 de ani și s-a trezit la 60. În toți acești 20 de ani, acesta a fost hrănit pe cale artificială.

O... iluzie optică: s-ar zice că avionul are ca tren de aterisaj o... limuzină. De fapt nu-i așa, șotia ne-a jucat-o fotoreporterul care a fotografiat această mașină sub un avion. Interesantă fotografia, dar mai interesant noul automobil sovietic MAKS-1, de mic litraj, realizat de către Institutul național de cercetări științifice în domeniul esteticii tehnice. Noua mașină este mai mică decât cunoscuta marcă «Zaporojeț», cu toate acestea este mai spațioasă și mai elegantă. Ea poate atinge o viteză de 120 km pe oră. Fotoliile din față sînt mobile, așa că, împreună cu cele din spate, pot fi ușor transformate în paturi pentru dormit. Ușile nu se deschid în afară, ca la celelalte automobile, ci se culisează spre spate.

Deci, o nouă marcă de automobile sovietice care prezintă multe și apreciate avantaje în plus față de cele mai vechi.

LUMII

PLANETA MARTE ESTE „SORĂ” CU PĂMÎNTUL?

Cercetătorul american dr. T. Gaskell a emis o nouă ipoteză, potrivit căreia planetele Marte, Pămîntul și satelitul Luna au constituit cîndva o singură planetă. În sprijinul acestei ipoteze, savantul american a adus o serie de dovezi matematice, care demonstrează că elementele grele de pe această planetă, care într-o anumită perioadă a existenței sale s-au topit din cauza energiei degajate de izotopii radioactivi, au început să convergeze către centru, iar cele ușoare să plutească la suprafață. În urma acestui fapt, viteza de rotație a planetei a crescut într-atît, încît din ea s-a desprins o masă, care a dat naștere planetei Marte și satelitului Luna.

INTR-O PAGINĂ